

Vörösvári Újság

Berischwarer Zeitung

XIV. évf. 7. szám

2008. JÚLIUS

Ára: 200 Ft

**Jó szerencsét! Idős vörösvári bányászok a munkás évtizedekre emlékeznek.
Pálmai Vince bácsi (baloldalt) 1928-ban együtt vonult a sztrájkolókkal**
(Riportunk a 10. oldalon - Fotó: Fogarasy Attila)

A TARTALOMBÓL:

- Társadalmi összefogás kell a vandalizmus megfékezésére
— Interjú Gromon István polgármesterrel (4-5. oldal)
- Svábnak lenni ma már nem adottság, hanem választott identitás
— Beszélgetés dr. Váradi Monika Máriával (14. oldal)
- Benkó Barbara VB-ezüstje (26. oldal)
- Vörösvári foci: Vissza az alapokhoz! (27. oldal)

Bérmálási szentmise

Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök celebrálta a június 22-i bérmálási szentmisét

Fotók: Rásonyi Gyözőné

S júniusban Török István barátommal Tolna megyébe utaztunk, hogy egy készülő művészeti kiadvány számára lefotózzuk Bajnok Béla vörösvári szobrászművész Pálfán, Felsőrácegresen, Szárazdon és Regölyön lévő köztéri szobrait, második világháborús emlékműveit, emléktábláit.

Utunknak nemcsak művészeti hozadékra volt. Amint beértünk ugyanis az első tolnai faluba, feltűnt az ott tapasztalható rend és tisztaság. A házak ugyanakkor arról árulkodtak, hogy lakóik valószínűleg nem tartoznak a legtehetősebb állampolgárok közé.

A többi faluban ugyanezt tapasztaltuk. A főút mentén mindenütt virágok illatoztak, a parkok ápoltak voltak, még a szelektív hulladékgyűjtőknél sem láttunk szemetet. Különösen jó érzéssel töltött el minket, hogy Bajnok Béla minden egyes itt lévő alkotását igazán méltó környezetben, ápolt, kulturált parkok közepén találtuk fel.

E kedves falvak még szerethetőbbek voltak attól, hogy majd mindegyik villanypóznán gólyacsalád fészkel.

Vajon mi a titka a tolnai falucskák tisztaságának, rendezettségének? Másfajta emberek lakják, másképp értelmezik a kultúrát vagy egyszerűen jobb, összetartóbb a közösség arafelé? – tettem fel a kérdést magamnak.

Mivel ugyancsak furdalt a kíváncsiság, néhány nap után telefonon felhívtam Pálfa, Szárazd és Regöly polgármesterét. Mindenütt ugyanezt a választ kaptam: közmunkásokat alkalmaznak, a bérükre pedig állami pályázatokon nyernekné.

Az 1700 lakosú Pálfán általában 5, az 1300 lakosú Regölyön 10, a mindössze 280 lakossal bíró Szárazdon pedig 5-6 közhasznú munkást foglalkoztatnak. A lakosság számára kivetítve az abszolút győztes ez utóbbi falucska. (Ez Vörösvárhoz arányosítva 5-600 közmunkást jelentene!)

A pálfai község háza előtt, ápolt, csinos park közepében áll Illyés Gyula melliszobra

Budai Mária, Szárazd polgármestere elmondta, hogy a kistérségi társuláson keresztül pályáznak rendszeresen közmunkások alkalmazására. (Regöly is ebbe a kistérségbe tartozik, míg Pálfa a mohácsiba.) A polgármester asszony szerint a lakosság is maximális mértékben segít a parkosításban, a virágok, cserjék nagy részét ők adták, és nagyon sokat dolgoznak ők is a falu kicsinosításában és rendben tartásában.

Ez tehát a tolnai tisztaság titka. Érdemes tanulnunk tőlük.

F. A.

ILLYÉS GYULA

Búcsú

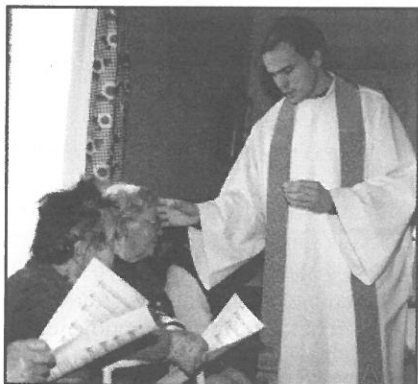
Jobb oldalamon kedvesem,
balfelől a lebukó nap,
már fordul lassan a világ,
az ifjúság még rámkiált,
haraggal és utat mutat –
Ölelj át hát vállamat,
aztán borítsd rám köpenyem,
füstölög mint tűzáldozat,
lobog a foszló táj körül,
fönt a cserjésből villogón
kitűnnek a gyalogutak,
vetkeződik már a távol,
nézd a jövődöt, hogy lángol
azon, azon kell mennem át
utolérni az életem,
kivívni egy igaz hazát –
Mit balfelől csókolt a nap,
csókold meg jobbról arcomat.
Mondd csak bátorításodat,
ím fölkelek közületek
követni némán sorsomat,
vissza-visszaintegetek.

1928

HÍREK RÖVIDEN

Tamás atya elköszön

Július végén elköszön eddigi szolgálati helyétől Ambrózy Tamás káplán. Spányi Antal

Tamás atya misét tart az időseknek a Napos Oldal Szociális Központban

székesfehérvári megyéspüspök augusztus 1-jei hatállyal Csákvár plébánosává nevezte ki a fiatal papot.

(Kinevezéséhez gratulálunk, további papi szolgálatához minden jót kívánunk. – a Szerk.)

Sikeres pályázat

3,2 millió forint állami támogatást nyert pályázati úton városunk önkormányzata illegális hulladéklerakók felszámolására.

Vis maior keret

A június 18-i felhős szakadás nagy károkat tett a város földútjaiban. A helyreállítás költségeit a szakemberek mintegy 2,5 millió forintra becsülik. Az önkormányzat pályázatot nyújt be a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanácshoz „vis maior” támogatás igénylésére.

Integrálják a könyvtárat

Július 17-i ülésén a képviselő-testület a beérkezett véleményeket figyelembe véve döntött arról, hogy Városi Könyvtárat „feladatainak hatékonyabb és gazdaságosabb ellátása érdekében” 2008. szeptember 1-jétől a Művészetek Házába integrálva kívánja tovább működtetni.

(A július 17-i – lapzárta utáni – képviselő-testületi ülés határozatait augusztusi lapszámunkban közöljük. – a Szerk.)

Negyven év a kultúra szolgálatában

Holitska Sándorné könyvtárvezető kerek 40 évvel ezelőtt, 1968. július 1-jén állt a kultúra szolgálatába az akkori községi könyvtárban. A vezetői feladatokat 1978-ban vette át.

Gromon István polgármester és Kutasi Jánosné oktatási referens virágcsokorral kedveskednek a könyvtárvezetőnek

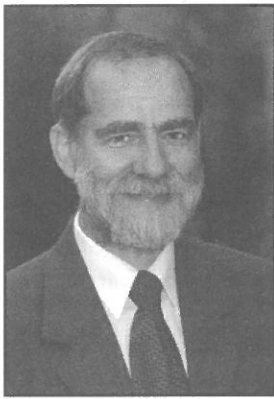
Július 3-án Gromon István polgármester megköszönve négy évtizednyi áldozatos munkáját, átadta 40 éves közalkalmazotti jubileumi jutalmát a szeptember 1-jén nyugállományba vonuló könyvtárvezetőnek.

„Társadalmi összefogás kell...”

Interjú Gromon István polgármesterrel

JÁTSZÓTEREK, SPORTPÁLYÁK

– A képviselő-testület július 17-i ülésére összeállított polgármesteri beszámolóban olvastam, hogy az elmúlt hetekben több alkalommal egyeztetett a képviselőkkel és szakemberekkel a létesítendő játszóterekkel, közparkokkal kapcsolatban. Hol tart most ez a munka, mik az eddigi tapasztalatok?

– Július elejére mind a játszóterek, mind a parkok tervei elkészültek. (A játszótereket, ill. a két parkot más-más cég tervezi.)

A több hónapos tervezési időszakban többféle helyszíni és íróasztal melletti egyeztetés is volt, minden képviselőnek volt lehetősége a véleménynyilvánításra, sőt több helyszíni tervezésénél a környéken lakó polgárokkal is egyeztetünk. A játszóterek terveit a legutóbbi PVKB-ülésen projektoros prezentáció keretében ismertette a tervező. (A parkok terveit ugyanilyen módon tervezzük ismertetni a képviselőkkel a következő PVKB-ülésen.) A képviselők digitális formában is megkapták a terveket, s e-mailben is tehettek javaslatokat. A többségi óhajt kifejező módosító javaslatokat a tervezők még beépítik a tervekbe.

A tervekhez elkészült a tételes és részletes költségbecslés is, ami komoly fejtörést okoz mindannyiunknak, mivel a döntéselőkészítő tanulmányban szereplő 100 millió forintos összköltséghez képest a jelenlegi költségvetés 170 millió forinthez közelít. Ennek oka részben az, hogy a döntéselőkészítő tanulmány a realitásnál jóval alacsonyabb egységáron kalkulált egyes tételeket (főleg a viacoloros parkolók és az aszfalt pályák kialakításának költségeit), másrészt a részletes tervezés során többletigények is megfogalmazódtak (leginkább a parkolók, aszfalt pályák, kerítések tekintetében).

A véglegesített tervek és költségbecslés ismeretében a képviselő-testületnek el kell majd döntenie, hogy mi legyen: további forrásokat keresünk a tervekben most megfogalmazott teljes projekt megvalósítására, vagy valamilyen módon csökkentjük a tervek műszaki tartalmát. Ezen döntés meghozatala után indulhat a közbeszerzés a kivitelező(k) kiválasztására.

– A Zrínyi utcai játszótér-felújítására 6 millió forint állami támogatásért pályázott az önkormányzat. Az önrésszel együtt mintegy 10 millió forintos beruházásról van szó. Az előbb elmondottak alapján a többi beruházás ennél átlagban többbe kerülne?

– Nagyon várjuk a Zrínyi utcai játszótér felújítására beadott pályázatunk elbírálását, mert ha nyerünk, akkor az előbb említett forráshiány fedezetének egy része már meg is van. Eredetileg átlagban 10 millió forinttal számoltunk helyszínenként, a mostani tervek alapján azonban ez az átlag várhatóan 17 millió forint körül lesz. Természetesen igen nagy különbség van az egyes helyszíneken megvalósuló fejlesztések költségigénye között, hiszen vannak nagyobb területek, ahol a játszótéren kívül szabvány méretű sportpályák és komoly mennyiségű parkoló is létesülnek (pl. Görgey utca, Zrínyi utca, Lőcsei utca), és vannak jóval kisebb területek, ahol ilyenek nincsenek (pl. Templom tér, Erdei kápolna mögötti terület). A lényeg az, hogy minden helyszínen az oda illő, és a helyi adottságoknak megfelelő fejlesztés történjen.

KÖZTERÜLETEK RENDJE

– Megérkeztek a közterületekre kihelyezendő új szemetesedények a Polgármesteri Hivatalba. Várható-e, hogy búcsúra ki is lesznek helyezve? Ki fog gondoskodni rendszeres ürítésükről?

– A 44 db szemetesedény kihelyezésére az ajánlatkérés folyamatban van, így a kihelyezés időpontját most még nem tudom megmondani. Az edények ürítésére kiírt pályázatra már beérkeztek az ajánlatok, mégpedig összesen három, amelyből egy érvénytelen volt. A két érdemi ajánlatot jelenleg a Műszaki Osztály értékeli, a döntés napokon belül várható.

– Június 18-án a közterületi rongálásokkal, illetve a szelektív szigetek körüli szemeteléssel kapcsolatban tanácskozott polgármester úr a rendőrség és a polgárőr egyesületek vezetőivel. Az ott felvetődött megoldási javaslatokhoz kapcsolódóan szeretném felvetni egy olvasónk ötletét, miszerint jó lenne legalább a papírgyűjtő konténereket lecserelni fémből készültre. Így csökkenthetnénk a gyűjtogatásból származó károkat.

– Mielőtt a konkrét felvetésre válaszolnék, szeretném leszögezni, hogy az önkormányzat csinálhat akármit, ha egyesek sportot űznek abból, hogy az adófizetők pénzéből, az adófizetők életének meg-

könnyítésére kihelyezett gyűjtőedényeket szétverik, felgyújtják, tönkreteszik. Az ésszerűség határáig természetesen kell keresni a jobb megoldásokat a barbarizmus kivédésére, de emellett a polgárok szemléletének és viselkedésének is meg kell változnia. Ehhez meggyőződés szerint társadalmi összefogás kell, amelyben a törvényhozásnak, a kormánynak és az országos médiának is a jelenleginél nagyobb szerepet kell vállalnia. A szelektív szigetek körüli barbarizmus ugyanis egyáltalán nem pilisvörösvári specialitás, hanem társadalmi jelenség Magyarországon.

Visszatérve a mi konkrét dolgainkra: az önkormányzat 2004-ben pályázaton nyerte a szelektív szigetekre szolgáló jelenlegi műanyagkonténerek és a hozzájuk tartozó speciális hulladékgyűjtő, -szállító jármű árát. A pályázati önrészt –12,5 millió forintot – a Rumpold-Bicske Kft. fizette, a pályázati támogatás pedig 28,5 millió forint volt. Ha most lecserelnénk a konténereket, akkor egy új autót is venni kellene, mert a konténerek és az autó összetartoznak. A váltás tehát mai áron 50-60 millió forintba kerülne az önkormányzatnak.

Ami egyébként fémkonténereket illeti: ezek is csak részben oldanák meg a problémát. A konténerekben elhelyezett papír felgyűjtása ugyanis a fémkonténert is meg rongálja, a festése leég, illetve a gumialkatrészek is tüzet foghatnak, így felgyűjtás esetén a fémkonténer is részben használhatatlanná válik. A megoldás, úgy tűnik, inkább a gyakoribb ürítés lenne, hiszen így kevesebb éghető anyag gyűlne össze a konténerekben, s ez a módszer együtt talán a konténerek mellé elhelyezett többletszemét problémáját is megoldaná. Az esetleges gyakoribb ürítés lehetőségéről már megkezdtem a párbeszédet a Saubermacher-Bicske képviselővel.

– Tolna megyei kis falvakon átutazva azt tapasztaltam, hogy az ottani önkormányzatok közmunkásokat alkalmaznak a közterületek tisztántartására. Ehhez pályázatok révén állami támogatást is kapnak. Nem lenne nálunk is járható ez az út?

– Sajnos vagy szerencsére Pest megye nem Tolna megye. A mi környékünkön olyan kevés a regisztrált munkanélküli, hogy csak elvétve van lehetőségünk közmunkások alkalmazására. Ez konkrétan évente 2-3 személyt, és összesen talán 10-20 munkanapot jelent. Erre sajnos nem lehet építeni közterületeink rendjének biztosítását. A valódi megoldás megtalálásán folyamatosan dolgozunk.

– Folyamatosan kerülnek visszahelyezésre a kidöntött, elhajlított közlekedési táblák. Ki végzi ezt a munkát, és kinél kell bejelenteni, ha valaki tönkretett táblát vagy más baleseti veszélyt észlel a városban?

– Az elmúlt időszakban 17 db közlekedési jelzőtáblát pótolunk, illetve állítot-

tunk helyre „házon belüli” megoldással, Kovács Zsolt József közterület-felügyelő és Feldhoffer János hivatali gondnok közreműködésével. A további károk felmérése megtörtént, eszerint még 43 db táblát kell helyreállítani, ill. pótolni. Ezen munkák elvégzésére vállalkozóktól ajánlatokat kérünk be. Az önkormányzat a rendőrséggel és a polgárőrökkel karöltve mindent igyekszik megtenni a folyamatos, ámokfűtés-szerű pusztítás megfékezése és a károk helyreállítása érdekében. A megrongált, kidöntött, illetve hiányzó közlekedési jelzőtáblákat a Polgármesteri Hivatal műszaki osztályára kell bejelenteni.

SZENNYVÍZKEZELÉS

– Június 9-én a képviselő-testület elfogadta az ún. szennyezés-csökkentési tervet. Miért volt erre szükség, és hogyan illeszkedik ez a szennyvíztelep bővítését megcélzó elképzelések, tervek sorába?

– Évek óta súlyos problémáink vannak a szennyvíztisztítóval: egyrészt a rákötéseknek az üzemeltető általi korlátozása, másrészt a szaghatásokkal kapcsolatos panaszbejelentések miatt. Mindkét bajnak az oka a szennyvíztelep minőségi túlterheltsége, tehát az, hogy a telep nem képes teljesen

megtisztítani a befolyó, igen erősen szennyezett vizet. A szakértői vizsgálat alapján egyértelművé vált, hogy a telepet bővíteni kell, amely azonban milliárdos nagyságú beruházást jelent. Ennek megvalósítására lehetőséget kínál a KEOP 1.2.0 Szennyvízelvezetés és tisztítás c. kétfordulós Európai Uniósi pályázat, amelyen az idén ősszel indulni kívánunk.

A pályázathoz egy Előzetes megvalósíthatósági tanulmányt kell csatolni, amelynek készítése folyamatban van. A tanulmány készítői hívták fel a figyelmünket arra, hogy az eredményes pályázat érdekében még egy Szennyvízcsökkentési ütemtervet is készítenünk kell. A pályázat ugyanis csak a lakossági eredetű, kommunális szennyvizek tisztítását támogatja, a vörösvári szennyvíztelepre befolyó szennyvíz minőségi értékei viszont meghaladják ennek paramétereit. A szennyvízcsökkentési ütemterv birtokában egyrészt tisztábban látjuk majd, mi okozza a magas szennyezettséget, másrészt nagyobb eséllyel indulhatunk a pályázaton. Remélem, fáradozásaink eredménnyel járnak, s a pályázat révén elő tudjuk teremteni a szennyvíztelep bővítésének forrásait, s így a szennyvízteleppel kapcsolatos súlyos gondjaink megoldódnak.

KÖZLEKEDÉS

– Ugyancsak a július 17-i ülésre összeállított polgármesteri beszámolóból derül ki, hogy polgármester úr aktív részvételével megkezdte munkáját az M0 Érdekvédelmi Egyesület. Milyen célból jött létre ez az egyesület?

– Az egyesület célja a térség közlekedési problémái összehangolt megoldásának előmozdítása, így: a Megyeri híd üzembe helyezésével kapcsolatos gondokra történő figyelemfelhívás, azok kiküszöbölése érdekében javaslatok kidolgozása és közvetítése; az M0-ás körgyűrű északi és nyugati szakaszának a 11-es főúttól történő továbbépítésének elősegítése, a 10-es és 11-es főutak közötti M0-ás körgyűrűszakasznak hatásvizsgálatok alapján történő, földfelszín alatti nyomvonal-vezetésű megépítésének elősegítése; és ami számunkra a legfontosabb: a 10-es főút megépítésének elősegítése.

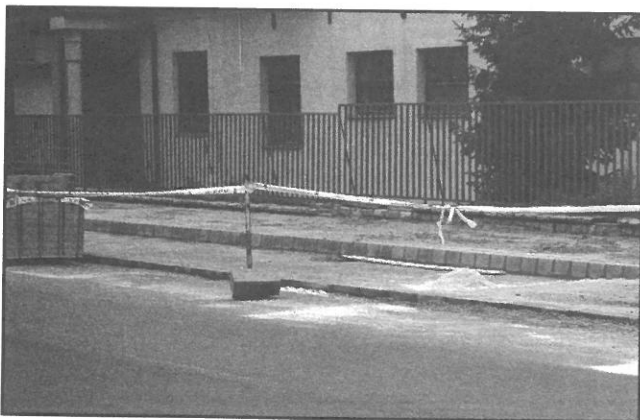
Bízom abban, hogy a környékbeli polgármesterek, önkormányzatok, kistérségi társulások és az M0 Érdekvédelmi Egyesület közös fellépése érdemben előremozdíthatja a 10-es út ügyét.

Fogarasy Attila

Újabb parkolók és járdák építéséről

Járda és parkoló a Schiller Gimnázium előtt

A járda építéséről a képviselő-testület még tavaly döntött a közintézmények jobb megközelítése érdekében indított járdaprogram keretében. A parkoló építését az idén áprilisban határozta el a testület a parkolóprogram részeként. A kivitelezésben célszerű volt a két beruházást összekapcsolni. Annál is inkább, mivel az Állami Közútkezelő

Jól látszik, hogy a parkoló szintje magasabb az úttesténél. Már az újraaszfaltozandó közúthoz igazították hozzá...

Kht. szeptemberre tervezi a Szabadság utca teljes burkolatcseréjét. A készülő parkolónál az útpadka már a leendő burkolat szintjéhez igazodik. (A Közútkezelő tájékoztatása szerint 5-6 cm-rel magasodik majd az út szintje.)

A kivitelezési munkák 2008. június 30-án kezdődtek és előre láthatólag 2008. július 30-ig tartanak. A teljes beruházás összköltsége 7,5 millió forint.

Árpád utcai zöldfelület és parkoló

A beruházás alapvető célja az állandó csapadékvíz-probléma megoldása volt (nagyobb esők után rendszeresen egy kisebb tó alakult ki ezen a helyen, a terepviszonyok miatt a víz nem tudott sem elfolyani, sem elszivárogni). A kiemelt szintű zöldfelület révén a domborzati viszonyok úgy alakultak, hogy a víz már nem áll meg a téren, hanem

Víztócsák helyett most autók állnak itt

részben elszivárog a talajba, részben elfolyik a környező burkolt utcákon. A beavatkozás révén egyúttal a parkolási rend is kialakult.

A kivitelezési munkák 2008. június 16-án kezdődtek és 2008. július 4-én lényegében befejeződtek, minimális javítási munka van még hátra. A beruházás összes költsége 960 ezer forint. Az önkormányzat a beruházásra a fedezetet a városüzemeltetési keretből biztosította.

Közradjuk a Műszaki Osztály tájékoztatása alapján

Tájékoztató a Képviselő-testület határozatairól és rendeleteiről

2008. június 19.

rendkívüli ülés

A Művészetek Háza beruházásával kapcsolatos keresetindításról

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a Heer és Társa Bt-vel és a BAU H & H Kft-vel szemben a Művészetek Háza beruházással kapcsolatosan (a 2006. március 21. napján született vállalkozási szerződés alapján) a határozat mellékletét képező kimutatás szerint részletezett és 2008. június végéig összesített kárát, továbbá egyéb későbbi kárait, és az előterjesztésben részletezett követelését (kötbér és jótéltetés) a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 298. §-a, 299. §-a, és a 339 §-a alapján érvényesíteni kívánja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy arra való tekintettel, hogy az eddigi, a vállalkozókkal folytatott egyeztetések eredménytelennek bizonyultak, nyújtson be keresetet a bírósághoz az Önkormányzat követelésének és kárigényének polgári peres úton történő érvényesítésére vonatkozóan. Az Önkormányzatnak a beruházással kapcsolatos kárigénye 2008. június 13-ig kb. 26 millió forint, amely értelemszerűen emelkedik az idő múlásával. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a kárigényt tartalmazó táblázatot vezesse tovább. Az Önkormányzat kötbérről és jótéltetéssel kapcsolatos követelése összesen kb. 24 millió forint. A kötbér, a jótéltetés és a kárigény összesen kb. 50.000.000 forintot tesz ki.

116/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 10 igen és 2 tartózkodás szavazattal.

(A határozatot szó szerint közöltük.)

Vízkorlátozási intézkedési terv

A Képviselő-testület jóváhagyta a Vízkorlátozási intézkedési tervet.

119/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 12 igen szavazattal.

Bölcsődei pályázat

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a KMOP-2008-4.5.2/A számú „Bölcsődei ellátást nyújtó intézmény fejlesztése és kapacitásának bővítése” pályázaton részt vesz, benyújtja pályázatát az első fordulóra.

A Kt. a szükséges önrészt, összesen 265.323.619 forintot az alábbi ütemezés szerint biztosítja:

2009.	57.522.094 forint
2010.	116.984.291 forint
2011.	90.817.234 forint

A Kt. a mindenkori éves költségvetési rendeletében biztosítja az intézmény működéséhez szükséges költségeket (a megvalósíthatósági tanulmány szerint évente min. 22,6 millió, max. 40 millió forint) minimum a projekt zárásától számított 5 évre.

Fedezet forrása a 2009 -2016. évek költségvetési rendelete.

120/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Iskolai státuszok

A Képviselő-testület az intézményvezető kérésére továbbra is biztosítja a Német Nemzetiségi Általános Iskola nyugdíjba vonuló napközis pedagógus státuszát, mivel feladatcsökkenés az intézményben nincsen.

121/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

A Képviselő-testület elvonta a Templom Téri Általános Iskolában a nyugdíjba vonuló pedagógus státuszát, mivel az intézményben a 2008/2009-es tanévben feladatcsökkenés lesz.

124/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 12 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

Fejlesztési célhite

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 2006. évben közbeszerzetett 500 millió forintos keretösszegű hitelkeretéből az eddig fel nem használt 110.937.649 forint fejlesztési célhite rendelkezésre tartási határidejét 2011. augusztus 10-ig meghosszabbítja.

A Képviselő-testület a Művészetek Háza felújítására a Heer és Társa Bt és a BAU H & H Kft-vel kötött vállalkozási szerződéstől elállt. A felújítás megvalósulása érdekében újabb közbeszerzési eljárás kiírására kerül sor, amely a kivitelezés idejét meghosszabbítja, így a hitel felhasználására nem kerülhetett időben sor.

125/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 12 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

Átjáró létesítéséről

A Képviselő-testület átjárót kíván kialakítani a Lócsei utca és a Kálvária utca között. A Képviselő-testület felkérte a Polgármestert, hogy az érintett ingatlan tulajdonosokkal a szükséges területcseréket egyeztesse.

126/2008. (VI. 19.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Egyéb határozatok:

117/2008. (VI. 19.) Kt. sz. hat. a Kápolna u. 1. szám alatti ingatlan kapcsolatosan érkezett vételi ajánlatról. (Elutasítva. – a szerk.) 118/2008. (VI. 19.) Kt. sz. hat. a Pilisvörösvár 7679 hrsz-ú ingatlan megvételéről. (Elutasítva. – a szerk.) 122/2008. (VI. 19.) Kt. sz. hat. a Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programjának jóváhagyásáról. 123/2008. (VI. 19.) Kt. sz. hat. a Templom Téri Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola pedagógiai programjának jóváhagyásáról.

***

A határozatokat rövidítve, kivonatos formában közöltük. A rendeletek, határozatok és az ülésekről készült jegyzőkönyvek megtekinthetők az Ügyfélszolgálaton, a Városi Könyvtárban és a www.pilisvorosvar.hu weboldalon.

– a Szerk.

Polgármesteri Hivatal Ügyfélfogadás

(Pilisvörösvár, Bajcsy-tér 1.)

Hétfő 13 – 18
Szerda 8 – 12 13 – 17

Pénztári nyitva tartás

(Pilisvörösvár, Bajcsy-tér 1.)

Hétfő 13 – 17
Kedd 9³⁰ – 12
Szerda 9³⁰ – 12 13 – 16
Csütörtök 9³⁰ – 12

Önkormányroda nyitva tartás

(Pilisvörösvár, Béke u. 26.)

Hétfő* 13 – 18
Kedd 8³⁰ – 11³⁰
Szerda 8³⁰ – 11³⁰ 13 – 16
Péntek 8³⁰ – 11³⁰

(*16-18-ig telefonon bejelentkezettek részére)

Az ülésteremből jelentjük

Per indul a Művészetek Háza befejezetlen beruházása miatt a kivitelezők ellen

A június 19-i képviselő-testületi ülésen döntés született arról, hogy az önkormányzat polgári pert kezdeményez a Művészetek Háza kivitelezőivel szemben. Az ülésen a képviselők többsége a kereset beadása mellett érvelt, de elhangzott ellenvélemény is.

Paul László képviselő kérte, hogy gondolkodják át újra az előterjesztésben foglaltakat, mivel ha a per elhúzódik, igen komoly összegeket kell majd kifizetniük. Ráadásul a per időtartama alatt az épülettel kapcsolatos beruházást sem lehet befejezni. Abban az esetben, ha elveszíti az önkormányzat a pert, a következő képviselő-testületre igen súlyos anyagi nehézségek hárulnak majd. A képviselő úr hangoztatta, hogy jobbnak tartaná, ha megállapodnának a vállalkozókkal.

Szakszon József alpolgármester szerint sajnos azt előre valóban nem lehet tudni, hogy mi lesz a per végkimenetele. Ugyanakkor határozottan leszögezte, hogy a beruházást folytatni lehet: a kivitelezést a per nem érinti. Az eddig elkészült állapotot szakértők jelenlétében részletesen rögzítették a vállalkozókkal közösen. Készültek digitális felvételek, jegyzőkönyvek, melyek dokumentálják azt az állapotot, amikor a kivitelezők a szerződéstől elálltak.

Gromon István polgármester hozzátette, hogy több esetben tárgyaltak a kivitelezőkkel, és próbáltak peren kívül megegyezésre jutni, de sajnos sikertelenül. A két fél álláspontja igen messze esik egymástól. A kivitelezők felvetettek körülbelül 80 millió forintos követelést az önkormányzattal szemben, az önkormányzat kárigényét pedig elutasították. Úgy gondolja, hogy az önkormányzati vagyonnak a felelőtlen kezelése volna az, ha nem próbálnák meg bírósági úton érvényesíteni az önkormányzati követeléseket.

Pándi Gábor, az OKSB elnöke elmondta, hogy a jelenlegi Képviselő-testület „megörökölte” a Művészetek Házával kapcsolatos problémákat. Mindenképpen szeretné, ha befejeződnenek a munkálatok, és végre elkészülne az intézmény. Jelen esetben csak a bíróság tudja eldönteni, hogy kinek mi jár.

Zelenyánszky György műszaki ellenőr szakmai véleményében hangoztatta, hogy az új közbeszerzési kiírás elfogadásához, a közbeszerzési eljárás megindításához szükséges egy új terv elkészítése, mert a régi tervek erre nem alkalmasak. Azonkívül történt egy alaprajz-módosítás, mely szerint 90 fokkal elforgatták a színpadot és a nézőteret együttesen. A kivitelezésben feltüntetett hiányokat is meg kell jeleníteni a tervekben, mert a munkákat el kell végeztetni. Az előző tervben minden szakágban hiányosságok voltak.

Gromon István polgármester hozzátette, hogy az épület tervezője korábban megígérte,

hogy átadja a komplett különböző tervdokumentációt, de végül nem teljesítette ígéretét.

A további hozzászólások során Gromon István polgármester és Szakszon József alpolgármester is azon véleményét hangoztatta, hogy nem a képviselő-testület, hanem a bíróság feladata azt megállapítani, hogy ki hibázott, és hogy ki a felelős az építkezés kudarcáért. Semmiképpen sem a képviselő-testületnek kell eldönteni az igazságot. Ezért a pert mindenképpen el kell indítani.

A képviselő-testület végül minősített többségű határozatot hozott a bírósági kereset benyújtásáról.

Bölcsődeépítési pályázat Egyhangúlag: igen!

A június 19-i rendkívüli (előrehozott) ülést a bölcsőde-pályázat végett volt szükséges összehívni, amely pályázatot legkésőbb június 23-án be kellett nyújtani.

A pályázat előkészítésébe két helyi szakembert is bevont a Műszaki és Építési Osztály, akik az ülésen is kifejtették a véleményüket.

Horváth Józsefné (egy III. kerületi bölcsőde vezetője) elmondta: nagyon örül annak, hogy a városban bölcsőde épülhet. Reméli, hogy a pályázat sikeres lesz. Szakmailag indokolt a 0-3 éves korú gyermekek elhelyezése, mivel a társadalmi viszonyok teljes mértékben megváltoztak. Az édesanyáknak ma már vissza kell menniük dolgozni, mert a munkáltatók nem szívesen várnak a hölgyekre három évig. A bölcsődék odafigyelnek a korosztály igényeire, sajátosságaira és szakszerűen végzik el a rájuk hárult felelősséget.

Kondákor Zoltánné (bölcsődei vezető) elmondta, hogy nagyon fontosnak tartja a szociális rászorultság figyelembevételét a városban és a környező településeken. A bölcsőde a rászoruló gyermekek számára is egy megoldás lehet, mivel étkezhetnek, a testi és szellemi fejlődésüket is folyamatosan követik.

Vörösváron nagyon sok család számára jelentene egy bölcsőde építése megoldást.

Gromon István polgármester elmondta, egy pillanatra sem kérdőjelezi meg a bölcsőde szükségességét, de nyomasztja a jövőbeni magas kiadásokkal járó üzemeltetés kérdése. A megvalósíthatósági tanulmány szerint ugyan az éves kiadás nem tűnik olyannyira riasztónak, de előre nem lehet azt megjósolni, hogy valójában milyen mértékű lesz a következő években az állami normatíva.

Spatz-Sipos Annamária elmondta, hogy elkészítették az előzetes megvalósíthatósági tanulmányt. Valóban magasak az üzemeltetési költségek, de próbálták maximalizálni az összegeket. Szükségességét látja más bevételi források felhasználásának, hogy a bölcsőde gazdaságosan működhessen.

Horváth Józsefné hozzátette, léteznek „kiegészítő” szolgáltatások, melyek igen magas összegekbe kerülnek. Ezeket a szolgáltatásokat a szóban forgó bölcsődénél is lehetne vezetni abban az esetben, ha férőhely szempontjából van szabad kapacitása az intézménynek. Véleménye szerint ezekkel a szolgáltatásokkal ki lehet egészíteni a bölcsőde gazdasági működését.

Horváth József képviselő szerint az önkormányzat nehezebb időket is átélt már. A gimnázium és a szakmunkásképző iskola fenntartása több pénzbe került az Önkormányzatnak, mint amennyibe a bölcsőde fenntartása kerülni fog. A „város” címmel nemcsak „adományok” és bevételek járnak, hanem bizonyos előírásoknak is meg kell felelni. Úgy gondolja, hogy fel kell vállalni a bölcsőde üzemeltetésének költségeit.

Szakszon József alpolgármester hangsúlyozta, hogy az önkormányzat nem szórja a pénzt. Ha a beadott pályázatok pozitívan zárulnak, akkor az egy kihívás lesz az önkormányzat részére, hogy valósítsa meg az elképzeléseit.

A képviselő-testület végül egyhangúlag a bölcsődeépítési pályázat benyújtása mellett döntött.

Készült az ülésről készült nem szó szerinti jegyzőkönyv felhasználásával

– a Szerk.

A koncepciók szerinti terv a nézőteret 90 fokkal elforgatja annak érdekében, hogy több férőhelyet lehessen kialakítani a színházteremben. A színpad visszakerül a régi helyére

Tiszta, rendes várost!

Tanácskozás és intézkedési terv a közrendről és a közterületek tisztán tartásáról

Június 18 a közterületi rongálásokkal, szemeteléssel és egyéb problémákkal kapcsolatban megbeszélésre hívta Gromon István polgármester városházabeli irodájába Koczka Gábor rendőrpáncsnokot, Falics János és Scheller Zsolt polgárőrvezetőket, valamint Kovács Zsolt közterület-felügyelőt.

Mindennapi életkép a Vásár téren. A vandálok „különös bátorsággal” verik szét a telefonfülkét és szórják szét a szemetet

Az összejövetel oka közismert: az utóbbi hónapokban folyamatosan romlik a közterületek rendje, nem múlik el hétvége rongálás és garázdálkodás nélkül, a város hétfőnként katasztrófa sújtotta területhez hasonlít. Havonta jelennek meg cikkek és olvasói levelek a Vörösvári Újságban, panaszos levelek érkeznek a hivatalhoz, amelyekből az érződik ki, hogy a lakosság türelmetlenül várja a szemetelés, a rongálás, a garázdálkodás elleni hatékonyabb fellépést.

(A 2008. évben megjelent cikkeket fénymásolatban a jelenlévők is megkapták.)

A megbeszélésen a polgármester úr az alábbi konkrét problémákat vetette fel:

– Folyamatos nagyarányú szemetelés a közterületeken: a Vásár tér, Templom tér, kultúrház előtti járdaszakasz (Szabadság u. – Fő utca sarok), szelektív hulladékgyűjtő szigetek környéke.

– Rendszeres rongálások hétvégeken a város teljes területén, de főleg a Fő utcán és a tereken (Vásár tér, Templom tér): kidöntött KRESZ-táblák, elgörbített utcajelző táblák (Fő utca), szétvert telefonfülkék (Vásár tér, Szabadságliget), felgyújtott hulladékgyűjtő konténerek (Dózsa Gy. utca, Vasút utca, Madách utca), kitört fák (Templom tér), megrongált kerítések, épületek, állami ünnepeken a közterületre kihelyezett zászlók rendszeres ellopása.

– Vasazás (Szondi utca, Dobó utca, Kápolna utca, Tó dűlő stb.): kalapálás, csendháborítás, környezetszennyezés.

– Illegális hulladéklerakás (a szelektív szigeteknél és az erdőben).

– Zajos, zenés rendezvények után hangoskodás, csendháborítás garázdaság az utcákon, kerítések rongálása, kiabálás (benzinkútnál – SPAR, Szaam kocsmá, Gradus óvoda).

– Közterületeken a rendőri jelenlét kevés.

A polgármester úr elmondta, hogy mindezek a lakosságban rendkívül rossz hangulatot keltenek, jelentősen rontják az önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, a rendőrség és a polgárőrök megítélését. Ezért kérte a problémák megoldása érdekében, hogy fokozzák a közterületeken a rendőri és polgárőri jelenlétet, intenzívebben járőrözzenek éjszaka, hajnalban és nappal is. A problémás gócpontokat (szelektív szigetek, terek, vendéglátóhelyek) rendszeres ellenőrzik. Tegyenek feljelentést a tetten ért szabálysértők, bűnelkövetők ellen. A város jelentős összegekkel támogatja a polgárőröket és a rendőrséget. Ennek kell hogy legyen valamilyen érzékelhető eredménye a közterületek tisztasága és rendje szempontjából is – hangsúlyozta a polgármester úr.

Koczka Gábor rendőrpáncsnok elmondta, hogy a rongálások a hétvégeken, pénteken és szombat fordulnak elő, és bizonyos gócpontokból indulnak ki. Javasolta, hogy a szelektív szigetekeken a szelektív konténerek mellé kísérleti jelleggel az általános szemét (lom) elhelyezése céljából helyezzen ki az önkormányzat nagy konténereket, ahova be lehet tenni az ilyen jelle-

Ezt láttuk a Tolna megyei Szárazdon ...
(Fotó: Török István)

gű lomokat. Elmondta, hogy a közterületeken nem gyalogosan, hanem autóval járőröznek. Ez a riasztások esetén a rendőrség akcióképességét biztosítja. (Ha a rendőr 300-400 méterre eltávolodik az autótól, akkor hosszú időbe telhet, míg oda vissza-

tér, és indulni tud.) Mind a 8 településre kellene a rendőrök. Összesen 11 körzeti megbízott és 5 járőr áll rendelkezésre a 8 településen. A páncsnok úr kiemelte ugyanakkor, hogy a vagyon elleni bűncselekmények visszaszorításában jelentős eredményeket értek el az elmúlt években városunkban. Továbbra is erre kell első sorban koncentrálniuk. Emellett természetesen a fontosak a felmerült problémák is, amelyekre megoldási javaslatokat tett.

A javaslatokat a jelenlévők megvitatták, s ennek eredményeként a következőkben állapotok meg:

Megállapodás (intézkedési terv):

– A szelektív szigetek körüli lakosokkal a két körzeti megbízott felveszi a kapcsolatot, hogy nyújtsanak segítséget az elkövetők felderítésében. A legproblémásabb szelektív szigetek a következők: Madách u., Nyár u., Solymár u., Vásár tér.

Csatatérre vált a szelektív hulladék-gyűjtők környéke. Sokaknak már fel sem tűnik a rendetlenség és kosz...

– Az éjszakai rendőrök a polgárőrökkel felváltva a szelektív szigetek környékét alkalmi jelleggel ellenőrizni fogják.

– Szombat-vasárnap gyalogos járőrszolgálat lesz, különös tekintettel a közlekedési szabálysértésekre és a rongálásokra.

– Az önkormányzat megvizsgálja, hogy a szelektív szigetekeken a szelektív konténerek mellé milyen feltételekkel lehetne kísérleti jelleggel az általános szemét (lom) elhelyezése céljából nagy konténereket kitenni.

– A „vasazás” (illegális hulladékkezelés) megfékezése és felszámolása érdekében hetente egyszer végigmennek a közterület-felügyelővel a problémás helyeken – akár hétvégén is.

– Az önkormányzat megvizsgálja, hogy a benzinkút nyitva tartását lehetne-e korlátozni este 10-ig?

Az értekezlet résztvevői végül meggyeztek abban, hogy egy hónap múlva ismét összeül a stáb, értékelni az eredményeket.

Összeállítottuk a megbeszélésről készült emlékeztető alapján

Számlák számlálatlanul...

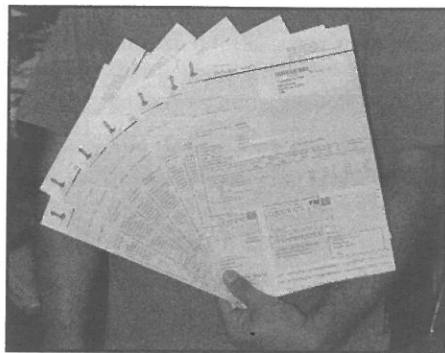
Kinyitom a postaládát és hét egyforma boríték lapul benne. Mindegyiket a Pilis-vörösvári Vízművek Kft. adta fel, s minden valószínűség szerint számlát tartalmaz. Mivel alig egy hete kaptam meg a Tigáztól az éves elszámolást egy 139 ezer forintos csekkel, a vérnyomásom magasra szökik. Felváltva bontjuk fel a feleséggel a borítékokat infarktusközeli hangulatban. Egy rendes és hat helyesbítő számla kerül elő a borítékokból. A legnagyobb összegű nekem jut: 7114 Ft. Feleségem talál még egy 1547 forintosat, én pedig még egy 242 forintosat. A többi szerencsére 0 forintról szól. „No, ezt megúsztuk – mondom, de nem vagyok boldog. Az abszurd és a groteszk csak olvasva jó (lásd: Örkény), ha az ember a saját bőrén tapasztalja, már nem annyira szórakoztató...

Mint később kiderült, Vörösváron 1500 családfő kapta meg hasonló kiszámlázásban a csatornadíjról szóló számlát. Közülük ketten panaszt tettek Gromon István polgármesternél is, kifogásolva, hogy a szolgáltató indoklás és magyarázat nélkül küldte ki nekik a számlákat.

Az egyik panaszos felhívta a Vízvonalat, s az ügyfélszolgálati munkatárs – elmondása szerint – a csekkek kiküldését azzal magyarázta, hogy a képviselő-testület ebben az évben már kétszer módosította a díjat, és határozatot is hozott ez ügyben. Valójában azon-

ban a képviselő-testület ebben az évben egyszer sem tárgyalta a csatornaszolgáltatás díjának ügyét, így határozatot sem hozott, és díjat sem emelt.

Gromon István polgármester Bencze Tamás ügyvezetőnek címzett levelében tiltakozott a fentiek miatt és kérte a szolgáltató cégtől a fél-

Nem kártya! — csatornaszámla...

reértések tisztázását és a korrekt, megnyugtató tájékoztatást:

„Polgáraink nevében sérelmezem, hogy érdemi kísérőlevél és magyarázat nélkül (sőt félreérthető kísérőlevéllel), félèves késéssel, utólag vetnek ki díjakat a lakosságra, magam nevében pedig azt, hogy az Ügyfélszolgálaton az önkormányzatunkat is érintő, hamis tájékoztatást adnak a polgároknak.

Kérem Ügyvezető Urat, tájékoztasson arról, hogy az említett eseteknek mi a háttere. Egyúttal kérem, hogy a lakosságot szintén tájékoztassák levél, szórólapok vagy újsághirdetés útján.”

Válaszlevelében az ügyvezető a vízóracserére hivatkozik, mint az információs kaosz legfőbb okára. Az elnök úr ígéretet tesz a félreértések tisztázására:

„1267 ügyfél számára 2008. július 16-án tájékoztató leveleket küldünk ki, elnézésüket kérve a kellemetlenségért. A még helyesbítésre váró, mintegy 5-600 ügyfél esetében a tájékoztatót a számla hátoldalán tüntetjük fel. A helyesbítésekre a Vörösvári Újságban szintén felhívjuk a figyelmet. (Lásd alább! – a Szerk.)

Megnyugtatótlal közöljük továbbá, hogy a továbbiakban tömeges helyesbítésre nem lesz szükség a mérőcsere-felvezetések miatt, mivel a DMRV-vel márciusban született megállapodás alapján a mérőcsereadatok havi rendszerességgel kapjuk meg, melynek következtében a helyesbítés így kedvezőtlen esetben is csak egy számlát érthet ügyfelünként.

A levelükben említett panaszosuk Vízvonalunk általi félretájékoztatásáért szíves elnézésüket kérjük. Társaságunknak legkevésbé sem érdeke ügyfeleinek félretájékoztatása, illetve legfontosabb partnerének. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának hamis színben történő feltüntetése.”

Korrekt! Reméljük, hasonló „abszurd” eset nem fordul elő többé!

Fogarasy Attila

Egyesített adatbázis

Tájékoztatjuk tisztelt Ügyfeinket, hogy a helyi ivóvíz-szolgáltatótól kapott, a vízmérőcsere-re vonatkozó adatok rögzítése folyamatban van társaságunk adatnyilvántartó rendszerébe. A szennyvízszolgáltatás elszámolása szintén a vízmérők fogyasztása alapján történik, így azok rögzítése az ügyfeleinknek kiküldött számlákat is érinti. Előfordulhat az is, hogy a mérőcsere-adatok felvezetése következtében akár több, korábban kiállított számla helyesbítése válik szükségessé, melyről minden ügyfelünket levélben is értesítünk.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy minden egyes helyesbítő számla tartalmazza a hozzá tartozó, korábban tévesen kiállított számla számát is. Mivel a helyesbítő számla csak a helyesbített tételeket tartalmazza, ezért az együtt kezelendő a feltüntetett hivatkozási számlával. A helyesbítő számla első, „Hivatkozási számlaszám” kezdetű sorában feltüntetett eredeti számla végösszege helyett a helyesbítő számla végösszege szükséges kiegyenlíteni. Az eredeti számla kiegyenlítéséről, illetve aktuális egyenlegről ügyfélszolgálatunkon érdeklődhet.

Amennyiben a számlarendezés során kiállított számla összege a megszokottnál nagyobb megterhelést jelent, lehetőséget biztosítunk a számla részletekben történő befizetésére, amennyiben azt írásban jelzik felénk.

Elérhetőségeink:

Pilisvörösvári Vízművek Kft.
Postacím: 1396 Budapest, Pf.: 491.
Ügyfélszolgálati Iroda címe:
1134 Budapest, Váci út 23-27.
Vízvonal: 06-40-247-247
Fax: 06-40-247-742.
E-mail cím: vizvonal@vizmuvek.hu

Az okozott kellemetlenségért szíves elnézését kérjük!

Pilisvörösvári Vízművek Kft.

FELHÍVÁS

Hulladék elhelyezésére

Felhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy a vörösvári szemételepre kisebb mennyiségű kommunális hulladékot térítés nélkül lehet beszállítani.

A Pilisvörösvár Város közigazgatási területén keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtésére, elszállítására, ártalmatlanításáról szóló szerződés V. fejezet 1. b. pontja szerint:

„A Szolgáltató biztosítja a pilisvörösvári állandó lakosok számára, hogy az alkalmankénti többiethulladékát (lakásfelújítás, bontás stb.) 0,5 m³/ingatlan/év mennyiségben díjmentesen elhelyezhesse az átrakóállomáson.”

Gyakorlati tanács: el kell vinni a hulladékdíj befizetését igazoló csekkszelvényt az ingyenes lerakáshoz.

Kérjük, vegyék igénybe az ingyenes szolgáltatást, és ne a szelektív hulladékgyűjtő szigetek mellé vagy az erdőbe vigyék ki a szemetet.

Polgármesteri Hivatal
Műszaki Osztálya

Bányászorsók III.

Három idős bányással ülünk a Rotburger söröző fedett kerthelyiségében. Hármójuk összéletkora 270 év: a legidősebb Pálmai Vince, aki 92 éves, de Tagscherer Márton és Krivinger József is betöltötte a 89. életévét. Zelenai István bányamérnök invitálta őket ide, hogy az egykori bányászletről, sorsuk alakulásáról kérdezze őket. Az emlékezet szöveve olykor már hiányos az idős bányászoknál, igyekeztünk azt tisztelettel és beleérzéssel kipótolni.

Pálmai Vince bácsi talán az egyetlen ma élő bányász, aki még a vörösvári Lipót-aknában is dolgozott. A vörösvári bányauzemet közel 70 éve zárták be (1940. december 1-jén), az egykori mérnökök, bányászok, alkalmazottak a föld mélye helyett már az égbolt magasát járják.

– **Vince bácsi, emlékszik a bányász-sztrájkra is?** – kérdezi Zelenai István.

– Emlékszem. Én akkor 12 éves lehettem. Magam is ott voltam a menetben apám mellett. A menet az ürömi állomásig jutott el. Ott azután megállították a lovas rendőrök. Csak a küldöttség mehetett tovább. Én hazajöttem, mert cudar hideg volt.

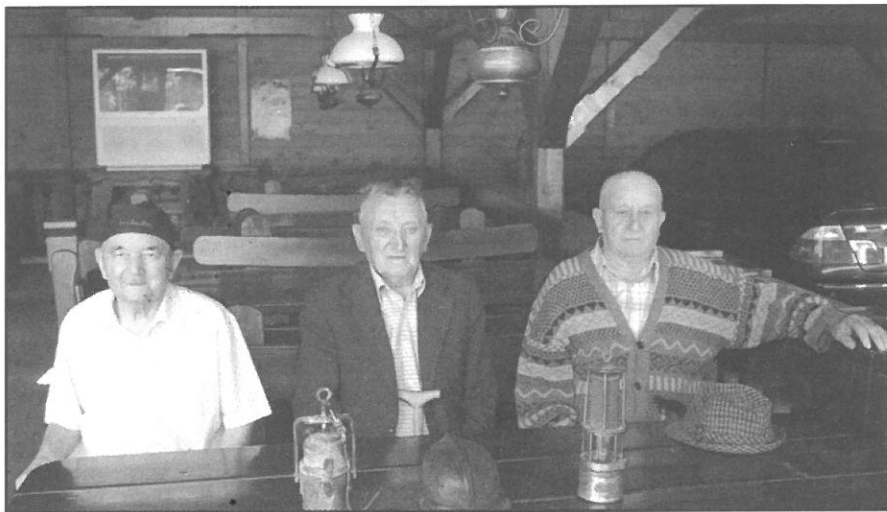
– **Mikor kezdett dolgozni a bányában?**

– 1930-ban, 14 évesen kezdtem dolgozni a Lipót-aknában, apám ott volt bányász. De még a bánya bezárása előtt kiléptem. Gyenge fizikumú voltam, inkább a fővárosban vállaltam könnyebb munkát.

– **Imádkoztak-e leszálláskor annak idején a bányászok, s ha igen, milyen nyelven?**

– **Mikor kezdett ismét a bányában dolgozni?**

– 1947-ben augusztusában, amikor az orosz fogságból hazatértem, Pilisszentivánon kaptam munkát az ottani bányauzemben. Kezdetben az osztályozó és az István-akna közötti kisvasútvonal építésében vettem részt, később az altáróban dolgoztam. 1968-ban, közvetlenül a bánya bezárása előtt mentem nyugdíjba.

Pálmai Vince, Tagscherer Márton és Krivinger József

Tagscherer Mártonnak szinte az egész családja a bányászathoz kötődik: édesapja, bátyja, két öccse és a sógora is bányásként kereste a kenyerét. Ő maga kiváló vájár lett, a csapata mindig élen járt a munkában.

– **Marci bácsi, mikor kezdett dolgozni?**

– 1936-ban, két hónappal 18 éves korom betöltése előtt kezdtem dolgozni a Solymár aknában. 1939-ben elúszott a bánya, akkor fölhelyeztek Csolnokra, a II-es aknába. Akkor jött a háború. A háborús évek alatt egészségügyiként szolgáltam, a Don-kanyarban is jártam. Sebesülteket láttunk el, szállítottunk. Kurszknál magam is megsebesültem. A háború vége Németországban ért.

– **Mikor ment vissza a bányába?**

– 1950-ben Gödrös Sándor üzemvezető hívott a szentiváni bányába. Az altáróban dolgoztam, az északi mezőben, de később dolgoztam a déli, a béta, a delta mezőben és az István-aknában is. Mindegyiket végigjártam. Letettem a vájárvizsgát és a bánya

bezárásáig, 1969-ig mint vájár dolgoztam. Az én csapatom mindig az átlagon felüli teljesítményt ért el.

– **Hol dolgozott azután?**

– Sárísápra helyeztek, ott is az egyik leg-erősebb csapat volt az enyém.

Krivinger József magas képesítést szerzett bányásként. Elvégezte a bányaiipari technikumot és aknász képesítést szerzett. Bányamentői képesítése is volt.

– **Józsi bácsi, mikor lett bányász?**

– A háború után nem tudtam elhelyezkedni sehol sem Budapesten, ezért 1946-

ban jelentkeztem Dorogon munkára. Apám haragudott, amiért bányásznak mentem. – Hát maga miért ment annak? – kérdeztem vissza, mert hiszen ő is bányász volt.

– **Melyik üzemben dolgozott?**

– Csolnokon, a Reimann-aknában dolgoztam csapatcsillésként. Nagyon nehéz, megerőltető munka volt, igen meleg volt a munkahely, félmeztelenül dolgoztunk, s úgy néztünk ki mindig, mint a négerek. De pénz is volt: havi 1500-1600 forintot kerestem. Akkoriban 400 forintért lehetett venni egy egész disznót. A kérésemre több rokonomat is odavették dolgozni.

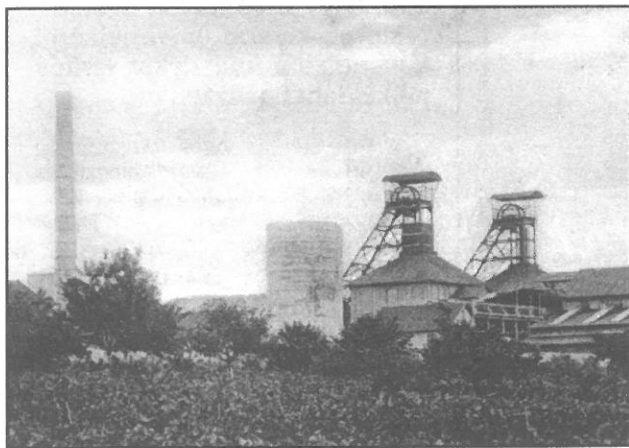
– **Hol dolgozott még?**

– A dorogi tröszt több bányájában is dolgoztam, Pilisszentivánon is. Többször cseréltem helyet. A hatvanas évek elején elvégeztem az aknászképzőt és aknászként dolgoztam. Végül Dorog II-es aknától mentem nyugdíjba.

Három sors egy órában. Bölcs-röviden. – Kevés volt az idő összeszedni a gondolatokat, történeteket, annyi mindent tudtunk volna még mesélni! – mondják ők a végén.

A lényeg az azonban így is átadták nekünk: „Dolgozz tehetséged és erőd szerint, állj helyt és légy hű magadhoz mindig, minden körülményben!”

F. A.

A vörösvári Lipót-ikerakna. Itt kezdett el dolgozni 78 évvel ezelőtt Pálmai Vince bácsi

– A nagyteremben, ahol elosztottak minket a munkára, volt egy Borbála-szobor, az előtt imádkoztunk minden leszállás előtt. Magyar nyelven mondtunk imát a bányászok védőszentjéhez, hogy segítsen minket...

Akiról a „Sanyi-boltot” elnevezték

Nemrégiben azt találtam mondani az Árpád hídi autóbusszállomás pénztáros kis-asszonyának, hogy: „Kérek egy jegyet Vörösváron a Büfégig...” Amikor a fiatal hölgy furcsán nézett rám, rögtön kapcsoltam és kijavítottam magam: „Elnézést, a Városházáig...” Idősebbek valószínűleg így korrigáltak volna: „A Tanácsig...”

Idősebb Metzger Sándor,
a „Sanyi bolt” névadója

„Büfé, Lányok, Fetter, Szaam, Sanyi-bolt” – fiatalkoromban, nem kellett magyarázni, hogy hova is kell mennem, hol kell találkoznom barátaimmal, ha a helyi elnevezéseket közölték velem. Mára jó részük megkopott, elfelejtődött. Talán a leginkább ismert városzerte továbbra is a „Sanyi bolt” elnevezés, amely a Sikari patika és a Modern presszó között lévő élelmiszerüzletet jelöli. Azt már kevesebben tudják, kiről kapta „népi nevét” a bolt. Nos, nem másról, mint egykori boltveze-

tőjéről, idősebb Metzger Sándorról... Ő olyan kiváló ember, olyan ragyogó kereskedő volt, hogy bár közel négy évtizede már nem ő igazgatja a boltot, mégis így hívják azt a helyiek. S ezt a mostani tulajdonosok sem bánják...

Érdemes hát róla szót ejteni, életével megismerkedni. Ebben unokája, a Gold vendéglő egyik tulajdonosa, Krammerné Metzger Zsuzsanna volt segítségemre.

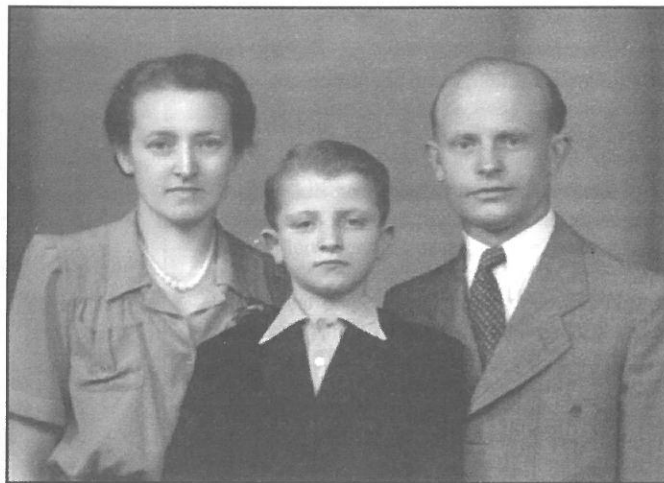
– A nagypapa 1913-ban született Csillaghegyen, ahol az édesapja, aki korábban bányász-ként dolgozott, szolgálati lakást kapott a gázművektől – meséli Zsuzsanna. – A család maga a bajorországi Parthensteinből származik. Ezt Gromon Mici nénitől tudom, akinek az édesanyja a nagypám egyik nővére volt (Mánhertz Jakabné, szül. Metzger Mária). A nagypapa a polgári elvégzése után bőr- és gyarmatárkereskedőnek tanult a Mester utcában. Miután felszabadult, segédként

dolgozott Újpesten egy üzletben. A család a 30-as években átköltözött Vörösvárra. Nagypám nem sokra rá megnősült, s fia született: az én édesapám, ifjabb Metzger Sándor. Ekkor már a Puskini utcában éltek. Nagypám a családot eltartandó saját üzletet nyitott a Baross (ma Szent Erzsébet) utca 12. sz. alatt. A cégtáblán ez állt: „Metzger Sándor bőr- és cipész-kellék-kereskedő”. Szorgalmát és tehetségét bizonyítja, hogy később egy

másik üzletet is nyitott a Petőfi utca és a Fő utca sarkán. (Az én fiatalkoromban egy trafik működött már ennek a helyén.)

A sors azonban derékba törte a szépen induló kereskedői karriert. Kitört a háború, nagypámot besorozták a német hadseregbe. Amerikai hadifogságba esett. Onnan tért vissza a háború után. Üres üzletek fogadták. Az oroszok – miután 1944 karácsonyán kiverték a német csapatokat Vörösvárról – mindkét üzletét kifosztották.

A háború után nulláról kellett ismét indulnia. Először a Posta melletti népboltban, majd

Idősebb Metzger Sándor feleségével és fiával,
ifjabb Metzger Sándorral

a Büfében dolgozott. (A bolt onnan kapta a nevét, hogy volt benne egy kis büfé is. – a Szerk.) Az 1950-es évek elején neveztek ki a NYÉKV (Nyugat Élelmiszerüzleti Kereskedelmi Vállalat) 102-es számú népboltja (a Sanyi-bolt) vezetőjévé. Ez volt Vörösváron az első önkiszolgáló bolt. A nagypapa két évtizeden át, 1972-ig volt a bolt vezetője, majd nyugdíj mellett az Ásványboltban dolgozott. 1989-ben hunyt el.

– A nagypám becsületes, korrekt ember volt – mondja büszkén Zsuzsa. – Mindent megtett a vevőkért. Emlékszem egy esetre, amikor zárás előtt egy vevő friss kenyeret keresett, ő képes volt felpattanni Simson motorkerékpárjára, és kimotorozni a bányatelepi Sütőházba. Tíz percen belül meg is fordult, hátzísájkjában friss vekni kenyeret hozva... „A vevő az első: az a lényeg, hogy máskor is bejőjön!” – mondogatta nekem mindig. Én sokat tanultam tőle. Bizonyára büszke lenne rám, ha látná, hogy nekem is saját üzletem van...

Ennyi dióhéjban idősebb Metzger Sándor története. Ilyen és ehhez hasonló történetek alkotják Vörösvár újkori és legújabb kori történelmének szövetét, amelyek tartást és büszkeséget adnak az itt lakó embereknek. Az elődök példája, hite, szorgalma, mesterségbeli tudása, erkölcsi tartása sok nemzedékre nyúlóan is mintaképpül szolgálhat a számunkra. Ahogy idősebb Metzger Sándoré, Sanyi bácsié, a Sanyi-bolt „névadójáé” is...

A Muttnyánszky-kereszt

Június 27-én Solymáron a Vasút utca 35. számú telken felszentelték a felújított Muttnyánszky-keresztet.

A kereszt – amelyet a Solymári Iparos Egylet újított fel – ifj. Muttnyánszky Ádám egyik diákkori történetéhez kapcsolódik. A fiatal mérnök-hallgató egyszer egy késői vónattal utazott haza, Solymárra, ahol akkor a szülei laktak. Miközben az állomásról hazafelé tartott, megkergette néhány ember, akik meg akarták verni. Mivel nem érkezett időben haza, az édesapja a keresésére indult. Ő szabadította ki a fiát szorult helyzetéből, és annak öröme, hogy megtalálta, azon a helyen egy keresztet állíttatott, amelyet a solymáriak Muttnyánszky-keresztnek neveztek el.

Muttnyánszky Ádám 1920-tól 1938-ig bányagépszépmérnökként dolgozott Pilis-vörösváron. 1942-től a Műegyetem Műszaki-Mechanikai Tanszékének vezető professzora volt. 1976-ban hunyt el. A solymári temetőben helyezték örök nyugalomra.

A felújított kereszt felirata:
„Jézusom az én segítségemre siess!”

Az elmúlástól tettenérve

Hannu Mäkelä: Anya

(Ford.: Fehérvári Győző, Polar Könyvek, 2008.)

Az író, Hannu Mäkelä: A mai finn irodalom egyik kiemelkedő alakja. Munkássága sokszínű, szinte minden műfajban alkot. Számtalan irodalmi díjjal kitüntették, többek között a Finnországban legnagyobb elismerésnek számító Finlandia-díjjal.

A mű: Milyen is végigkísérni valakit utolsó hónapjaiban? Elmúlás, leépülés, elvesztés; szembenézés a másikkal, önmagunkkal: számvetés. Ajánljuk a könyvet mindenkinek, aki már valakit elkísért ezen az úton, s aki még csak eztán fog.

A fordító, Fehérvári Győző: Az ELTE/ BTK magyar-történelem szakán tanult, de ezen kívül észt és finn nyelvet és irodalmat is hallgatott. Több mint húsz esztendőn át dolgozott a Magyar Rádió Irodalmi osztályán. Főbb tevékenységei közt említhető az észt és finn irodalom bemutatása és népszerűsítése. 1968 óta foglalkozik műfordítással. Munkásságát sok díjjal elismerték, mint pl. a Finn Pokala Alapítvány fordítói nagydíjával.

Fehérvári Győző ma Pilisvörösváron él. A Vörösvári Újság 2004. áprilisi lapszámában mutattuk be őt. (A cikk interneten elérhető: www.pilisvorosvar.hu/vorosvariujsg/2004/aprilis/9.htm)

Mintha babona áldozata volnék. Ez év eleje óta, bármerre nézek, szinte mindenhol a halállal kapcsolatos könyvek, filmek, előadások köszönnek vissza. Így már meg sem lepődtem, mikor felelős szerkesztőnk kezembe adta Hannu Mäkelä Anya című könyvét.

Kezdődött ez a sorozat a Polcz Alaine utolsó hónapjait megörökítő interjú-könyvvel. (Singer Magdolna: Partitúra. Utolsó beszélgetés Polcz Alainnel, Jaffa Kiadó, 2007.), melyet még Karácsonyra kaptam. A neves pszichológusnő, aki szinte egész életé-

ben haldoklókat kísért utolsó idejükben, könyvében saját halálával néz szembe. Ahogy ő mondta, mert volt szerencsém utolsó évemben találkozni vele: „Akasztják a hóhért!” – Nehez meghalni. Még nehezebb szépen meghalni. Öregjeink még hitték és tudták, hogy a halál az élet folytatása, s ahogy éltél, úgy halsz

meg. Ahogy öregsünk, egyre lassulunk, s ezt a lassulást csak úgy lehet megemészteni, ha elengedjük a dolgokat. Elengedjük, hogy egységnyi idő alatt nem lehet annyit megcsinálni, mint annak előtte. Elengedjük, hogy nem hajlik a derekunk, a térdünk. Elengedjük, hogy nem sima a bőrünk, hogy nem tudunk fölszállni a biciklire, hogy nem tudunk beszállni a kádba, s hogy nem tudunk kiszállni az ágyból. És ez az elengedés átsegít egy olyan létformába, ahol már nem én vagyok a

fontos: nem az én erőm, nem az én fiatalágom, nem az én sebességem, nem az én teljesítményem és sikerem. De mindezt, persze, nehéz elfogadni.

Hogy milyen nehéz, azt például az Edith Piaf-ról szóló filmből (Piaf – 2007. rendező: Olivier Dahan) tudhatjuk meg. A siker olyan, mint a drog. Egyre több kell belőle. S nem mindenkinek adatik meg, hogy a siker csúcsán haljon meg. Edith Piafnak megadatott. Mégis szívszorító látvány volt az élethez való görcsös ragaszkodása, a mindent felülmúló élni akarása. Talán neki megértte. Piaf hangja örök.

Máshonnan közelít Mohi Sándor „Imádáság” című dokumentumfilmje. Mintha a túloldalról néznénk a két kis öregot, a film szereplőit, akik elindultak már a halál ösvényén, és tudják, hogy a másik életben vár rájuk valaki. A költői képekkel, a valóságtól elemelt szép-halál egy idős erdélyi házaspár utolsó éveit örökíti meg. (A film hét (!) éven keresztül követi az öregek életét). S amikor már az ember nem tudja az ekét az ököre rákötni, akkor csak annyit mond: „Elgyengültél...” – Hogy magának vagy az asszonynak, azt nem lehet tudni.

Hannu Mäkelä nemrégiben magyarul is megjelent könyve naplószerűen rögzíti saját édesanyja halálának közeledtét. A test és a szellem elhalványuló jelenlétét rövid epizódok közvetítik. Számadás ez anya és gyermek kapcsolatáról, ahol már az anya nem fogja fel, hogy ki ül mellette. Számára már csak a másik világ látomásai léteznek és az evilági fájdalmak:

„Most jönnek a fájdalmak. És most olyannak látom anyát, amilyenek itt még sohasem láttam, az arca eltorzul, tele van dühvel, valami egészen felfoghatatlan haraggal, és nem csupán a fájdalomtól. ...

A hangja megváltozik, és jajgatni kezd: Segíts... segíts... – mondja rövid idő múltán halkabban: – Nem bírom... – De bírnia kell, és én sem tudok többet tenni érte, mint hogy a karomban tartom.”

Hidas Ildikó

Részlet a műből:

Tizenegy nap telt el azóta, hogy jelezték, anyánál közeleg a vég. Indulóban voltam a kórházba, és ezeken a napokon töprengtem, melyek összességében hosszabbnak tünnek, mint amilyenek valójában voltak. Az idő múlt, és egyéb teendőim ott tornyosultak előttem, a sorukra várva. De hát meg tudtam én szervezni a munkámat és a tennivalóimat; semmi sem maradhatott elvégzetlenül. Efféle gondolatok jártak a fejemben, sőt az is megfordult benne, hogy már temettem anyát, kiválasztottam a koporsót is, persze képzeletben. Nem döbbsentem meg, nem szégyenkeztem, mivel anya ágya szélén ülve ismét ráébredtem, mit is teszek, és ezt helyénvalónak találtam. Ott lenni a közelében, meghallgatni az utolsó szavait és mondatait. Minden eszembe jutott a régi időkből, anyának az akkori tekintete is,

amikor bevittem az ambulanciára, amellyel kezdetét vette az utolsó útja a saját otthonából. Akár egy apró állatka, olyan volt akkor, a maga ijedtségével és nyugtalanságával – mindamelletts különös nyugalommal állt a sorsa előtt. Belátta: bármi történt is, ő maga már aligha tehet ellene.

Anya a virágot nézegette, a cikláment, amit a másik párjáról hoztam. Ezúttal fehérét, jöllehet a fehér alighanem a halál színe. De erre a vásárlás pillanatában nem gondoltam. Anya csendben feküdt, majd megkérdezte: – Szabad téged Hannunak nevezni? – Rábólintottam, és megérintettem a kezét. Amikor másnap megérkeztem hozzá, ugyanazzal kezdte, azt mondta, várta, hogy meglátogassam, és rögtön ez után megkérdezte: – Hannu nem jön be? – Mondtam neki, hogy Hannu jön, hogyne jönne; Hannu nagyon szereti az anyját. Ez felvidította, félénk mosoly suhant át lesóványodott arcán, amiből csupán az orra

emelkedett ki egyre hegyesebben. S minthogy már fogai sem voltak, az arcából alig maradt más, mint a szemei, mélyen a gödrében ülve. Elnéztem anyát, és hirtelen tollat ragadtam, és elkezdtem rajzolni a papírra, amit láttam. Ez nehezebb volt az élő modell alapján, mint emlékezetből, a tollvonásaim nem Puskin tollvonásai voltak, de folytattam a munkát. Éreztem, anyát ez nem zavarta, igaz, nem is érdekelte. A mennyezetet nézte, közbe-közbe megemelte a kezét, mintha ily módon akarná elcsípni szótlán gondolataimat; legalábbis ujjai olyanformán mozogtak.

Mire gondoltam én? Az ember életére, ami bármilyen is, mindig ezzel az egy és ugyanazon lehetőséggel, a halállal végződik. Nincs különbség, hogy hogyan éltél és miért, meghalsz. De fiatalabb korban erre nem gondol az ember, nem is akar, akkor az élet legyőzése és birtokba vétele a cél, ennek érdekében munkálkodik.

Holló-hármas

Erdőszéli mesházban édeglél három testvér, Holló Noémi, Holló Mirella és Holló Áron. Édesanyjuk, Piroska egyedül neveli őket. És nem csak neveli, hanem zenére, énekre is tanítja a gyermekeit. Mindennapok a spontán éneklések, hiszen zenészcsaládról van szó. A három gyerek édesapja zeneszerző és zongoratanár volt, édesanyjuk pedig énektanár.

Mint a beszélgetés során megtudom, a gyerekek nagybátyja mesterhegedű-készítő. Mirella, a középső gyermek hatodik születésnapjára egy kicsi hegedűt kapott a nagybácsitól ajándékba. Azóta hegedül. Tervei szerint jövőre áttér a népi hegedűre. Áron is közbeszól, hogy ő majd citerázni szeretne. Most Budapesten tanul zenét az Óbudai Népzenei Iskolában. Noémi, saját bevallása szerint nem a legtehetségesebb zongorista, ő inkább énekel. Gimnáziumban szeretne tovább tanulni, mellette folytatja népzenei tanulmányait

alapfokon, később pedig középfokon is. Erre egyelőre csak Vácon van lehetőség, de idővel talán Budapesten is indul ilyen tagozat.

Sikerekben nincs hiány, a Holló-lányok

A Holló család: Áron, Noémi, Mirella és édesanyjuk, Piroska

aratnak: arany és ezüst oklevelek, első és második helyezések megyei és országos szinten is. Tervek is vannak bőven: Áron hídépítő-mérnök, Mirella színházi rendező szeretne lenni, Noémit a nyelvek és a zene érdekli. Piroska-mama a háttérben mosolyog, és ebben a mosolyban minden benne van: a szerető anya ölelése, a következetes szülő út-egyengetése és a mindennek feletti társ kitarító munkája. A gyerekek tudják, érzik ezt. Ebből a mosolyból táplálkozik önbizalmuk, hitük, de szerénységük is.

Egy dédelgetett tervükre csak a beszélgetés végén derül fény: a gyerekek népi zenekart szeretnének alakítani. „Ha felnövünk” – teszi hozzá Noémi. Látva a kis Hollókat, látva a háttér és az eredményeket, én azt mondom, hogy ez három év múlva lesz. A zenekarnak már nevet is adtak: „Holló-hármas” – szerintem még hallani fogunk róluk.

Hidas Ildikó

A gót betűktől a disznóvágásig

Nyár van, vakáció, hallgatnak a tantermek, némák az iskolák. A tanév során tanult ismeretek, az együtt töltött szép napok emlékei, az iskola messze ható, bölcs szellemisége azonban még a legtombolóbb vakációban is valahogy ott van az emberben, ott van minden diák szívében.

Engedtesse meg hát, hogy a szünidő elenére is ideidézzünk néhány gyermekírást.

A ballagási ünnepségre érkezvén láttam meg a Vásár téri iskola igazgatói szobájában egy gót betűs feliratú albumocskját. Belelapozva, kiderült, hogy azt Lazri Judit tanárnő készítette negyedik diákjaival arról, vajon mit tanultak népismeret órán a tanév során. A gazdagon illusztrált albumból néhány fogalmazást idemásolok. Az itt-ott mosolyogtatón, gyermeki bájjal fogalmazott kis írásokból kitérünk, milyen nagyszerű munkát végzett a tanárnő egy év alatt a népismeret órákon, és hogy milyen sokat fejlődtek ismeretekben, identitásban kis tanítványai.

Megtanultam a sváb szokásokat. Hogy mit ettek, mit csináltak, milyen házakban laktak. A férfiak földet műveltek, dolgoztak, ők keresték a pénzt. Az asszonyok otthon takarítottak, söpörtek, szőttek-fontak. Megfőzték az ebédet. Megetették az állatokat, tehenet fejtek, elmentek a piacra vásárolni. A gyerekek segítettek. A lánygyermek otthon segített, a fiúgyermek az apjának segített. Ezek voltak a régi sváb (német) szokások.

Azt tanultam, hogy mi mindent csináltak az asszonyok, pl.: meszelték, hímeztek, kukoricát morzsoltak, söpörtek. Megtudtam a barokszentelést, és azt is, hogy almát, krétát, gyertyát is szenteltek. Tudom, hogy mit csi-

náltak a lányok nyáron és télen. Nyáron kapáltak, ebédet főztek. Télen pedig elszegették cselédnek. Érdeklődöm a tantárgy iránt, mert érdekes és fontos.

Nagyon sok érdekes dolgot tanulhattam ezen az órán. Elsőnek a német himnuszt tanultuk meg, ami nekem nagyon tetszett. A legjobban a viseletük tetszett a sváboknak,

Vásár téri iskolások sváb népviseletben a tavalyi szüreti felvonuláson

mert sokkal kulturáltabb, mint a mai. A svábok házaikat is megnézhattuk, hogy milyen szobák voltak benne. Azt is megtanultuk, hogy milyen szorgalmasak és kitaróak voltak. Szívesen visszamennék abba az időbe, hogy megtapasztaljam azt az életet, és azokat a szokásokat. Szerintem hasznos időtöltés a népismeret óra!

Judit néminek köszönhetem és az ő német népismeret tantárgyának, hogy megtudtam a németek ünnepeit is, és nem csak a magyarokét. Megtanította, hogy milyen sorrendben és

milyen időpontban vonultak régen a svábok a szüreti felvonuláson, hogy milyen vallások voltak, mennyit jártak templomba. Megtanultam, hogy milyen nehéz lehetett átjutni Németországból Magyarországra. A gyönyörű farsangot, a Karácsonyt, a Húsvétot, az Újévet, a disznóvágást, Jézus bevonulását Jeruzsálemba, a Nagyböjtöt és a mesés szép írásukat: a gót betűket.

Megtanultam, hogy mivel jöttek ide a németek (Die Ulmer Schachtel) és hogy milyen házakban éltek. Die Speisen: húsleves, paradicsomleves, káposztás tésztát ettek. Was machte damals eine Frau? Régen az asszonyok varrtak, vasaltak, köpültek, kenyeret sütöttek. A kedvencem a gót írás volt. Feiertage im Mai – május 1. májusfaállítás – egyéb csínyek – pl.: kiakasztották a kaput és elvitték a falu végére. A szalmáskocsit felrakták a tetőre.

Megtanultam a magyarországi németek himnuszt, a szüreti felvonulás sorrendjét. Azt is, hogy hogyan öltözködtek az emberek, mit főztek. Milyen napokon ettek húst, hány napos a böjt. Hogyan védtek meg a házukat a tűztől, mit csináltak régen az emberek a torokbaj ellen. Magtanultam azt is, hogy mit írtak az ajtó fölé.

Nekem az tetszett, amikor a mama az unokáinak csinált sütit, és elrejtett bele egy kis pénzérmét, és aki megtalálta, az lett aznap a kis király vagy királylány. Még az tetszett és megtanultam, amikor megszentelték az almát, krétát, gyertyát stb. És tetszett, amikor az ajtóra felírták: G + M + B.

Válogatta: F. A.

Svábnak lenni ma már nem adottság, hanem választott identitás

Beszélgetés dr. Váradi Monika Mária szociológussal pályaválasztásról,
Vörösvár társadalmáról és a sváb identitásról

– **Hogyan lesz valaki szociológus?**

– Azt, hogy szociológus lettem, szinte a véletlennek köszönhetem. Szegeden jártam magyar–német szakra, de nem éreztem jól magam a gimnáziumi katedrán, ezért másfelé kezdtem orientálódni. Rájöttem, hogy szeretek emberekkel beszélgetni, érdekel más emberek sorsa, az, hogy az enyémtől teljesen eltérő élethelyzeteket, problémákat megismerjem. Részt vettem szociológiai kutatásokban és a szegedi egyetem elvégzése után beiratkoztam az ELTE szociológia szakára. Kisebb-nagyobb kitérők után sikerült a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának egy budapesti osztályán elhelyezkednem és azóta is ott dolgozom.

– **Kandidátusi disszertációját Pilis-vörösvár társadalmi struktúrájáról írta [Pilisvörösvár. Egy német telepésfalú polgárosulása a huszadik század első felében. Társadalomtörténeti monográfia]. Mi motiválta, hogy Vörösvárt válassza értekezésének témájául?**

– Kézenfekvő volt, hiszen én akkoriban – talán kicsit még jobban, mint ma, mert mostanában sokat utazom – beágyazódva éltem a faluban, a közvetlen kapcsolat a szomszédokkal, ismerősökkel de még a nem ismerős vörösváriakkal is segített abban, hogy megírdjam a dolgozatot. Az is fontos volt, hogy a kutatásomnak köszönhetően a saját családomról is többet tudtam meg. Sokaktól hallottam már, hogy jó lenne ezt a monográfiát továbbírni, de nehezebb lenne a háború végétől máig ívelő időszakot feldolgozni. Rengeteget levéltári kutatásra lenne szükség, sokat kellene interjúzni, tehát nagyon sok időbe és energiába telne. Az sem biztos, hogy egyetlen embernek való lenne ez a téma, mert azért az utóbbi 63 évben benne van a szocializmus, a rendszerváltás, illetve a köz-társaság időszaka. De ez lehet a következő nemzedékek feladata.

– **A munkahelyén milyen jellegű kutatásokat végez?**

– 2005-től mostanáig az aprófalvakkal, illetve fejlesztési lehetőségeikkel foglalkozunk. Ebből a témából sok minden elágazott, mert az aprófalvak kapcsán felmerült pl. a szegénység problémája vagy a kisiskolák helyzete. Ezen kívül benne vagyok egy nemzetközi projektben, ami a határ menti problémákkal foglalkozik. A télen Szentgotthárdon és Ausztriában interjúztam, ahol mostanában a környezetvédelmi problémák borzolják a kedélyeket. A munkahelyi kutatások jellegét az is meghatározza, hogy milyen szervezettől jön megrendelés. Volt, hogy egy Budapest környéki település önkormányzata kért tanulmányt, kvázi „fogatókönyveket” tőlünk ahhoz, hogy hogyan, merre fejlődjön a falu.

– **Vörösvárnak milyen a helyzete?**

– Vörösvár az élet napos oldalán van. A településnek sikerült megőriznie viszonylagos egyensúlyát. Bár bővül a lakosság száma, de nem olyan elképesztő ütemben, mint mondjuk Telkiben. Vörösvárnak is megvoltak a maga növekedési hullámai, gondoljunk csak a bányanyitásra, aztán az 1950-60-as években a Karátsonyi-liget kiépülésére, de soha nem terhelték a növekedést elviselhetetlen konfliktusok. Vörösvár „szordínós” politikát folytat,

azaz visszafogottan viszonyul például a telekparcellázáshoz. A felparcellázott területeken ráadásul sok vörösvári építkeznek, így nem alakult ki egyetlen egy olyan könnyen körülhatárolható terület sem a városnak, ahol kizárólag olyan családok laktának, akik az utóbbi években költöztek Vörösvárra. Bár mindig vannak emberek, akik elmennek Vörösvárról, úgy vélem, a többség helyben marad, és Vörösvár az ideköltöző családokat is meg tudja Budapest közelségével tartani. Nem bővül városunk lakossága olyan hirtelen, mint pl. Piliscsabáé a lakóparkjai által, illetve nem cserélődik a lakossága olyan kíméletlenül gyorsan, mint pl. Telkié, ahol szinte teljesen eltűnt az ősi falumag. Ezen felül Vörösvárnak mindig is volt a régióban egy relatív központi helyzete.

– **Az Ön monográfiája a települést a két világháború közötti időszakban vizsgálta. Hogyan változott Vörösvár társadalmi rétegződése a második világháború óta?**

– Annyira átalakult a helyi társadalom, hogy nem lehet összehasonlítani a második világháború előtti és a mai társadalmi helyzetet. A két háború között a földbirtok, a szőlőkert jelentette az emberek számára az önállóságot. A mezőgazdaság kollektivizálásával a vörösváriak többsége vagy a térszében vagy Budapesten, bér munkássá, illetve alkalmazottá vált. Gazdasági önállóságukat szinte teljesen elvesztették az emberek, talán csak az iparosok rétege tudta a relatív önállóságát átmenteni, ugyanis az 1970-es, 1980-as években a politikai lazulás miatt ők tudtak belépni az

állam által szervezett gazdaság réseibe. A rendszerváltás azután ismét átfőrtalálta a helyi társadalmat, ma már több a – meglehetősen kényeszerből vállalt – önálló egzisztencia, jóllehet alapvetően megmaradt a bér munka, az alkalmazotti lét jelentősége. Kétségtelenül megfigyelhető a családok szintjén az a tendencia, hogy a szülők a gyerekeket taníttatni próbálják, ebből következően a korábbi évtizedekhez viszonyítva szélesebbé vált az értelmiségi réteg Vörösváron. Érdekes lenne egy kutatással utánajárni annak, hogy Vörösváron az emberek kit és miért tartanak a politikai és/vagy a gazdasági elithez tartozónak, azaz olyan valakinek, aki befolyással van, lehet a helyi közélet döntéseire és/vagy módosítására, hogy anyagilag támogasson egy intézményt vagy programot, s akit megbecsüléssel övez a helybeliek többsége.

– **Szociológusként mi a véleménye a magyarországi svábok identitásáról?**

– Azt szokták ugye mondani, hogy a svábok szorgalmas, törekvő emberek. Ezt a kijelentést mindenki, aki sváb származású, tagadhatatlanul szívesen hallja, de hát mindig eszembe jutnak a személyes kivételek is. Kétségtelen, hogy történelmi, néprajzi, szociológiai tanulmányok sora bizonyítja, hogy milyen gazdálkodási, mentalitásbeli különbségek voltak a magyar, illetve a sváb paraszti közösségek között, pl. a svábok az önellátásról hamarabb rátértek az ártermelő gazdálkodásra, bekapcsolódtak az ország agrárpiacába. A vörösvári svábok zömére jellemző volt a múltban és talán a jelenben is, egyfajta szorgalom, amely mögött véleményem szerint az önállóságra, az autonómia megteremtésére való törekvés fedezhető fel. Minden lehetőséget megpróbáltak kiaknázni, hogy anyagi biztonságukat, és ezáltal relatív függetlenségüket megteremtsék: földet és szőlőt műveltek, ipart űztek, kereskedtek, vagy szolgálni mentek Budapestre. A gazdasági sikernek azonban ára is van: bizonyos fokú – a politikai közélet által már a 19. század végétől kezdve is erősen támogatott – asszimiláció nélkül nem lehetett egyről a kettőre jutni. Az érvényesülés iránti vágy a svábság szempontjából nem ritkán kontraproduktív: ahhoz, hogy valaki a falu határán kívül is előrébb tudjon jutni, bizonyos, a sváb származásához és/vagy sváb kultúrájához kapcsolódó szokásokat, viselkedési módokat le kellett tenni. Másfelől mára a mindennapi életünk is annyira megváltozott már, hogy számos, 100 évvel ezelőtt még svábnak mondott szokást elhagytunk. Lehet kötődni értékekhez, de a beolvadást nem lehet, talán nem is kell visszafordítani. Svábnak lenni ma már nem természetes, magától értetődően adott, hanem választott identitás. Lehet a gyerekeinknek nemzetiségi oktatást adni, de alig van család, amely maga is hangsúlyt fektet arra, hogy a hagyományokat, kötődést továbbadja, az identitást átörökítse a következő nemzedéknek. És annyi más benyomás éri őket a tágassá vált világban, hogy végső soron ő dönt majd, hogy majd mit fog szeretni felnőttkorában: a sváb muzsikát, a nem sváb muzsikát, vagy mindkettőt.

Müller Márta

„Wie ein Blitz ist das Leben vergangen“

Gespräch mit Frau Theresia Manhertz
geb. Müller (Rézi néni)

Über die am 9. Mai 95 Jahre alt gewordene Rézi néni weiß jeder, der sie kennt, dass, falls sie nicht einen Kochlöffel oder eine Hacke in der Hand hat, sie dann den Rosenkranz betet. Wir haben die alte Dame, die ihr ganzes Leben dem Motto „Ora et labora! – Bete und arbeite!“ entsprechend geführt hat, über vergangene Zeiten befragt.

Ich habe 1935 geheiratet und habe vier Kinder, Mátyás (1936), István (1938), József (1942) und Mária (1945) großgezogen. Unser Leben war von ständigen Neuanfängen gezeichnet, aber mit Gottes Gnade, Fleiß und Arbeit haben wir auch die düsteren Perioden des 20. Jahrhunderts überwinden können. Während des Zweiten Weltkrieges, wo die Front in Werischwar den ganzen Winter über gehalten hat, haben wir eine Bombardierung, von welcher auch unser Haus in der heutigen Puskin Straße und der Stall betroffen war, mit viel Glück überlebt. Ich erinnere mich noch, dass die Kinder in unserem Garten gespielt hatten, als ich sie – ich weiß nicht mehr aus welchem Grund – in das Haus gerufen habe, und nur einige Minuten später schlugen in den hinteren Trakt des Hauses drei Bomben ein. Wären die Kinder noch im Garten gewesen, wären sie von den Bomben totgeschlagen worden.

Als ich noch ein Kind war, habe ich meine Mutter verwundert gefragt: „Wie konntest du während des Krieges auf den Feldern arbeiten? Hast du keine Angst gehabt?“ Als ich aber selbst Mutter geworden bin, habe ich

verstanden, dass man vieles aushalten kann, wenn man für die Kinder sorgen will.

Nach der Bombardierung mussten wir also unser Haus wieder aufbauen und zwar

zu einer Zeit, die von allgemeiner Not geprägt war, man denke nur an die sowjetische Besetzung, an die Verschleppungen zur Zwangsarbeit („Malenkij Robot“), an die Vertreibung der Ungarndeutschen oder aber an die Pflichteinlieferungen von Schweinefett, Getreide und Eier. Kaum konnte man sich von den physischen und psychischen

Traumata des Weltkrieges und seiner Folgen erholen, ist die Ära der Zwangsrekrutierung der LPG-Mitglieder (LPG: landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft, auf ung. „téesz“ – M.M.) eingebrochen. Man hat wieder alles verloren: Felder, Weingärten, Nutztiere.

Ich habe mit meinem Mann begonnen, in der hiesigen LPG zu arbeiten, denn durch unsere Mitgliedschaft haben wir uns zumindest einen bescheidenen Lebensunterhalt und später dann eine noch bescheidenere Rente sichern können. Unser Haus ist im Jahre 1956, gerade um den Ausbruch der Revolution herum, fertig gestellt worden.

Ach – dachte ich mir – wir sollen jetzt schnell in das neue Haus einziehen, damit wir eine Weile darin leben können, denn wer weiß, was auf uns während und nach der Revolution zukommt... Man hat in ständiger Angst gelebt, aber am meisten Angst habe ich um meine Kinder gehabt, davor, dass ihnen was zustößt. Als mein ältester Sohn, Mátyás in der Grube gearbeitet hat, habe ich jeden Tag gebetet, dass er heil nach Hause kommt.

Würde man mich fragen, was die größte Freude meines Lebens gewesen war, hätte ich keine Antwort darauf. Ich habe viele kleine Freuden im Leben gehabt und ich danke Gott, dass ich eine große Familie habe, in der es jedem gut geht. Man muss die Arbeit, die man gerade macht, gewissenhaft und mit Liebe verrichten. Man darf niemandem etwas nachtragen, und man soll sich um jedes Kind auf die gleiche Weise kümmern und für jeden beten.

Trotz der 95 Jahre hinter meinem Rücken habe ich das Gefühl, dass das Leben wie ein Blitz vergangen ist. Ich bin in Gottes Hand und ich wünsche, er gibt mir, wenn es soweit sein wird, einen schönen Tod.“

Müller Márta

Teri néni és családja

Vértesaljai atya Trianon emléknapiján

2008. június 5-én a pilisvörösvári katolikus templom vendége volt Vértesaljai László jezsuita atya. A szentmise és a rendezvény megszervezése a helyi Kereszténydemokrata Néppárt kezdeményezésére valósult meg, melyet a helyi Fidesz is támogatott.

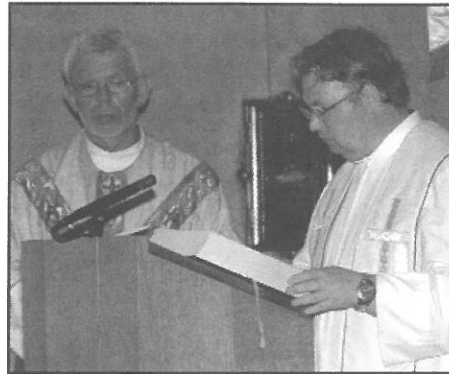
A szentmise és az azt követő „mai kereszténység” előadása éppen a trianoni évfordulót követő napon zajlott. Mondhatnánk úgy is, hogy jól időzítettünk.

Vértesaljai atyáról tudnunk kell, hogy karácsonykor Hoffer József atyával éhség-sztrájkoltak a Gyurcsány kormány okozta morális és gazdasági válság miatt.

Előadása elsősorban a szeretet bámulatos erejéről szólt személyes élményeivel színesítve, majd az 1920. június 4-én a Grand Trianon kastélyban aláírt szerződés elemzésével folytatta beszédét. Magyarország tragédiája ezen a napon kezdődött, erről minden jóérzésű magyarnak tudnia kell. A diktátum a történelmi Magyarországot olyan mértékben megcsönkította, hogy alig egyharmadát hagyta meg területének. Magyarország lakossága a felére csökkent. Idegen kézre került a termőföld, az erdő, a vasút, az ipar nagy része.

– Miért kell megemlékeznünk erre a napra minden évben? – tette fel a kérdést a szerzetes. – Mert saját sorsunk nem hagyhat hidegen senkit sem. Hiszen nem magunk döntöttünk, mások határoztak a magyar sors fölött gazember módon. Bűnös népnek tituláltak bennünket, akik megérdemelték a sorsukat.

Az elmúlt 80 évben az embereknek azt mondták, hogy a békeszerződést büntetésként kaptuk. Eközben tudjuk, hogy az oroszok és a franciák igyekeztek ábrázolni Európa térképét. Azt tapasztalom mindennapjaiban, hogy a fiatalok nagyon keveset, vagy szinte semmit nem tudnak trianoni történelmünk-

Vértesaljai atya és Boros Zoltán plébános

ről. Évtizedekig sikerült nem tanítani, elhallgatni, elferdíteni a történeteket. Minap érettségi előtt álló fiatal fiúkat, lányokat kérdezett egy tévécsatorna Trianonról, az ország feldarabolásáról. A megkérdezettek többségének semmi nem jutott az eszébe. Egy fiatalember Trianont a futással hozta összefüggésbe a triaton sportra asszociálva.

– Szomorú, mondhatnánk tragikus a tájékoztatatlanság! – mondta Vértesaljai atya. – Nem csoda, hogy 2004. december 5-én a ketős állampolgárság kérdésében ilyen szegényteljes eredmény született.

Az atya végül elmesélte, hogy 2006. október 23-án miként verték meg a rendőrök, amikor ártatlan emberek védelmére kelt papi reverendájában. Mág viseli az ütlegelés nyomait.

A szerzetesnek az ünnepség végén a vörösvári KDNP nevében dr. Matskássy Gábor mondott köszönetet, majd Gromon Andrásné „Kápolnák” c. könyvét ajándékozták az előadóknak.

Az atyát az előadás után a plébános úr vendéglátta meg egy jó hangulatú vacsorával.

Juhász Gyula Trianon c. versének záró sorait érdemes elolvasni:

Trianon gyászos napján, magyarok,
Testvéreim, ti szerencsétlen, átkos,
Rossz csillag alatt virrasztva járók,
Ó, nézzetek egymás szemébe nyíltan
S őszintén, s a nagy, nagy sír fölött
Ma fogjatok kezét, s esküdjétek
Némán, csupán a szív veréseivel
S a jövődől hitével egy nagy esküt,
Mely az örök életre kötelez,
A munkát és a küzdést hirdeti,
És elvisz a boldog feltámadásra.
Nem kell beszélni róla sohasem?
De mindig, mindig gondoljunk reá!

Dr. Gábeli Zoltánné

Hirdetés

„Az előrehozott választás gazdasági kényszer”

Beszélgetés Orbán Viktorral,
a Fidesz- Magyar Polgári Szövetség elnökével

– Elnök úr, Ön azt mondta évadzáró beszédében, hogy Magyarországnak nincs több vesztegetni való ideje.

– Mindenki tisztában van azzal – hiszen elemzők, közzgazdászok régóta figyelmeztetnek rá – hogy a világ gazdaság radikális átalakulás előtt áll. Ez az átalakulás hatalmas kihívás elé állítja a magyar gazdaságot, amely jelenlegi válságos állapotában nem tudja felvenni az új ritmust, nem tud alkalmazkodni az új körülményekhez. Ezért minél előbb változásra van szükség. Kezeleni kell a válságot, és talpra kell állítani a gazdaságot. Erre azonban a kisebbségi kormány képtelen.

– Hogyan idézhető elő Ön szerint a változás?

– Az ország érdeke egyértelműen azt diktálja, hogy az emberek minél előbb, előrehozott választáson fejezhessék ki akarataikat az ország jövőjét illetően. Ugyanakkor az előrehozott választás mára gazdasági kényszerré is vált, hiszen a kisebbségi kormány képtelen úrrá lenni a válságon, amit napról napra

újabb bizonyítékok támasztanak alá: a májusi adatok szerint az infláció már elérte a 7%-ot, egy év alatt tizenegyzere nőtt a munkanélküliek száma, újabb gyárak, üzemek zárják be kapuikat, a kormány mindeközben pedig az ÁFA emelésére készül.

– Mi kell az előrehozott választáshoz?

– Az előrehozott választáshoz az Országgyűlésnek fel kell oszlatnia önmagát. Ez pedig kizárólag az SZDSZ-en múlik. A szabaddemokratáknak el kell döntenük: az emberek pártjára állnak, vagy továbbra is kültagok maradnak az MSZP nevet viselő mutyi bt-ben.

– A kormánypártok állandóan azt róják fel Önöknek, hogy nincs programjuk.

– Az MSZP tovább folytatja a hazugság politikáját. Tavaly decemberben mutattuk be az „Erős Magyarország” című programunkat, azt mindenki elolvashatja. A következő kormányzás azonban csak akkor lehet sikeres, ha programjának legfontosabb pontjairól egyezség születik a kormányzásra készülőök és a társadalom különböző csoportjai között. A nyugdíjas szervezetekkel már egyezséget kötöttünk, amelyben garantáljuk, hogy minden körülmények között meg fogjuk védeni a nyugdíjak vásárlóértékét. Tárgyalunk a gazdasági élet vezető szereplőivel is, elmondtuk, hogy tíz év alatt egymillió új legális munkahelyet kell létrehozni a válságból való végleges kilábalás érdekében. A nyár folyamán újabb és újabb szervezetekkel, társadalmi csoportokkal készülünk egyezségeket kötni. Meggyőződésünk, hogy nem az embereket, hanem az emberekkel kell kormányozni.

A cikta juh

A svábok hozták be őket hazánkba

Nemrégiben egy ismerősömtől érdekes könyveket kaptam kölcsön, amely a magyarság háziállatairól szól. Ebben olvastam először a cikta juhról.

Cikta juh és bárány

Magyarországon három „őshonosa” juhféle terjedt el: a hortobágyi rackajuh, a magyar cigája és a ciktajuh. Közülük ez utóbbi a legfiatalabb, a XVII. század óta tenyésztik nálunk.

Meglepődve olvastam, hogy a magyarországi németek hozták be magukkal új hazájukba. A többi fajtánál kisebb termetű juh Németországban ma már meg sem található, csak Tolna megyében maradt fent nagyobb állománya – tolna-baranyai sváb juhoknak is hívják. 1974-ben mindössze 150 példányt számláltak össze belőlük.

Azóta az állományuk szerencsére megnőtt, így remény van arra, hogy ez a fajta a jövőben is fennmarad. A Tolna megyei Vértestolnán több száz példány található és nő az állományuk Nagydorogon is.

A Budakeszi Vadasparkban is láthatóak cikta juhok. Tavaly decemberben született itt két cikta bárány, amelyeket a Budapesti Természetbarát Szövetség fogadott örökbe.

Aki Budakeszin jár, ne mulassa el megtekinteni a kisbárányokat, mivel azok ugyanúgy, mint ahogy a népviseletek, a mindennapi élet fennmaradt hagyományos eszközei vagy a szájhagyomány útján megőrzött szövegek, a sajátos helyi nyelv: a magyarországi németek népi kultúrájának védendő értékei közé tartoznak.

F. A.

A Bányatelep kincsei

Az 1920-as, 30-as években fénykorát élő Bányatelep sok értékes építészeti emléket őriz. Ezek mellett manapság szó nélkül elmegyünk, s legtöbbször hagyjuk, hogy az enyészetté váljanak.

A mellékelt fotót az ún. tisztviselősoron fotóztam le, ahol a magasabb rangú bányaalkalmazottak laktak. Érdemes lenne ezt a különleges téglakerítést is megőrizni a jövőnek, s a tulajdonosoknak segítséget nyújtani a fenntartásához, karbantartásához.

A múlt egy értékes emléket mentenénk meg vele.

A vörös színű téglakerítés a kovácsoltvas rácsokkal, kapukkal jellegzetes színtoltja a Bányatelepnél

A „kalácsos” falazóblokk

Gyermekkoromban gyakran játszottam a telkünk határán felkupaolt falazóblokkokkal. A dolomitbeton blokkok belül üregesek voltak – mindegyikben két-két üreggel. Így aztán nagyon megfelelték játékkatonáim számára bunkernek. A blokkok a házunk építéséből maradhettek meg. A ház az 1930-as években épült, nagymamám vásárolta a szüleim számára. A ház sarkait és lábazatát „kalácsfonatú” (elnevezés tőlem – F. A.) blokkteglát díszítették. Mai napig nagyon sok helyen lehet látni ilyen

érdekes formájú dolomitbeton blokkteglát Vörösváron, hol kerítésekben, hol házak lábazatában. Igaz, sokhelyütt már málladoznak, de azért még elmű-

Nagy fonott kalács. Többek között a Sváb pékségben is kapható

lásukban is szépek. Érdemes volna megőrizni az utókornak legalább néhány helyen ezeket.

Tudomásom szerint ezek a blokkteglák, valamint dolomitbeton cserepek és más építőanyagok a Vörösvári Dolomit Ipari Bt. Téglagyárában készültek. Az alábbi fotót apám is közölte Pilisvörösvár története és néprajza című monográfiájában. Hogy pontosan hol volt ez a gyár, a könyv nem említi.

Kérem azokat, akik tudnak bármi közelebit a képen látható gyárról, történetéről, termékeiről, osszák meg velünk. Hadd tudhassunk meg többet a „kalácsfonatú” építőanyagokról. Gyermekkorom játékkockáiról...

F. A.

„Kalácsos” blokkokból készült régi kerítés a Kápolna utcában

A „kalácsos” műkö blokkteglák közelről. Az idő vasfoga már megrágtá őket...

A Vörösvári Dolomit Ipari Bt. téglagyára. Itt készültek falazóblokkok

London – ahogy én láttam

Sok honfitársunk keresheti fel Nagy Britanniát jóval egyszerűbben a rendszerváltás után. Örömteli dolog ez, hiszen egy hajdan igazi világbirodalomba látogathatunk, melynek fényei – ha más módon is – mindmáig megvannak. A főváros elsősorú nevezetes-

Hampton Court: VIII. Henrik legkedvesebb kastélyában korhű ruhás urak és hölgyek vezetik a látogatókat

Befutott at Euro Star. Lille-ből indult, és a londoni St. Pancras - Kings Cross pályaudvarra érkezett

ségei ma is a múlthoz kapcsolódnak. Jóleső „kötelezettség” ma is megnézni a Parlamentet, a Big Bent (a híres nagyharangot) magában rejtő méltóságteljes tornyot, a Westminster Apátságát, a Towert és még sok-sok, az útikönyvek, szórólapok által bőségesen tállalt nevezetességet.

Ebben a kis úti beszámolóban néhány, ezektől eltérő dologról mesélnék, amelyek inkább a jelennel kapcsolatosak, és talán példái is annak, miként lehet előbb, hozzánk közelebb álló e patinás világváros. Nejemmel együtt, turistaként látogattunk a brit fővárosba, szűk két hetet töltöttünk ott.

Vonattal mentünk. Ez még önmagában nem lenne említésre méltó, ha nem az Euro Star repitene oda az embert. A franciaországi Lille-ben szálltunk fel, és alig két

óra alatt London közepén találtuk magunkat. A többnyire 250 kilométeres sebességgel, vajpuhán száguldó, rakétaszerűen áramvonalazott szerelvény repülőléseivel, légkondicionálásával, udvarias, bármelyik utas egyéni problémáival is szívélyesen, türelmesen foglalkozó személyzetével példamutató. Sajnos, a tengert és Dover fehér szikláját a Csatorna egyik oldalán sem láthatjuk a vonatablakból.

Azt hiszem, sikerült „belaknunk” (igaz, hazánk fiának is elfogadható áron) London talán legkisebb szállodai szobáját. Az alig öt négyzetméteres szobában egy dupla ágy, egy mosdó és egy pici, kör alakú asztal alkotta a bútort. Négy ekkora szobácska lakói használnak közösen egy zuhanyzó-vécé alkotta vizesblokkot. Az angoloknak e méretek természetesekek. A legtöbb, még a viktoriánus időkben épült, s ma is fiatalok-idősek által használt házak hálószobáinak és fürdőhelyiségének mérete hasonló...

Vasárnapi séta a belváros felé. Üzletekkel teli, széles út. A jobboldalon, már nem messze az Oxford Streettől kis kirakodóvásár, nyüzsgés. Néhány hátizsákos fiatal igencsak igyekszik a piac mélyén megbújó kis templomba. Kíváncsi-an utánuk eredünk: vajon hová ez a sietség? Erősödő zene hangjai bentről. „Zene ebéd-időben” – tudatja a bejáratra ragasztott papír. Fiatalokból álló kamaragyűttes hangversenye a szentély előtt! Bámulatos technikával, érzelmi telítettséggel előadott Wagner-, Debussy- és Schönberg-művek! Igazi ajándék a léleknek – váratlanul! Vezényel: George Vass! Az előadás végén kissé félve kérdelem meg – a biztonság kedvéért angolul: beszélhetnénk talán magyarul is? Ő van nagyobb zavarban. Elmondja: édesapja magyar, sajnos nem tanította meg nyelvünkre, de nem büszke erre...

Trafalgar tér, Nemzeti Galéria. Eddig csak könyvekben látott Michelangelo-, Rembrandt-, Rubens-, Tiziano-képek – valójukban! Középről is megcsodálhatjuk valamennyit: semmi plexi védőlap, fegyveres őr sincs a termekben. A várható élmény izgalmával lépünk be. S mégis, ami már a bejáratnál megfog: baba és kisgyerek-foglalkoztató terem, ahol már alig a nyitás után sok aprósággal játszik legalább négy mosoly-

gós óvónő. A fiatal szülők nyugodtan élvezhetik a remekműveket. A világhírű képtár még vonzóbbá válik számunkra is úgy, hogy még egyetlen képet sem láttunk!

Kew Gardens. A hat metró-határvonalra lévő, hatalmas, még Viktória királynő által alapított botanikus kert hozzáértők szerint szépségében csak a hollandiai Keukenhofhoz, a tulipánok Meekájához mérhető. Három-, négyéves kicsi gyerekek csoportja, mindegyikük kezében nagyítóüveg. Csivitelve „tanulmányozzák” a füveket, virágokat. Egyenruhás, hat-tizenéves gyerekek csapata két tanár kíséretében a pázsiton ülve elmélyülten rajzol, írogat. A gyerekek önfeladot mosolya árulja el, hogy kedvvel teszik, nem kényszerből. Beleesve papírjaikba, lát-

Általános iskolások egyenruhában a Kew Gardenben (Királyi Botanikus Kert) - itt minden iskolának saját formaruhája van

Esti fényárban az Oxford Circus

juk, hogy e színes, talányos, a gyönyörű virágokat, fákat játékosan ismertető, szabad alkotásokra biztató kis füzeteket a királyi kert nyomtatta, s adja a leendő természetszerető emberek kezébe a színes írónokkal együtt. Rögzüljön az élmény!

Hampton Court. Vonatozunk félórát. Londonhoz közeli kastély gyönyörű parkkal; csak Windsorhoz fogható. Leghíresebb állandó lakója VIII. Henrik volt. Sorok állnak a pénztárakhoz. Az elől irányító hölgy a hatáshoz kér bennünket. Néhány halk szó

egymás közt, majd kérek két jegyet. Az üvegfal mögött ülő kislány: „Beszéljünk talán magyarul!” Felderül arca. A mienk is. Ötperces, mosolygós, szakavatott tájékoztatás – csak nekünk! Senki sem türelmetlenkedik a sorban; ez benne van az angol udvariasságban. Később az udvaron még egyszer találkozunk. Édesapja aznap érkezik ki; munkát keres. Szakmája, nyelvismerete nincs. Tanácsunk? – kérdi. Csak inteni tudjuk: vigyázzon rá, sokakat rászedtek már, aki ennyire szerény útravalóval érkezett!

Az esti London a Parlamenttel. Középpont a Parlament nagyobbik tornya - a kisebbikben van a híres londoni harang, a Big Ben

„We'll rock you!”. Queen előadás a Dominion Színházban. Hétköznapra itt hon jóelőre, féláron kaptunk már jegyet –

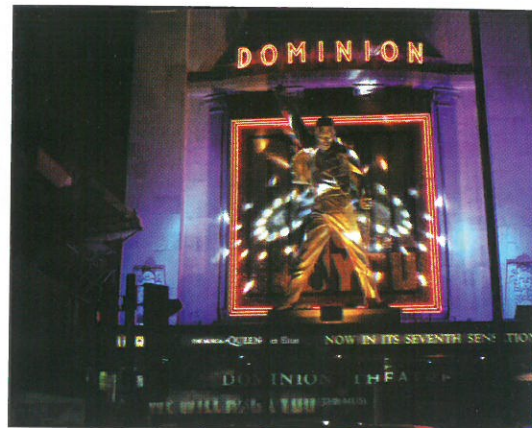
hála a világhálóknak. Öltözékek: kisestélyitől a póló–farmerig minden. Kivetítőkön a háttérhatások, élőben kitűnő énekesek, táncosok, hibátlan hangosítás. Istenem, mekkora hangadottsága volt Freddy Mercurynek: sok számát csak női énekes képes előadni! Így is „csápolunk”. Magával ragad a zene és a nagyrészt fiatal közönség...

Metró- és vasúti utazások mindenrová (ezek e városban összefonódnak, nem különülnek el). A jegyeket a be- és a kijáratoknál is automaták kéri. Kevés az ellenőr, annál több a segítő, itt nem divat a „simli”, a bliccelés. Ki a tétován érdeklődő külföldit igazítja útba – cseppet sem sietve, idegesen, ki az idős, vak asszonyt vezet fel a folyosólabirintusból, s közben kedvesen beszélget vele. Segítenek mindenkinek, mint ahogy a rendőrök is az utcán. Nem a megtorlás a feladatuk...

Utolsóelőtti este. Már ott hon megfogadtuk: addig nem mehetünk haza, amíg nem hallgattunk zenét a Saint Martin in the Fields-i templomban. Szerencsénk van: csekély áron kapunk két fapados jegyet. Mozart, Händel, Purcell és további angol barokk szerzők művei szárnyalnak. Életre szólóan fülünkben marad a szép hangzás – a templomnak és a tíz kitűnő fiatal

muzikusnak (a kis kamaragyűttes legidősebbje sem lehet több 26-nál) köszönhetően. Nálunk erre dörgő tapsvihar következik. Itt: udvariasság, hűvös taps. Nincs ismétlés – sajnos...

Kijövünk. Elöttünk, körülöttünk az esti fényekben csillogó London. Ha igazán szép

Freddie Mercury másfélszeres életnagyságú szobra. Híres, sok fényképen látott póz a „Show must go on!” előadásán.

emlékeket szeretnénk, bizony ne csak nappal fényképezzünk! Esti világításban még szebb!

Illésék zakatolnak a fülemben: „Good old London, talán még viszontláthatunk!?”

Pócsi János

Kiállítás

Manhertz István intarziái a Tájházban

Szeretnénk utólag közzé tenni köszönetünket Manhertz János faipari technikuskának, hogy a múzeumban tartott pünkösdi műsorunkhoz hozzájárult műveinek kiállításával.

Mellékelünk néhány fotót, melyek intarziáiról készültek, hogy felhívjuk a vörösvári polgárok figyelmét szép munkáira.

A múzeumban kiállított anyag 2009. januárjában a Mű-hely Galériában is kiállításra kerül.

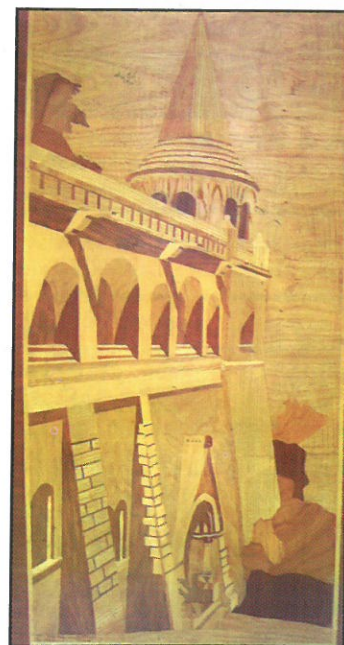
Gromon Andrásné
Hagyományörző Egyesület

Szántás a határban

Vörösvári utca

Halászbástya

Intarzia, faberakás: a bútorművészet egyik díszítési módja: különböző színű és fajtájú, meghatározott minta szerint kivágott fa-, fém- vagy gyöngyház-lemezék berakása a díszítendő felületbe.

Péter-Pál-napi vigadalom

Készül az aratógulyás

Péter-Pál napja az egyik leggyakoribb időpontja az aratás kezdetének Magyarországon. Ezt ünnepeelve gyűltek össze egy vidám dalos aratóünnepre június utolsó napján a Napos Oldal Szociális Központ Idősek Klubjának tagjai. A vigadalom eredetileg a kertben lett volna megtartva, ezt azonban az időjárás keresztülhúzta. A kertben felállított üstben azonban mégis megfőtt a marhalábszárból készült finom aratógulyás, amelyet jó ízűen fogyasztottak el az otthon lakói és a meghívott vendégek bent a szárazon. Jó kedvben így sem volt hiány, előkerültek a szájharmonikák és a dalos kották is. A Napos Oldalon délutánig tartott a Péter-Pál-napi vigadalom.

F. A.

Jókedv és muzsikaszó

Tábor a Naposban

A Városi „Napos Oldal” Szociális Központ Gyermekjóléti Szolgálatá hagyományaihoz híven idén júniusban ismét megrendezte napközis táborát. A tanévzárást követően, június 16-tól 20-ig a pilisvörösvári, szociálisan hátrányos helyzetű, a szolgálat által gondozott gyermekek részére nyári tábort szerveztünk. A gyermekek részére a tábor ingyenes volt, így a családoknak nem jelentett külön anyagi megterhelést.

Az első nap főként az ismerkedéssel telt, majd az agyagozás rejtelmeivel ismerkedhettek a gyerekek. Kedden kirándulást szerveztünk a Solyomárra, a várhoz. A másnapi programba sajnos az időjárás közbeszólt, így bográcsolás elmaradt, viszont azt megtudtuk, hogy társasjátékban legyőzhetetlenek a gyerekek. Csütörtök délelőtt a Tájházban a sváb hagyományokkal ismerkedhettünk meg, délután a focipályán mértani tanulhattunk. A tábor utolsó napján a gyerekek tréfás vetélkedőkben próbálhatták ki ügyességüket, majd zárásként egy-egy ajándéksomag kíséretében mindenki átvehette a részvétéről szóló emléklapot.

A gyermekek visszajelzése szerint mindenki nagyon jól érezte magát, új barátságok születtek. Megbeszéltük, hogy jövőre újra ugyanitt találkozunk.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani támogatóinknak, a solyomári Wienerberger Téglagyárnak, a Szamos Marcipán Kft-nek, Gromon Andrásné Mici néninek, Heer Istvánnak, Heim Mártonnak, akik hozzájárultak a tábor tárgyi feltételeinek biztosításához és ezzel a résztvevő gyermekek számára élményekben gazdagabb lehetett a táborban töltött idő.

Napos Oldal Szociális Központ
Gyermekjóléti Szolgálat

Hirdetés

**SCHLÖREX
ZÁRSZERVIZ**

SCHLÖREX

KULCSMÁSOLÁS
AUTÓ- és LAKÁSkulcsok
(transponderesek is)

ELEMCSERE

ZÁR, ill. kód alapján   **ZÁRAK ALAKÍTÁSA**
meglévő kulcsokhoz

LAKÁTOROK

Pilisvörösvár, Szabadság u. 34.
a Schiller Gimnáziumtól 200 méterre
Tel.: 06 20 44-77-942

Ligeti Állatorvosi Rendelő
2085 Pilisvörösvár, Kisfaludy u. 48.
Tel.: 26/332-450, Mobil: 30/9241-520

Dr. Saufert Gyula
www.vorosvariattorvos.hu

- Belgyógyászati, szülészeti, sebészeti ellátás
- Röntgen
- Ultrahangos fogköeltávolítás
- Házi labor
- Mikrocip beültetés, állatútlevél

EGÉSZ NAPOS elérhetőség: 30/9241-520
Kutyakozmetika, bejelentkezés: 30/2318-746

Köztisztviselői nap

A 2008. július 1-jei köztisztviselői nap alkalmából a Polgármesteri Hivatalban dolgozó köztisztviselők a Ligeti Cseperedő Óvoda Zrínyi utcai tagóvodájában ünnepeltek.

Ezen rendezvényt azért tartom említésre méltónak, mert sajnálatos módon a közigazgatásban nincsenek anyagi források arra, hogy – úgy, mint a versenyszférában – az egy szervezetben dolgozók a munkahelyüktől távol, de több napot együtt töltve, közös programokon vegyenek részt. Pedig ezen közös időtöltések elősegítik azt, hogy a nagy szervezetben dolgozók közelebből is megismerjék egymást, és a közös élmények a későbbiekben hatékonyabbá tegyék a csapatmunkát.

A versenyszférában már korábban felismerték, hogy az ilyen együttlételekre időt és pénzt is érdemes áldozni. A köztisztviselői nap alkalmából most ehhez hasonló és hasznos együttléteket próbáltunk megszervezni, bár szerény keretek között.

A csütörtöki napon megrendezett csoporterősítő közös időtöltés keretében a délelőtti csoportos játékokkal, rejtvényekkel, irányított beszélgetésekkel töltöttük. A délelőtti feladványok, kérdések és feladatok a reneszánsz év jegyében zajlottak. A versenyben 5 csapat versengett egymással, a csapatokat szigorúan kü-

lönböző osztályok dolgozóiból állítottuk össze, teljesítményüket ötfős zsűri pontozta.

A verseny közben Kovács Zsolt és Feldhoffer János a grillezőnél készítette a finom ebédet. Az ebédig tartó verseny igen

szoros volt, a győztes „Lila” csapat jutalma egy torta volt. Az ebédet a munkatársak otthon készített süteményei tették még teljesebbé. Ebéd után az asztaloknál még hosszan folyt a beszélgetés, az asztaltársaságok folyamatosan cserélődtek. A program délután három órakor ért véget.

Másnap a hivatalban igen sok pozitív visszajelzés érkezett a vezetéshez, amely szerint munkatársaink nagyon örültek a kezdeményezésnek, értékelték a munkaadói gesztust, és mindenekelőtt: jól érezték magukat.

A sikeres rendezvényért köszönettel tartozom Gromon István polgármesternek, aki lehetővé tette és támogatta a köztisztviselői nap megrendezését. Továbbá Girczné Taksz

Mariannának, a Ligeti Cseperedő Óvoda intézményvezetőjének, aki első szóra készségesen felajánlotta az óvodát az egynapos rendezvényre. Köszönettel tartozom dr. Berkiné Balasi Anikónak, a Művészetek Háza igazgató-nőjének és Valachi Katalin művelődésszervezőnek, akik megterveztek a programokat, játékokat, feladatokat, segítettek a rendezvény lebonyolításában, irányították a játékokat, és részt vettek az értékelésben.

Végül köszönettel tartozom a Polgármesteri Hivatal köztisztviselőinek, akik – ha az elején talán félve is –, de aktívan részt vettek az újszerű játékokban, a versengésben, a „csapaterősítésben”, és akik együttműködésükkel hozzájárultak ahhoz, hogy a 2008. évi köztisztviselői nap nemcsak kellemes, hanem hasznos és emlékezetes időtöltéssé vált.

Dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

Tisztelt Lakosok!

A Pilisvörösvári Napok rendezvénysorozat szervezői ez év augusztusában, már hagyományosan

TUTAJHÚZÓ VERSENYT

hirdetnek!

1. A verseny célja: Egyrészt megemlékezés a magyarországi németek betelepülésére, akiknek egy része a Dunán „Ulmer Schachtel” tutajokon jutott el Magyarországra, másrészt a versenyre benevezett csapatok közötti sorrend eldöntése, a 2008. évi tutajhúzó verseny győztes csapatainak jutalmazása.

2. A verseny ideje: 2008. augusztus 16. szombat 10 órától

3. A verseny helyszíne: A Pilisvörösváron található bányatavak (Kacsá-tó), a versenyre kijelölt szakasza.

4. Nevezési határidő: A versenyre nevezni elektronikus úton lehet a cgyzeneiskola@pilisvorosvar.hu e-mail címre, vagy személyesen a Zeneiskola (Művészetek Háza) titkárságán, Pilisvörösvár, Szabadság utca 21., bejárat a Major utca felől, 2008. augusztus 12. 12.00-ig.

5. Nevezési díj: Csapatonként 2.000,- forint, melyet a csapatnévsor leadásával egy időben kell befizetni a szervezőknél, legkésőbb augusztus 12., 12 óráig!

6. Nevezési feltételek:

I. Nemzetiségi kategória. Ebben a kategóriában kizárólag német nemzetiségi önkormányzatok által nevezett csapatok indulhat-

nak. A csapatok 14. életévüket betöltött versenyzőkből állhatnak. A csapatok létszáma legfeljebb 10 fő, nembeli korlátozás nélkül. A versenyre két fő tartalékversenyző is nevezhető. A csapat nevében mindenképp szerepelnie kell a település nevének, mely kiegészíthető a szponzor nevével, vagy fantáziánévvel is.

II. Nyílt kategória. Ebben a kategóriában 14. életévüket betöltött versenyzőkből álló csapatok nevezhetnek, lakóhelyi, nemzetiségi és nembeli korlátozás nélkül. (Ide várjuk baráti vagy rokoni társaságok, cégek, oktatási intézmények, alkalmi csapatok, stb. nevezését.) A csapatok létszáma legfeljebb 10 fő, valamint két fő tartalékversenyző is nevezhető. A csapatok neve tetszőlegesen választható meg.

Minden csapat kizárólag egy kategóriában indulhat!

7. Versenyszabályok: A verseny egy tutajnak a tó megadott szakaszán történő időre való áthúzásából áll. Az időmérés kézzel történik, tizedmásodperces pontossággal.

A csapat egyik tagja (befejező ember) az áthúzás során végig a tutajon tartózkodik, míg a csapat többi tagja (legfeljebb 9 fő) a kötelet húzza. Az idő akkor áll meg, amikor a befejező ember a tutajról leugorva a parton elhelyezett zászlót megérinti. A tutajról való leugrás közben a tó vizével nem érintkezhet.

Minden csapat egyszer húz, majd a nevezők számától függően a legjobb 2-5 csapat további egy kísérletet tehet. Ebben az esetben a jobbik idejüket vesszük figyelembe. A legjobb időeredményt elért csapat a győztes.

A verseny napján gyakorlási lehetőséget biztosítunk a csapatok számára.

8. Óvás: Óvni a helyszínen lehet a versenybizottságnál, a következő húzás megkezdéséig. Az óvást a versenybizottság azonnal tárgyalja. A hozott határozat ellen további fellebbezésnek helye nincs!

9. Díjazás, eredményhirdetés: A győztes csapat egy évig őrizheti a vándorserleget, valamint egy kisebb kupát véglegesen kap. Mindkét kategóriában:

I. helyezett: vándorserleg, emlék-kupa, oklevél, hordó sör

II. helyezett: emlék-kupa, oklevél, ajándékosár 10 főre

III. helyezett: emlék-kupa, oklevél, torta
Az ünnepélyes díjátadás időpontja: a verseny után, a helyszínen.

10. Egyéb rendelkezések:

– A versenyben, tetszőleges öltözetben lehet részt venni. (Kesztyű, szöges és stoplis cipő használata engedélyezett.)

– A versenyen mindenki saját felelősségére vesz részt, a szervezők az esetleges sérülésekért, balesetekért felelősséget nem vállalnak.

– A tutajon utazó befejező ember csak jól úszó lehet.

– A rendezők a változtatás jogát fenntartják.

– Extrém időjárás esetén a szervezők a versenyt elhalaszthatják.

– Minden egyéb itt nem szabályozott esetben a versenybizottság a helyszínen dönt.

– A csapatok a nevezési díj befizetésével automatikusan vállalják a versenykiírásban rögzítetteket.

A múlt üzenete

– egy tanulmányút különös élményei. 1. rész

2008. április 7-től április 12-ig Jeskó Rita és Szeitz Teodóra, a Schiller Gimnázium tanárai hatnapos ausztriai és németországi tanulmányúton jártak, melynek során II. világháborús emlékhelyeket kerestek fel. A tanulmányutat pályázaton nyerték, amelyet a Holokauszt Emlékközpont hirdetett meg. Az út célja az volt, hogy a résztvevők megismerkedjenek a magyar állampolgárok történetével az SS-táborokban a véskorszak idején (Mauthausen, Dachau), valamint Németország történetével a náci birodalom idején (Nürnberg, München). Szeitz Teodóra a tanulmányúton szerzett élményeit papírra vetette, amelynek rövidített változatát három részben az olvasókkal is megosztjuk.

Emlékmű a mauthauseni fogolytáborban

Fotók: Szeitz Teodóra

AUSZTRIA, MAUTHAUSEN

Röviddel az Anschluss után kezdődött meg a mauthauseni fogolytábor építése. A kis község feletti hegyen létrehozott hatalmas monstrumban 1945. május 5-ig összesen mintegy 200.000 fogoly szenvedte el Európa és a világ számos országából az SS embertelen fogva tartási viszonyait és kínzásmódszereit. A tábor idővel olyan központi tábor lett, ahonnan külső munkatáborok egész hálózata épült ki. Az itteni foglyok a környék kőbányáiban dolgoztak, kitermelve az építőanyagot a birodalom monumentális építkezéseihez.

Ottlétünkör – április 7-én – borzalmas időjárás fogadott bennünket. A hirtelen jött hóvihár jeges szelet fújt az arcunkba, a ruhánk csatakos, vizes volt a ránk zúduló havas esőtől. Így vergődöttünk fel a hegyre, hogy tiszteletünket tegyük a magyar foglyok emlékművénel. Közben dr. Szita Szabolcs történész megmutatta azokat a futballpályányi területeket, ahol a felszabadításkor barakkok álltak, bennük az odahordott, egymásra dobált halottakkal és haldoklókkal. Fáztunk, nagyon. Pedig volt rajtunk meleg ruha, cipő. És nem kellett követ se fejtenünk ilyen viharban. Csak menni és fejtenünk.

AUSZTRIA, HARTHEIM

A kastély különös példája annak, amit az egész út során tapasztaltunk: az épület, ami nem az, aminek látszik. Eredetileg egy osztrák család tulajdonában állt. Az idősödő házaspár felajánlotta az államnak, hogy ott ideggyógyintézetet alapítsanak. A II. világháborúig működött is az intézet, de a háború miatt be kellett zárni, a betegeket pedig vissza kellett küldeniük a családjaikhoz.

Később azonban a Német Birodalomban a vezéri Kancellária II. osztálya külön szervezetet állított föl az eutanázia-program lebonyolítására, ennek az „Elmegyógyintézetek Országos Szövetsége” nevet adták. A program célja, hogy kiirtsák a német fajból a gyengeelműjeiket, alkoholistákat, mániákus depressziósokat, ezzel is erősítve az árja fajt. Kb. 65-70 ezer elmebeteg terveztek megölni.

A Hartheim kastély is újra benépesült... A régebben ott ápolt betegek családjait értesítették, hogy újra lehetőségük van hozzátartozóikat elhelyezni az intézetben. Természetesen az ápoltak is örömmel tértek vissza a kastélyba. Külön buszokkal szállították őket ide más-más elmegyógyintézetekből, hogy a kapun belépve a halálra ítélt elmebetegeket – nőket, férfiakat, gyerekeket – furdóteremnek álcázott gázkamrákban öljék meg, a hulláikat pedig krematóriumokban égessék el.

Gondosan válogatták ki a programban résztvevő orvosokat, ápolókat, akiket külön foglalkozásokon „edzettek” tömeggyilkos

tevékenységükre. Az eutanázia-program viszonylag rövid idő alatt „nyílt titokká” vált, részben a bürokratikus szervezet működése során előforduló adminisztratív hibák miatt is. Voltak családok, akik két urnát is kaptak, pedig csak egyetlen elmebeteg rokonuk volt. Volt, akinek a kórházi zárójelentésében a halál okaként perforálódott vakbélgyulladás jelöltek meg, a hozzátartozók viszont tudták, hogy rokonuknak már évekkel korábban kivették a vakbélét. A gyilkoló személyzet tagjai közül sokan esténként a kocsmákban leítették magukat és fecsegték. A társadalmi felhá-

**Semmi sem az, mint aminek látszik:
A hartheimi kastély**

borodás egyre nőtt, a rokonok papokat, ügyészeket kerestek meg, kérve, követelve az elmebetegek gyilkolásának leállítását.

Limburg püspöke, dr. Hilfrich életét és hivatalát kockáztatva az igazságügy-miniszternek írt tiltakozó levelet.

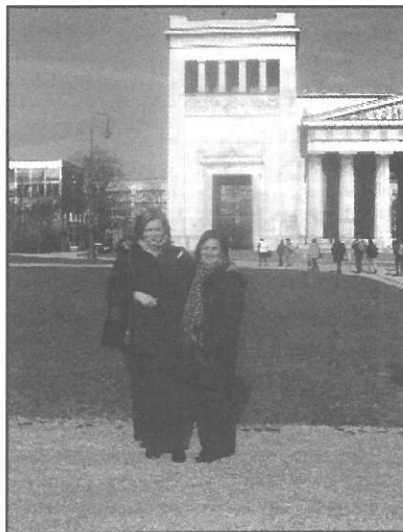
Hitler 1941. augusztus 24-én leállította az eutanázia programot. Döntésének legalább két oka lehetett. Talán hatott rá a széles körű hazai és nemzetközi tiltakozás. Fontosabb lehetett azonban számára az a tény, hogy az eredetileg meggyilkolni tervezett 65-70 ezer főt ekkorra már túlteljesítették.

NÉMETORSZÁG, MÜNCHEN

Feledhetetlen városnézés – gyalogtúra – részesei voltunk, az eltűnt idő nyomában. Idegenvezetőnk megmutatta nekünk München nevezetességeit. Megint olyan épületeket láttunk, amik nem azok voltak, amelyek ma – egészen másként funkcionálnak, mint a II. világháború idején.

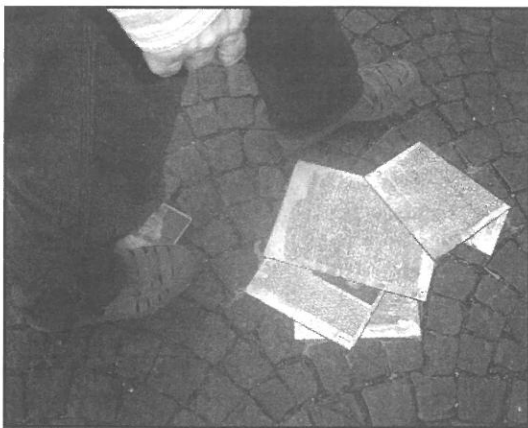
Boldogan fénykepezkedtünk kolléganőmmel az I. Lajos idejében épített Königsplatzon. Később tudtuk meg, hogy ez a tér a legfontosabb felvonulási területe volt a nemzeti szocialistáknak. Itt szónokolt Hitler a tömegekhez, itt temették újra a sörpuccsban elesett nácikat, és itt – a hátunk mögötti zöld területen – voltak a legnagyobb könyvgetések.

A német fiatalok ma minden évben egyszer kivonulnak erre a térre. Évek óta felégetik a gyepet, emlékezve a szörnyűséges időkre, és azoktól a szerzőktől olvasnak fel, akiknek a könyvei annak idején a máglyákra kerültek: így például Erich Kästnertől.

**Jeskó Rita és Szeitz Teodóra
a müncheni Königsplatzon**

A tér sarkánál szimmetrikusan két épület áll. Meglátogattuk mindkettőt. Az egyik a Münchener Zeneművészeti Konzervatórium. A kapun belépve az első, amit láttunk: „botlókövek”. Ezek olyan kis fémhöz készült

Kőbe vésett röplapok az egyetem előtti téren

kockakövek, amelyeken azoknak a nevei olvashatók, akiket az adott környékről hurcoltak el a náci koncentrációs táborokba. (Ha a Rádai utcában járnak, találhatnak ilyen követ az egyik kapu előtt.)

Majd az előcsarnokba lépve több szintes, lépcsősoros, tiszteletet parancsoló épület fogad. Fialat zenészpalánták mindenütt, a termekből kiszűrődő zeneszó és dallamfoszlányok. Szép és pezseg az élettől... Ez volt a Führerbau, Hitler rezidenciája. Ebben az

épületben volt az 1938-as müncheni konferencia, ahol eldőlt, hogy a szabad világ sorsára hagyja Csehszlovákiát. A Führer dolgozószobája ma koncertterem, ahol éppen házi koncertet adott egy kamarazenekar. A diákok jó része pedig nem is tudja, hol zenél (ami szerintem nem is baj).

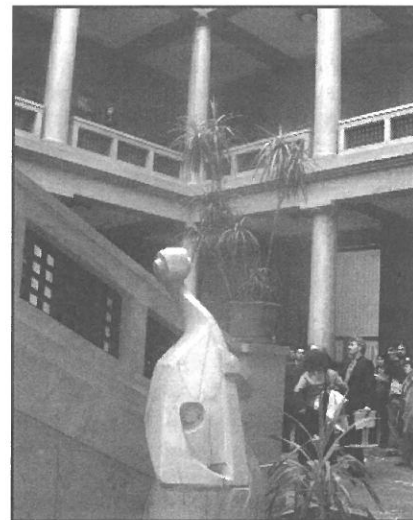
A tér másik oldalán, szimmetrikusan a konzervatóriummal, a Münchener Képzőművészeti Akadémia épülete áll. Nagyon hasonlít az előbbi épülethez. Belső tere azonban még látványosabb, üvegtetős megoldásával impozáns hely az itt álló szobormásolatok számára. Az új művésznemzedék központja valamikor a náci párt, az NSDAP központi épülete volt. Itt is jól sikerült az „újrahasznosítás”.

Kisétáltunk az egyetem épületéhez is, ahol Sophie Scholl tanult a hitleri érában. Diáktársaival lázadást terveztek. Összesen hat náciellenes röplapot készítettek és terjesztettek német egyetemeken és városokban 1942 és 1943

között – akkor, amikor még professzorok sem merték nyíltan feszegetni a kérdést, hogy mi is valójában a nemzetiszocializmus.

A röplapok elsősorban a Bibliából, valamint Arisztotelész, illetve Goethe, Schiller és Novalis szövegeiből, azaz a görög és a német értelmiségtől vett idézetekkel támasztják alá mondandójukat: sem Isten, sem a kultúra magas művelői nem értenek egyet a zsarnokság eszméivel. Szimbólumuk a „Fehér Rózsa” volt.

Sophie-t az egyik röpiratszórás akció során a Gestapo elkapja, kínvallatásnak veti alá. Testvérével és egyik segítőjükkal együtt hazatérésük vádjával halálra ítélik, és 1943-ban

A Zeneművészeti Konzervatórium lépcsőcsarnoka. Az emeleten Hitler egykori dolgozószobája ma kamaraterem

kivégzik. Lázadásuk elkeseredett és reménytelen harc volt, a szabad kultúra harca a diktatórikus hatalommal szemben. Emléküket őrzi az egyetem előtti tér, ahol kőbe faragva fekszenek Sophie röplapjai.

(Folytatjuk)
Szeitz Teodóra

Versről versre

DR. RÉTHY ZOLTÁN

Új Miatyánk

Tiéd az ország, a Mennyország,
A miénket lopva elorozták.
Tied a dicsőség, miénk az alázat,
A hitünk térdel, agyunk se lázad.

Miénk a múlt, tiéd a hatalom,
Nincs kettős kereszt, három halom.
Tiéd a hatalom, legyen, ki értse, –
És ne vígy minket a kísértésbe.

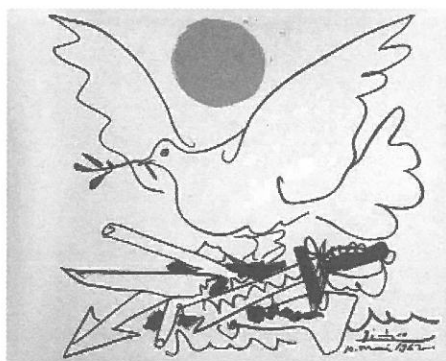
Önéletrajz

Az írógépem gépszalagja
Már nagyon-nagyon megkopott,
Rövid leszek, talán elbír még
Néhány lekoppant szótagot.

Kapitalizmusban születtem,
Szocializmusban meghalok,
A pártos földről mennybe visznek
Pártonkívüli angyalok.

Picasso galambja

Picasso galambja balra tekint,
Ezzel is bölcsőbbek lettünk megint.

REMÉNYIK SÁNDOR

Elvégeztetett?

Elvégeztetett? – Nem.
Mostan kezdődik újra.
Az újrakezdés arany jelszavát

Minden magyar kapura
Véssük fel, véreim!
Ledőlt a kas.

A méhraj szertenéz,
Az új kas körül új munkába fog,
De régi lesz a méz,
Amit készít, s amit örökbehagy.

Mert a virágot, melyre szállni kész,
A virágot nem vette meg a fagy.

Mert ezer évig nőtt az a virág
Amelynek kelyhe
Kifogyhatatlan virággal telve
A méhet szent találkozóóra várja.
A léleknek a lélek a hazája.
A magyar lélek dús virágpóra
Sírok felett illatoz, lengedez.
A méz a régi lesz,
Amely a lélek szent porából készül.

Mi továbbadjuk drága örökségül.

Dr. Réthy Zoltán a kuruzslásról

Fieber-zettli, pókháló, langyos lábviz, kocsikenőccsel töltött dióhéj és egyéb népi gyógymódok...

Dr. Réthy Zoltán városunk díszpolgára, egykoron nagy köztiszteletben álló kiváló körzeti orvosa számos tudományos értekezést írt orvosi és közegészségügyi témákban. Szakírásai rendszeresen megjelentek különböző orvosi folyóiratokban. „Küzdelem a kuruzslás ellen – Pilisvörösvári községben dívó népies gyógymódok ismertetése alapján” című tudományos dolgozatában harcosan agitál a községben élő és saját maga által is tapasztalt népi gyógymódok ellen. Az alábbiakban a dolgozat egy érdekes részletét közöljük.

Hogy a kuruzslók honnan merítik tudományukat, és milyen gyógyító eljárásokat végeznek, arra vonatkozólag csak óvatos tapogatózással lehet adatokat gyűjteni, inkább csak a véletlen segítségével vagy azon esetek folytán, midőn valamely gorombább beavatkozás következtében a kuruzsló által okozott bajt kell orvosi kezelés alá venni, pl. fokhagymát a hallójáratból eltávolítani vagy piszkos pókhálótól elgennyedt sebet rendbe hozni. Ők nagyon jól tudják, hogy mi, orvosok ellenségei vagyunk az ő házi szereknek, s így csak titokban fejtik ki működésüket.

Egy ízben véletlenül éppen akkor toppantam be a beteghez, midőn egy ilyen öreg javasasszony a beteg köldökére helyezte és erre ráborított üvegpotharat igyekezett eltüntetni. A kérdésemre elmondta, hogy a beteg asszony lecsúszott méhét igazította helyre. – Az ellenben mindennapos látvány Pilis-

vörösvár községben, hogy az orvos a lázas beteg nyakában cérnaszálra fűzött kis összehajtott papírlapot talál, melyre bizonyos varázsigék vannak felírva. Ezek az ú. n. „Fieber-zettlik”. Egyike a legártatlanabb

Vásári kuruzsló portékát kínálja. Középkori metszet

babonáknak, mégis ártalmasak azáltal, hogy a beteget a betegség első napjaiban elvonják a rendszeres orvoslás alól.

A nép közt használatos házi szerek eredetére vonatkozólag érdekes leltre bukkantam egy vörösvári nagymamának 1829-ből származó német nyelvű imakönyvében (Der fromme Christ. Ein Lehr- und Gebet-Buch, welches alle gut gesinnte Christen verstehen und die meisten brauchen können. Von

einem vieljährigen Seelssorger. Ofen 1829.), amelyben az imádságok függelékül 19 oldalnyi terjedelemben egészségi tanácsokat ad, és úgyszólván az összes emberi nyavalyákra házi gyógyszereket ajánl. Az itt leírt népies szerek és gyógymódok ma is fellelhetők a beteg ember „házilag” való gyógykezelésében, és tapasztalásom szerint ma is alkalmazzák őket. Hogy milyen eredménnyel, azt a könyvből vett néhány idézettel szeretném szemléltetni:

Szer a fülfájás ellen: puhára főtt babnak levét kisajtolni, s ebből néhány cseppet a fülbe önteni. – Fejfájás ellen langyos lábvizet ajánl, melybe néhány marék hamut és sót teszünk. – Torokgyulladás esetén gyakran használ vékony szeletekre vágott szalonnát a nyakra kötni. Gyermekeknel közönséges fehér szurkot apróra törve kell kötni a gyermek nyakára. – Gyomorégés ellen makkot vagy krétát, vagy porított rákszemet, vagy érett savanyú almát adjunk. – Orbánc ellen bodzavirágot vagy bodzakérget kell a beteg helyre felrakni. – Vérhas ellen reggel és este fél meszely rebarbarát ajánl. – Tályogokra összerágott vajjas kenyeret. – Hogy szorulás ellen éhgyomorra érett szőlőt tart jónak, ezt ésszerűnek találjuk, de már a babonák birodalmába tartozik az, midőn a gyermekek bélférge ellen azt tanácsolja, hogy „vég egy fél dióhéjat, töltsd meg közönséges kocsikenőccsel és kösd fel pólyával a gyermek köldökére”.

Az igazság érdekében megemlítem, hogy ezen nevetségesen primitív gyógymódok mellett valóban okos tanácsokkal is szolgál a könyv, így több helyt figyelmeztet arra, hogy „ha beteg vagy, fogadd meg az orvos tanácsát, aki a gyógyítás mesterségét kitanulta. Még az állatotat sem bízd rá bármely emberre, hogyan bírhatnád reá életedet egy olyanra, aki nem ért hozzá és nem tanulta?”

A betegségek okairól

Minden betegségünknek lelki oka van. A testünknek alaptermészete, természetes állapota az egészség. A természet feltétlenül az egészségünk állandóságára törekszik, és ha nem vétünk a természet törvényei ellen, akkor egészségünket haláláig épségben megőrizhetjük. A természet sohasem akarja, hogy az ember késői öregkora előtt váljék meg testétől, s ha mindannyian gyermekkorunktól kezdve pontosan megtartjuk a természeti törvényeket, ahelyett hogy velük minduntalan szembe szállnánk, a betegségek által okozott elmúlás fiataloknál és középkorúaknál éppoly ritkaságszámba menne, mint az erőszakos halál.

Az életerő állandóan dolgozik bennünk, ellensúlyoz, kiegyenlít és oltalmazza az egészségünket, annak ellenére, hogy az egészséges élet arany szabályait az ember naponta lábbal tiporja. Ez a hatalmas erő nap-nap után, szünet nélkül az egészség megtartásán és az emberek által elkövetett hibák helyrehozatalán, meggyógyításán munkálkodik bennünk. Gyakran beteggé tesz bennünket, hogy egészségesebbé legyünk. Nagytakarítást tart, hogy megtisztítsa szervezetünket a gondatlanságunk következtében felhalmozódott mérgező salakanyagoktól.

Élő szervezetünk nem betegszik meg, amíg a természet ősi szabályai szerint élünk. Az egészség nem más, mint természetes körülmények közötti élet, a betegség pedig a természetellenes élet következménye. Sajnos, a mai civi-

A betegség a természetellenes élet következménye...

lizáció természetellenes életmódba kényszerít bennünket, s az életerőnk igen korlátozott mértékben védheti egészségünket. Nem eszünk, nem iszunk, nem alszunk, nem lélegzünk, nem öltözködünk természetes módon.

A pozitív gondolkodású emberek a vezető egyéniségek, az alkotók, akik a semmiből is képesek valamit létrehozni, akik körül élet és

termékenység fakad. Az ilyen ember helyes elosztásban használja a szellemi pozitív és negatív energiákat.

Aki fordítva használja az erőket, annak a teste előbb-utóbb megbetegszik. Az emberek a hibát már a szellemi síkon kezdik. A személyüket éltető felsőbbrendű ÉN-jükben nem hisznek, és ahelyett, hogy kinyitnák magukat a lelkük mélyén lakozó örök erőforrásnak, kishitűségükkel elzárják magukat a saját ÉN-jüktől, kilépnek önmagukból, és teljes önbizalomhiányban szenvednek. Az ilyen emberek mindig mástól várják a segítséget, tehetetlenek és gyámoltalanok, mindentől félnek, mindenben és mindenben rosszat látnak, és ahelyett, hogy teremtet erőt sugároznának, építő munkát végeznének, hitelenségükkel még azt is elrontják, sikertelenségbe fullasztják, amit mások megcsináltak. Ez az embertípus olyan, mint a légüres tér, vákuum, ahova minden behullik és eltűnik. Ez a negatív ember. Sötét lyuk és kút, amibe minden emberi igyekezet beleesik, negatívum, mely minden pozitív energiát felemészti, nyomtalanul eltüntet. Vigyázzunk, hogy ne legyünk ilyenek!

Bars Mária

nemzetközi jogatanár – életmód-tanácsadó

Pilisvörösvári Egészségmegőrző Klub

Emléktábla-avatás

100 éve született dr. Drozdy László

100 éve született dr. Drozdy László, aki évtizedekig gyógyította Pilisvörösvár lakóit. Tiszteletére emléktáblát avattak június 28-án a Dózsa György utca 7. szám alatt, ahol egykori rendelője állt.

Mint dr. Hidas István beszédében elmondta, Drozdy László a Felvidéken született és egyetemi tanulmányait Pécsen és Kolozsvárott végezte. Diplomája megszerzése után a dorogi kórházban dolgozott, itt ismerkedett meg későbbi feleségével, akit mindenki Icu néninek ismert. Házasságukból két leánygyermek született.

Dr. Drozdy László nehéz időszakban, 1941-ben kezdte pályafutását Pilisvörösváron. A II. világháborúban Dorogon lőtt a Drozdy család menedéket, innen vitték el az apát munkaszolgálatra (malenkij robotra). Drozdy László azonban leleményességének és halált megvető bátorságának köszönhetően Pilisvörösváron, ahol áthajtották a csoportot, megszökött. Itt egy betegének családját hetekig bújtatta.

Dr. Drozdy László és felesége

Ebben a munkában nagy segítséget kapott feleségétől, Icu nénitől. Bár a tábla dr. Drozdy Lászlóról szól, az emlékezést mindketten megérdemlik.

Hidas Ildikó

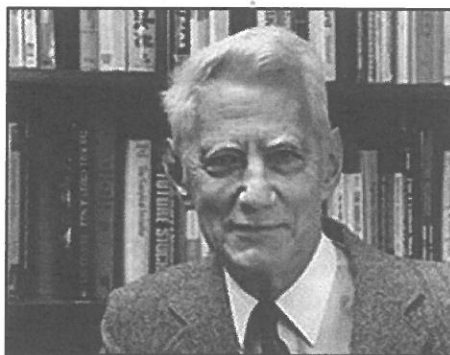
Hatvan éves az információelmélet

Információelméletről 1948 óta beszélhetünk, amikor Claude Elwood Shannon cikke megjelent a Bell System Technical Journalban, The Mathematical Theory of Communication (A hírközlés matematikai elmélete) címmel 55 oldalon. Az információelmélet a hírtovábbítás matematikai elmélete; az információ mennyiségének számszerű mérésével, továbbításának, tárolásának, tömörítésének, védelmének és feldolgozásának kérdéseivel foglalkozó tudomány. Az információelmélet szerepe a hírközlésben és az informatikában lett igen jelentős.

C. E. Shannon (1916-2001) 1936-ban a University of Michiganon matematikai és villamosmérnöki BSc fokozatot, majd 1940-ben villamosmérnöki MSc-t és matematikai PhD-t szerzett. Villamosmérnöki diplomátvételt a század egyik nagyhatású munkájának tekintették. Témája: hogyan lehet digitális hálózatot Boole-algebrával (logikai algebra) leírni és tervezni, ekkor még a digitális hálózatok mechanikus kapcsolókkal működtek, tervezési eljárásuk nem volt. A digitális áramkörök tervezésének ma is a Boole-algebra az alapja, a különbség csak annyi, hogy mechanikus kapcsolók helyett ma tranzisztorok, ill. integrált áramkörök szerepelnek. Shannon 1941-től a Bell Laboratóriumban dolgozott, ahol 1948-ban találták fel a tranzisztort.

Shannon két eredménye rendkívül gyorsan elterjedt, mindkét témára „vevők” lettek a

tudományos kutatók. 1951-ben megalakult az Információ Elméleti Csoport, az első ülések résztvevői: Shannon, Wiener, Neumann János stb. Periodikusan megrendezett konferenciái közül az 1991-es Budapesten tartották. Egy ideje minden konferencián odaítélik a Shannon-díjat, 1996. évi nyertese Csizsár Imre magyar matematikus volt. Ma az információelmélet legrangosabb folyóirata a „IEEE Transactions on Information Theory”, melynek két magyar szerkesztője Csizsár Imre és Lugosi Gábor matematikusok.

C. E. Shannon

Shannon kedves, közvetlen és szerény ember volt, a Bell Laboratórium folyosóin gyakran egykerekű kerékpárral közlekedett, négy labdával zsonglörködött. Számos szerkesztőt, gépet szerkesztett. Háza tele volt zeneszerzőkkel és igyekezett minden apróságra matematikai modellt alkotni.

Saufert János

Mit kell tudni környékünk nagy értékű természeti kincséről, a dolomitról?

Neptunikus eredetű: 220 millió évvel ezelőtt a tengerek vízében képződött. A tengerekben lévő tűzhányó hegyek peremére települt korall állatok mészváza, amennyiben az állatok abból kihaltak, kémiai cserebomlást szenved. A kalcium egy része kioldódik, és helyére magnézium épül be. Így a kalcium-karbonát átalakul kalcium-magnézium-karbonáttá. Felszínre kerülve további átalakulások következnek be. Amennyiben a korallzátanyagokban kovamoszlatok éltek, azok héja a csapadékvízben feloldódik és konkréciókban összeáll. Sok esetben olyan vastag réteget alkot, hogy malomkővet is vágnak belőle. Ez a szarukő. Szürke-barna színű.

Hévízerek, ha kvarcot tartalmaznak, összecementálják a dolomitot. Így jönnek létre a kimagasló ördögornyok.

A por- vagy szemcsés dolomitot igen sokoldalúan használják fel. Öntődei homok, vakolat-alapanyag, súrolószer, műkögyártás anyaga. Az ellenállása a mészkőnél nagyobb, a savaktól kevésbé pezseg.

Dr. Bóka Bátor

Legyünk természettudományos nyomolvasók, felmérők

Ahogy a geológus megszólaltatja a követ, a Föld rétegeit, mi is megszólaltathatjuk az állatok hátrahagyott nyomait. Két példát írok le:

Gazdaságilag megművelt területeken kint maradt napraforgószár elágazásában mezei pocok hulláját észleljük. A november elején északra érkező és márciusban felszkelő helyére visszatérő nagy őrgébics tevékenységének nyoma az elpusztított kis rágcsáló. Galagonyások, csipkerózsások, kökényesek környékén figyelhetjük meg a madarat. Néha vércseszerű „szitálással” repülve deríti fel a terepet. Amikor kora tavasszal elvonul, azt követően rokona a kis őrgébics érkezik meg délirányból. Csak távcsóval lehet megkülönböztetni a két fajt egymástól. A nagy őrgébics homloka szürke, a kis őrgébicsé fekete. Kistestű rokonuk, a töviszúró gébics tuskés bokrok lakója. Táplálékát (rovarokat és madárfiókákat) töviszúró szurkálja. Ez az ő éléskamrája. Környékünkön ritkán előfordul, változatos énekében sok madarat utánó. Mindegyik gébicsfaj cseteg is.

A Pilis erdei járva, kiemelkedő sziklaoromok „spitzek” környékén, kifordított sündisznóbőröket találunk. Hát ez az uhu-bagoly műve. Az éjjel tevékenykedő kis rovarevő emlősök fő táplálékát képezik az éjjel is vadászó, nagytestű ragadozónak.

Dr. Bóka Bátor

Benkó Barbara VB-ezüstje

Az LTV Merida Racing 18 esztendőös hegyikerékpárosa a magyar mountain bike sport eddigi legjobb eredményét elérve a világbajnokság junior mezőnyében ezüstérmét szerzett. Az olaszországi Val di Sole-ban megrendezett világvetély június 18-i U19-es olimpiai krossz futamában Benkó Barbara a kolumbiai Laura Abrillal már a verseny elején ellépett a többiekkel, a végső helyezések a sprintbefutó alkalmával dőltek el.

Rekord számú nevezéssel kerül megrendezésre a 19. MTB és Triál Világbajnokság Olaszországban, melyen 52 ország 970 versenyzője áll rajthoz.

Barbara a tavalyi vb-n elért hetedik helyezéssel és EB-ezüstjével már letette névjegyet a nemzetközi mezőnyben, idén világcupa-futam győzelmével, Európa-bajnoki ötödik helyezéssel, külföldön elért sikereivel bizonyította helyét a nemzetközi elitben. Barbara tavaly év végén váltott egyesületet, a pilisvörösvári Pilis Cross Country Clubból az akkor alakult LTV Merida Racinghoz igazolt, edzője továbbra is édesapja, Benkó László maradt.

Benkó Barbara így kommentálta világbajnoki ezüstérmét:

– Meglepődtem, hogy az élre tudtam állni, ez olyan erőt adott nekem, hogy végig „nyomtan neki”. Mérheterlenül boldog vagyok, nagyon köszönöm annak, aki segített és hozzájárult a sikeremhez!

Vasvári Ferenc

Csalódás

Laknerné Fazekas Krisztina nem lesz ott a pekingi olimpián. A vörösvári világ- és Európa-bajnok kajakosnak 500 méteres négyesben nem sikerült kivívnia az indulási jogot.

– Csalódott vagyok, mert a remek Európa-bajnokság után a hazai válogatóversenyek nem sikerültek – mondja. – Az OB-n négyesben második, párosban pedig negyedik lettem. A Patyi Melindával megnyert 200 méteres páros sajnos nem sokat ér, mert ez nem olimpiai szám. Talán ha Kovács Katiék hamarabb megmondják, hogy ki akarnak szállni a négyesből, akkor a jelenlegi, Paksy, Benedek, Fazekas, Medveczky összeállításban többet evezhettünk volna együtt, s jobb eséllyel vehettük volna fel a küzdelmet. De nem akarom erre fogni a vereséget. Azt azonban nyugodtan ki merem jelenteni: tiszta a lelkiismeretem, mert mindent megtettem a győzelemért és az olimpiai kiküldetésért.

– Hogyan értékelte a teljesítményeket az edzőtök, Fábíáné Rozsnyói Katalin?

– Sajnálta, hogy nem sikerült megvalósítani a terveinket.

– Mihez kezdesz most?

– Nyáron lesz időm átgondolni, hogyan tovább, most még nem tudom, őszől mire helyezzem a legnagyobb hangsúlyt. De a kajakozást nem fogom abbahagyni. Kikapcsolódásként, búfelejtőként egy hawaii, óceáni kenuversenyre szeretnék eljutni. Az úgynevezett outrigger viadal érdekessége, hogy 60 km-es távot kell teljesíteni, és a hatfős kenuban nem térdelve, hanem ülve kell evezni. Ha sikerül oda eljutnom, és jól szerepelnem, talán hamarabb feldolgozom a mostani kudarcot is.

Várhegyi Ferenc

A Közép-Európa Ralin

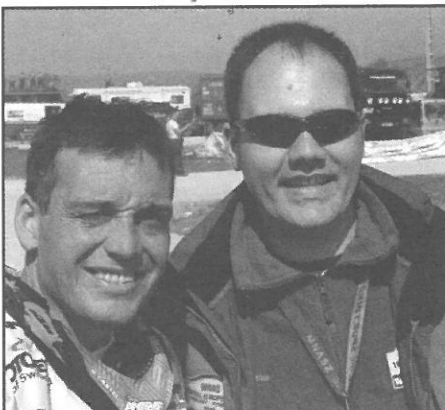
Áprilisban hazánkba látogatott a Dakar sorozat első versenye, a Közép-Európa Rali. A tereprali világának ez az egyik kiemelkedő eseménye nem jöhetett volna létre a Dakar rali magyarországi képviselőjének, Szalay Balázs és segítőinek az áldozatvállalása nélkül. De nemcsak ők tettek meg mindent, hogy ezekben a napokban Magyarországra és Erdélyre figyeljen a sportvilág, a segítőket azonban még felsorolni is hosszú lenne.

Óriási meglepetés és öröm volt számomra, hogy a viadal versenyigazgatója, Faluvégi Péter engem kért fel helyettesének! Ez nagy megtiszteltetés és egyben felelősség is volt, s rengeteg munkával is járt.

A bírókat nemcsak a szokásos egy hétvégére, hanem nyolc napra kellett összetoborozni. A kommunikáció angolul zajlott, a sportszakmai munkát a francia Dakar Rali szervezőkkel közösen láttuk el. Bár időnként franciául is érkeztek utasítások és az információk néha késtek, a sportszakmai rendszer nagyon logikusan volt felépítve.

A PCO, vagyis Papa Charlie névre hallgató versenyirányító központ egy Forma 1-es

színvonalú, kamion által vontatott luxusiroda volt. Ez az iroda folyamatosan utazott a versennyel. Ebben dolgoztak a

Ifj. Falics János (jobbról) David Casteu-val, a magyarországi verseny motoros győztesével

különböző szolgálatok képviselői, és a szelektív szakaszok koordinátorai, akik szükség esetén innen irányították a bajba jutot-

tak mentését. A versenyen három helikopter dolgozott, a versenyirányítás gépe Oscar, a két mentőhelikopter Mike 1 és Mike 2 névre hallgatott.

A szelektív szakaszok személyzetét magyar és francia sportbírók adták. Ők voltak a Delta 1 és 2, illetve Alfa 1, és 2 csapatok. A legkalandosabb feladatot véleményem szerint az áthaladás ellenőrzők látták el. Ők egy Dakar Ralin is használatos, GPS-szel, műholdas telefonnal felszerelt terepjárával közlekedtek és dolgoztak. Érdekes volt, hogy a Magyarország és Románia közötti egy óras időeltolódás okozta félreértések elkerülése érdekében minden időpont ún. francia időzónában lett megadva – amely egyébként megegyezik a magyarral.

De ezen kívül is még számos szervezési és technikai érdekességgel találkoztam. Óriási élmény volt a veszprémi tábor, amely egy komplett felépített várost jelentett – bepillantást kaptunk abba, milyen is ez a klasszikus Dakar Ralin. A közönség Magyarországon és Romániában is fantasztikus volt, ami nagyban hozzájárult a verseny sikeréhez.

Úgy hírlík, egy három-vagy négy versenyből álló sorozat keretében jövőre is visszatér hozzánk ez a csodálatos viadal.

Mi ott leszünk...

Ifj. Falics János

Vörösvári foci: Vissza az alapokhoz!

Amatőr foci. Amelyet szívből, a játék iránti szeretettől vezérelve üznek majd az aranylábú fiúk – ez jövő útja a vörösvári labdarúgásban. Legalábbis az elkövetkezendő években, mert Heer István megelégedte a megítélése szerint fölösleges pénzkidobást.

– Többé nem vagyok hajlandó játékosokat fizetni! – mondja a PLSE gazdasági vezetője. – A megyei első osztályban szereplő felnőtt csapat csak a hetedik lett, főleg a rossz őszi szereplésnek köszönhető, hogy nem hozta az elvárt eredményt. Úgy döntöttünk, ennek így nincs értelme. Lehet, hogy már korábban meg kellett volna hozni ezt a döntést, de tavaly ilyenkor még bíztunk a sikerben. Az eredmények láttán azonban arra a belátásra jutottunk, hogy ezért kár pénzt kiadni.

– Mi tehát az egyesület új terve?

– Abszolút amatőr alapon szervezzük újjá a vörösvári labdarúgást. Megváltunk Wohl Zoltántól, a vezetőedzői teendőket mostantól Széplaki Zoltán látja el. Az ő feladata lesz, hogy egy masszív, elsősorban vörösvári játékosokból álló csapatot alakítson ki. Olyan labdarúgókra van szükségünk, akik nem pénzért, hanem szívből, a játék örömeért fociznak. A következő évadban a megyei másodosztályú bajnokságban indulunk, a célunk az, hogy a vörösvári fiatalok beépítésével két éven belül

újra megyei első osztályú gárdánk legyen. Olyan, amelynek a játékosai kötődnek a városhoz, a klubhoz, s akik a mérkőzés után megelégednek egy üveg üdítővel, sörrrel, egy ebéddel vagy vacsorával is.

A focipálya légifelvételen

– Hosszabb távon szeretnénk egy jól működő utánpótlás-neveléssel rendelkező és arra alapozott felnőtt csapatot működtető klubot kialakítani – veszi át a szót Széplaki József. – Az új, megyei másodosztályban induló együttesben lesznek visszatérő, vagy

idősebb játékosok is, hiszen egy az egyben nem szabad a fiatalokat mélyvízbe dobni. De a cél egyértelmű, szeretném az általam egyébként is edzett fiatalokat a későbbiekben eredményesen beépíteni a felnőtt csapatba.

– A korosztályos csapatoknál nem jelent törést, hogy a felnőttek alacsonyabb osztályban indulnak, s így nincs előttük akkora motiváció?

– Ez csak az ifjúsági csapatot érinti, hiszen ők is megyei másodosztályú bajnokságban játszanak majd, de remélem, hogy ez nem csökkenti a lelkesedésüket. Már csak azért sem, mert számítunk rájuk a jövő felnőtt csapatának kialakításánál – mondja Széplaki József. – A többi korosztályos csapat eddig is más bajnokságokban játszott, ők tehát ebből semmit sem fognak megérezni.

– Sőt, még újabb lehetőséghez is jutnak majd, mert a terveink szerint a kicsiknek rendszeresen szeretnénk utánpótlástornákat szervezni Vörösváron! – szögezi le Heer István. – Az elképzeléseinkről széles körben szeretnénk tájékoztatni az embereket. Ennek érdekében augusztus 8-án pénteken, 19 órakor szurkolói ankétára várjuk a vörösvári labdarúgást szerető szurkolókat, szülőket, érdeklődőket, ahol részletesen beszámolunk a változásokról és a terveinkről. A labdarúgópályán szeretettel várunk mindenkit erre a fórumra!

Várhegyi Ferenc

Foci utánpótlás

A 2007/2008-as szezonban is bebizonyosodott, hogy a vörösvári utánpótlás korú labdarúgók ügyesek. Hat korcsoportban is jó, vagy elfogadható eredményeket értek el a különböző bajnokságokban, ami még akkor is lényeges, ha főleg a legkisebbeknél a játék az első, az eredmény pedig csak másodlagos. Mégis, egy-egy siker, lelkesítő erővel bír s így fontos tényező a nevelésben is. Nézzük hát részletesebben a fiatalok teljesítményét.

Bilau Csaba edző teljes mértékben elégedett az U-7-es korosztállyal. Az ovisok közül elmondása szerint Manhertz Máté volt a legjobb. A fiúk egyébként nyáron sem pihennek, június közepén egyhetes nyári focitáborban vettek részt, amelyet még egy augusztusi is követ majd.

Az U-9-es gárda 16 csapat közül a harmadik lett a Budai-Szentendrei körzeti labdarúgó bajnokságban. Az első helyezett Érdtől csak három ponttal maradtak le, és igen imponáló a gólarányuk is, 134 gólt rúgtak, és csak 23-at kaptak. Júniusban megnyerték a budaörsi 6 csapatos nemzetközi tornát, a döntőben büntetővel győzték le Besztercebányát. A torna gólkirálya 7 találatral ifj. Kerék

László lett, aki a bajnokságban is a legeredményesebb vörösvári játékos volt, 37 góllal.

Még ugyanebben a hónapban az első ízben megrendezett vörösvári Vakáció Kupán – melynek létrejöttében fontos szerepe volt a

Gröbenzelli vendégszereplésen

főtámogatónak, Drávecz Ferencnek – Biatorbágy mögött a második helyet szerezték meg a fiúk.

A Széplaki József által edzett U-11-es együttes ötödik lett a 16 csapatos Budai-Szentendrei körzeti bajnokságban. A helyezéstán lehetett volna jobb is, de a játékosokat vigasztalhatja, hogy így is le tudták győzni a bajnok Solymárt.

Az U-13-as korosztályban a vörösváriak 11

csapat közül a hatodik helyet szerezték meg a fent már említett körzeti bajnokságban. Széplaki József edző ebből a gárdából Mátrai Dominik és Iszák Krisztián játékát emelte ki. Az U-16-os serdülő együttes bronzérmes lett a 14 csapatos körzeti bajnokságban. A játékosok közül elsősorban Marosi Marcell teljesítményét lehet kiemelni, aki az ifjúsági csapatban is megálta a helyét.

S végül az ifisták, akik egy botlásnak köszönhetően második helyen végeztek a megyei első osztályú bajnokságban. A végül hetedik helyezett Nagykáta elleni vereség azt jelentette, hogy hiába verték meg itthon az Érdet, ők lettek a bajnokok. A vörösvári csapatban Mórocz Zoltán volt a legeredményesebb játékos, 49 találatával végig harcban állt a gólkirályi címért, s végül csak egy góllal szorult a második helyre.

Az élet a bajnokság után sem állt meg.

Július elején az U-13-as, U-15-ös, U-17-es és U-19-es csapat gröbenzelli vendégjátékon vett részt. A németországi tornán minden korosztályban nyolc csapat indult. A legkisebbek ötödikek, az U-15-ösök harmadikak, az U-17-esek és az U-19-esek pedig másodikok lettek.

Várhegyi Ferenc

Rendőrségi hírek

A megkerült hintó

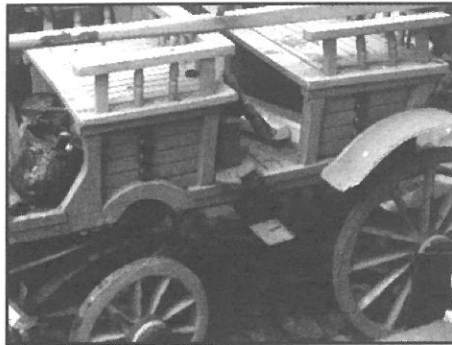
A Budaörsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya nyomozást folytat lopás miatt ismeretlen tettes ellen, aki 2008. május 05-én kora délután Pilisvörösváron, a Szegfű utca egyik családi házának udvaráról eltulajdonított egy egyedi készítésű hintót. A bűncselekménnyel okozott kár 150.000 forint.

A sikeres rendőri munka eredményeként 1,5 hónap múlva megtalálták a hintót. Dorogon, egy családi ház udvarán. A hintóra egy rendőr járőr lett figyelmes, aki szabadidejében autólátogatott Dorog területén és felismerni vélte a Pilisvörösvárról korábban „meglovastott” hintót. Telefonjával lefényképezte, és MMS üzenetben elküldte a szolgálatban lévő kollégájának, aki bemutatta a fényképet a sértettnek. A férfi felismerte az általa készített tárgyat. Az elkövető személyének megállapítása, illetve a nyomozás jelenleg folyamatban van. A hintót a rendőrség lefoglalta, és jogos tulajdonosának visszaadta.

Budaörsi Rendőrkapitányság

A szerkesztő megjegyzése

Amikor elolvastam a Budaörsi Rendőrkapitányság hivatalos közleményét a bűnesetről, rögtön tudtam, hogy a károsult nem lehet más, mint Hasenfratz János bácsi, aki telen-

ként, amikor kint a földeken nem akad munka, szekereket, kiskocsikat fabrikál asztalosműhelyében. Írtunk is róla nemrégiben az újságban. Némi lelkifurdalást is éreztem, hogy talán mi adtunk tippet a tolvajoknak...

– Beállított hozzám öt tagbaszakadt, sötét bőrű férfi és megkérdezték tőlem, hogy eladó-e a hintó. Az egyikük elővett 200 forintot és meglöbögte előttem, hogy ez lenne a vételár – mondja a fejét csóválva János bácsi –, nem is értettem, hogy gondolhatja ezt komolyan. Kitéssékelttem őket. Másnap, amikor hült helyét lettem a hintónak, már értettem a dolgot. Feljelentést tettem a rendőrségen. Amikor egy hónapra rá értesítést kaptam, hogy a nyomozást lezárták, azt gondoltam, örökre búcsút mondhatok a hintónak, amit egy egész télen át készítettem. Aztán egyszer csak felhívott az a derék rendőr, hogy jöjjenek, nézzem meg a hintót, ott áll Dorogon. No, tényleg ott is volt. Mondja a rendőr, azonnal szállítsuk haza, mert nyoma vész. Szóltam a fiamnak, és el is vittük haza a hintót. A rendőr mindvégig ott volt, mert félt, hogy bajom lesz, ha egyedül hagy engem. Nagyon köszönöm, amit tett, igazán derék dolog volt.

A rendőrségen megkérdeztem a nevét a kiváló rendőrnek, aki még szolgálati idején kívül is mindent elkövet azért, hogy városunk lakóit és vagyonukat megvédje. Ideírom a nevét – nagyon megérdemli: **Buna Zoltán törzsszázlós, körzeti megbízott.**

F. A.

Rendőrségi felhívás

A Budaörsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya nyomozást folytat kisebb értékű elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettesek ellen.

Két férfi ment be Pilisvörösváron a Csobánkai utcában egy kőfaragó műhelybe 2008. május 14.-én 17:00 óra körüli időben, ahol elterelték a sértett figyelmét, és eltulajdonították a pénztárcáját.

Az adatgyűjtés során fény derült arra, hogy az elkövetők egy Fiat Brava típusú személygépkocsival távoztak a helyszínről.

Az elkövetők személyleírása:

Az egyik férfi (akiről a grafikai rajz készült) 30 év körüli, kb. 175 cm magas, telt testalkatú, a haja le volt borotválva. Az elkövetés idején barnás színű farmert, pólót és edzőcipőt viselt.

A másik férfi szintén 30 év körüli, kb. 175 cm magas, fekete „tüsi” hajú, vékony testalkatú, borostás arcú.

Kérjük, hogy aki felismeri a rajzon látható férfit, vagy hollétéről információval rendelkezik, hívja a Pilisvörösvári Rendőrőrsöt a 26/330-330-as telefonszámon, vagy a 112-es, 107-es rendőrségi hívószámok valamelyikét, illetve névtelensége megőrzése mellett az ingyenesen hívható 06-80/555-111-es telefonszámot.

Budaörsi Rendőrkapitányság

Vannak még becsületes emberek!

Egy budapesti férfi sétált be 2008. július 03-án a délutáni órákban a Pilisvörösvári Rendőrőrsre, azzal, hogy talált egy pénztárcát Pilisvörösváron, a Fő úton egy bolt előtt. A pénztárcában benne voltak a tulajdonos iratai és 126.000 forint készpénz.

A rendőrség járőrei még aznap átadták a pénztárcát jogos tulajdonosának.

Budaörsi Rendőrkapitányság

A sors fintora

2008. július 03-án az esti órákban Pilisvörösváron, a Munkácsy Mihály és Széchenyi István utcák kereszteződésében megharapott egy kutya egy arra sétáló férfit.

Az eset úgy történt, hogy amíg a házigazda beállt autójával udvarára, addig a kutya kiszökött az útra és megharapta az arra sétáló Sz. Gyulát, aki könnyen sérült meg az eset következtében.

A férfi ezt követően látetelet vetett sérüléseiről, majd elment a Pilisvörösvári Rendőrőrsre feljelentést tenni. Az adatai ellenőrzése

során kiderült, hogy a férfi ellen elfogatóparancsot adott ki a Fővárosi Bíróság BV csoportja.

Sz. Gyula (46) pilisvörösvári lakost a járőrök a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetbe vitték.

A kutyaharapással kapcsolatban az ügyet a Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya vizsgálja majd, ebtartási szabályok megszegése miatt.

Budaörsi Rendőrkapitányság

Ledöntött és összetört sírkő a pilisszentiváni régi temetőben

Sírgyalázók Szentivánon

Májusban ismeretlen tettesek megrongáltak a pilisszentiváni régi temetőben 11 db sírhelyet. (Pilisszentiván község Önkormányzata 100.000,- Ft. nyomravezetői díjat ajánlott fel annak, akinek segítségével a tettesek kilétére fény derül.) Barbár rombolás történt a Kálvárián is, ahol a stációk nagy részét megrongálták, néhányat szinte teljesen összetörték.

F. A.

A Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület 100 éve

Elhangzott az egyesület centenáriumi ünnepségén 2008. május 24-én Várkonyi András színművész tolmácsolásában

Az egyesületet Györgyi Gyula alapította meg 1908-ban. Ebben Sallai Lajos kéményseprő és Niedermüller Manó lakatos segített neki. Az alapszabályzat elkészítéséhez és elfogadásához további két évre volt szükség így az 1910-ben lett jóváhagyva.

Az önkéntes tűzoltó egyesület – ami akkor még testület – kezdő létszáma 30 fő volt. Az elkövetkező évek sok nehézséggel jártak, főleg az 1914 és 1918 közötti időszak. A testület működése az I. világháború alatt akadozott, mert nagyon sok tagját behívták katonának. A háború ideje alatt óriási veszteség érte a közösséget, mivel két alapító tagját is elvesztette, Györgyi Gyulát és Sallai Lajost.

A testület 1919-ben Römer Ferenc kádár és Piltzinger János vezetésével folytatta működését. Sajnos anyagi gondok miatt azonban újra akadozott a működés annak ellenére, hogy a tűzoltócsapat már két lóvontatta kocsifecskendővel rendelkezett.

1924-ban lett újra folyamatos a tevékenységük, amikor is Szathmáry Zoltán lett a testület parancsnoka. Az új parancsnok vezetésével a vörösvári tűzoltócsapat nagy hírnévre tett szert, mint a környék legjobb egysége. A tűzoltáson kívül más tiszteletbeli funkciókat is betöltött a tűzoltóság, például díszőrséget állt a szent sírnál, rendfenntartást vállalt nagyobb körmenetek és rendezvények alkalmával. Rendszeresen részt vettek még a „Hősök Napján” megrendezett rendezvényen is.

A tűzoltóeszközök és szerszámok azok közé a tárgyak közé tartoztak, amelyekről a község az egyesület létrejöttétől fogva mindig gondoskodott. Az eszközök mindig a község háza udvarán a szertárban álltak, ahol két ló is állandóan készenlétben állt, hogy tűz esetén azonnal be tudják fogni őket a fecskendő kocsira. Ha a templom harangja tüzet jelzett – ilyenkor mindig csak a legnagyobb harangot húzták – az emberek vödörrel rohantak a tűzhöz, és közös erővel segítettek az oltásban. A lakók a távolabbi utcákból is jöttek segíteni, és önként vettek részt az oltásban.

A Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Testület addigi munkájának elismeréseképpen az alapszabály elfogadásának 25. évfordulójára csapatzászlót kapott, melyet 1935. szeptember 22-én Ohmüller Márton plébános szentelt fel. A zászlóanya Baross Andre képviselő felesége volt, és nagy érdemei voltak az adományozásban Neisz Ferenc főjegyzőnek is.

A zászlón a alábbi felirat olvasható:

„Mindnyájan egyért, egy mindnyájáért”

A tűzoltóság a II. világháború kezdete előtt kapott új egyenruhát, szintén a munkájuk méltó elismerésére.

A háború alatt is működött a testület, amelynek 1944-ben lett tagja az egyesület volt tiszteletbeli elnöke, Denk Ferenc, aki egészen

2006-ban bekövetkezett haláláig 62 éven keresztül szolgálta a lánglovagokat.

Az egyesület 1945-ben 16 fővel indult újra, melynek parancsnoka továbbra is Szathmáry Zoltán volt, 1965-ben bekövetkezett haláláig. A működőképességet többek között Denk Ferenc, Mohácsi Márk, Bubrovski János,

A tűzoltószertár falán elhelyezett emléktábla leleplezése a május 24-i centenáriumi ünnepségen

Bánóczi Károly, Fuchs Mátyás, Breier Károly, Morner János, Babetta Lajos, Fogarasi József és Sarfenstein György személye biztosította.

Az 1950-es években tovább fejlődött az egyesület, létszáma megközelítette a 30 főt. Morner János személyében 1965-ben új parancsnoka lett az egyesületnek. Közel négyéves vezetői tevékenységét 1968-ban id. Fuchs István folytatta.

Ekkor a létszám már több mint 30 fő volt az egyesületnél. Számos oklevél és serleg jelzi a vörösvári tűzoltók ezen időszakának eredményes tevékenységét. A technikai fejlődés, ha lassan is, de megvalósult. Az első Csepel gépjárműfecskendőt az 1970-es évek elején kapta az egyesület. Több mint 60 éves működés után létre az első motorizált egység. Az egyesület szakmai vezetését id. Fuchs István 1992-ben bekövetkezett haláláig látta el.

A parancsnoki posztot 1992-ben ifj. Fuchs István vette át. Az 1990-es évek elején és közepén a németországi partnerkapcsolatoknak köszönhetően 2 db. Magirus Deutz tűzoltó-gépjárművel gyarapodott az egyesület gépjárműparkja. Az egyik egy 1962-ben gyártott 800 liter víz szállítására alkalmas gépjárműfecskendő, a másik egy 1963-ban gyártott tömlőszállító gépjármű volt.

A Pest Megyei Bíróságon hivatalosan 1993-ban lett bejegyezve az egyesület, és akkor került elfogadásra az új alapszabály is. Még ugyanebben az évben Dr. Habsburg Ottó tett látogatást az egyesületnél. Az egyesületi munka 1995-ben Grószné Krupp Erzsébet polgármester asszony és Kárpáti János képviselő

elnöksége alatt lett új alapokra helyezve. Ebben nagy segítséget nyújtott Pfeiffer Ferenc, aki az egyesület elnökhelyettese lett, és jelenleg is aktívan végzi ezen tevékenységét.

Még ugyanebben az évben a németországi oberrhaini tűzoltókkal történt baráti kapcsolatfelvétel mely, az elmúlt több mint egy évtized alatt tovább erősödött.

Az 1996-os évben szinte teljes egészében kicserélődött az állomány. A vörösvári lánglovagok parancsnoka Kovács Zsolt József lett, aki jelenleg is betölti ezt a pozíciót.

Az 1996-os év második felében sikerült egy 2400 l víz szállítására alkalmas, 1964-ben gyártott Magirus Deutz gépjármű fecskendőt vásárolni.

A műszakilag nagyon jó állapotban lévő Magirus tömlőszállító gépjárművet egy árvízi mentőszerezzel 1999-ben az Erdélyi Borszék városának ajándékozta az egyesület a Polgármesteri Hivatallal közösen. A két tűzoltó csapat között azóta partnerkapcsolat jött létre, melynek keretén belül további segítséget nyújt az egyesület Borszéknek.

2000. november 7-e szomorú nap a vörösvári lánglovagok életében. Tragikus hirtelenséggel veszítették el egyik bajtársukat, Turtsányi Attilát. Emlékét nem csak a szívük, hanem egy márványtábla is őrzi a szertár falán.

A fejlesztéseknek köszönhetően, illetve a kiöregedő tűzoltó gépjárművek cseréje végett 2000-ben egy Daewoo könnyű műszaki mentőszert vásároltak – a málházás és átalakítás anyagi költségét az egyesület saját pénzeszközzeiből és pályázati támogatás útján valósította meg –, 2001-ben pedig egy 1970-ben gyártott Mercedes középkategóriájú fecskendőt vásárolt ugyancsak saját anyagi erőforrásból.

A további fejlesztés eredményeképpen egy Opel Omega és egy VW Transporter gépjárművet állított rendszerbe az egyesület 2005-ben és 2006-ban.

A 2007-es év késő őszen újabb Erdélyi tűzoltóságokkal – Torja és Kézdivásárhely – sikerült baráti és együttműködési kapcsolatot felvenni.

A legújabb eszközt még ugyanebben az évben nyerte el pályázat útján a Vörösvári Tűzoltóság, melynek a rendszerbe állítása a centenáriumi ünnepséget követően fog megtörténni. Az egyesület az eredményes pályázatának köszönhetően az angliai shropshire-i tűzoltókkal bővítette nemzetközi kapcsolatait. Ebben jelentős segítséget nyújtott a Fővárosi Tűzoltóparancsnokság, különösen dr. habil Cziva Oszkár tűzoltó ezredes.

Az eddig eltelt néhány hónap is bizonyította a barátságot, melyet az öreg földrészt elválasztó csatorna sem tud megakadályozni.

Az Egyesületnek jelenleg 27 fő tagja van, melyből 19 fő lát el vonulós szolgálatot, az év minden napján, minden órájában.

Pilisvörösvári Napok 2008.

Augusztus 15-20.

15. péntek

- 17 óra Aula: **Kertbarátok kiállítása** – Megnyitó: közreműködik a Nosztalgia Dalkör. A kiállítás vasárnap estig tekinthető meg.
- 18 óra Díszterem: **Ünnepélyes megnyitó**: beszédet mond Gromon István polgármester, közreműködik a **Pilis Big Band**. Andrew Lloyd Webber: **Az operaház fantomja** (részlet)
- 19 óra **Fogadás**
- 20 óra **Pierre Chesnot: Hotel Mimóza – komédia**. A PaThalia Színtársulat német nyelvű előadása (díjtalan)
- 22 óra Rendezvénysátor: Hooligans koncert. Belépő 1.500,- Ft (Koncert után Disco)

16. szombat

- 10 óra Kacsá-tó - „Slötyi”: **Ünnepélyes megemlékezés a magyarországi németek betelepüléséről**. Beszédet mond: Sax László, a NNÖ elnöke. Közreműködik: „Schlorex” Ifjúsági Vegyes Kórus.
- 10.15 **Tutajhúzó verseny** – versenykiírás és részletek: www.mhpu.hu. Jelentkezési határidő: augusztus 12. szerda
- 11-18 óra Rendezvénysátor mellett: **Mesterségek utcája**: Vásár – Fortélyok – Kézműveskedés. A program keretén belül bemutatkozik a „Jövő autója”: a világhírű francia üzemanyag-takarékossági verseny egyik modellje.
- 15.30 Rendezvénysátor: **Micimackó** – A Holló Színház előadásában (díjtalan)
- 17 óra Díszterem: **Erdély képekben** – a „KépSzínTér” fotókiállítás megnyitója. Közreműködnek a Holló testvérek. A kiállítás szerda estig tekinthető meg.
- 18 óra Plébániatemplom: **Szentmise**, ezt követően **Templomi Hangverseny**. Közreműködik a **Német Nemzetiségi Vegyes Kórus**.
- 19 óra Díszterem: Kunstgarten: „Kávészunk a Színházban” **A bor legendája** – a **Holló Színház** előadásában (belépés díjtalan)
- 20.30 Rendezvénysátor: **Cotton Club Singers és Quartet koncertje: „Hofimánia”**. Belépő: 1.900,- Ft (Egész estére szól!)
- 23 óra **Bolero ShowTime Band bál** – 22 óra után a belépő 1.000,- Ft

17. vasárnap

- 10 óra Plébániatemplom: **Ünnepi Szentmise**
- 15 óra Rendezvénysátor: **Sváb Kulturális Fesztivál**
- 20 óra Rendezvénysátor: **Sváb bál** – az **Ungarndeutsche Jungs Zenekarral** (díjtalan)

18. hétfő

- 10 óra Rendezvénysátor: **„Fényszóró”** Látássérültek Pilis Völgye Egyesület programja. Szakmai és eszökbemutató.

- 10 óra A rendezvénysátor mellett: **az Országos Mentőszolgálat bemutatója**.

- 10 órától: a **Nagycsaládosok Országos Egyesülete** szervezésében: kicsiknek kosaras körhinta 10-18 óráig, nagyoknak barkácsolás 13-16 óráig

- 10.30 Díszterem **„Érzékenyítés”** – játékos kézműves foglalkozások sötétben! (díjtalan)

- 14 óra Rendezvénysátor: **Szebb Környezetünkért Egyesület programja: „Nálatok vannak-e állatok?”**

- 15 óra Díszterem: **Vetítés Pilisvörösvár védett növényeiről és madarairól**.

- 14-18 óra: **A „Jövő autója”** környezetvédelmi szemmel. A Budapesti Műszaki Egyetem diákjai szervezésében.

- 16 óra Díszterem: Kunstgarten: „Kávészunk a Színházban”. **Mesék Mátyás királyról** a PAK szervezésében: a **„Mákvirágok”** amatőr gyermek színjátszó csoport előadása. (díjtalan)

- 19 óra Díszterem : **Szigligeti Ede: Liliomfi (vígjáték)** a **Moór Anna pilisvörösvári felnőtt amatőr színjátszó csoport** előadásában (belépés díjtalan)

19. kedd

- 10-17 óra Rendezvénysátor/Aula **Nyugdíjasok Klubja**: kézimunka, sakk, snapszli, zene, tánc – és persze finom ételek!
- 10-12 **NOE**: Barkácsolás az unokáknak!
- 17-22 óra **Nyugdíjas bál a Lustige Spatzen zenekarral** (díjtalan)
- 22.30 **Retro Disco és Karaokee** Belépő: 1.000,- Ft

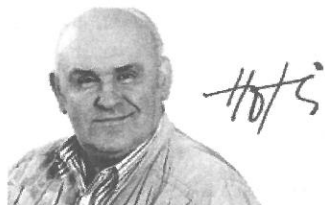
20. szerda

- 7 óra „Slötyi”: **Gyermek horgászverseny**
- 10-18 Sportpálya: **Sport Nap** vetélkedőkkel
- 10 óra Templom tér: **Ünnepi Mise – Kenyérszentelés**
- 14 -17 óra Rendezvénysátor : **Táncbemutató** – Red Rock Tánc Klub, Akrobatikus Rock and Roll, Adenssa Dance Klub, Örömtánc
- 14-17 óra: Arcfestés
- 14-17 óra: Mozaik kiállítás
- 17.30 Rendezvénysátor: **Fúvóskoncert** – **„A tempo”** Koncertfúvós Zenekar és a **Német Nemzetiségi Fúvószeneke** műsora (belépés díjtalan)
- 20 óra Sváb bál – a **Donau Power Zenekarral**. Belépő: 1.200,-Ft
- 22 óra **Tűzijáték**

- 22.15 Vörösvári Napok-zárótánc a **Pilisvörösvári Mazsorett Csoporttal**

Cotton Club Singers és Quartet koncert

a Zeneiskola udvarán!
2008. augusztus 16. 20.30

„HOFIMÁNIA” Koncert Hofi Géza dalaiból

- Belépő: 1.900 Ft
Jegyek korlátozott számban elővételben
is válthatók augusztus 11-től a Zeneiskolában.

KIÁLLÍTÁS és MUSICAL SHOW

Előadók: Felszeghy Judit
és Blaskovics László operaénekesek

A műsor előtt határon túli képzőművészek (Németországból)
Répási Magdolna raku-kerámia művész és Bari Árpád
festőművész kiállítását D. Kovács Júlia grafikus,
művészettörténész nyitja meg.

A kiállítás szeptember 1-ig látogatható.

2008. augusztus 9. (szombat) 19 óra
Mű-hely Galéria. Pilisvörösvár, Hunyadi 70.

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
(A belépés ingyenes.)

Meghívó

A Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub szeretettel meghívja
a klub tagjait 2008. augusztus 19-én tartandó egész napos
rendezvényére. A rendezvény színhelye a zeneiskola
udvarán álló sörátor és az iskola belső helyisége.

10 óra: sakk és snapszliverseny kezdete.

a klub tagjai által készített kézimunkák kiállítása

13 óra: Ebéd a vendégklubok tagjainak részére.

14 óra: A műsor kezdete: a vendégklubok és a Pilisvörösvári
Nyugdíjas Klub „Nosztalgia” énekkarának műsora.

15 - 16 óra : A Német Nemzetiségi Táncegyüttes műsora,
kísér az Ifjúsági Zenekar.

17 - 22 óráig: zenés bál a Lustige Spatzen zenekar játszik.

A bálra nemcsak nyugdíjasokat, hanem mindenkit szeretettel
várunk! A belépés díjtalan!

Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub
Vezetősége

LILIOMFI

Szigligeti Ede vígjátéka

Előadó: A Pilisi Alkotó Kaptár Egyesület Moór
Anna amatőr színjátszó csoportja

Rendezte: Sándor Jolán színművész, rendező

Közreműködik: Király Nóra táncpedagógus

2008. augusztus 18. 19 óra

Helyszín: ZENEISKOLA DÍSZTERME,

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
(A belépés ingyenes!)

MESEFÜZÉR

Mátyás király meséiből – zenéssel, dalokkal

Előadó: a Pilisi Alkotó Kaptár Egyesület
MÁKVIRÁGOK

amatőr színjátszó csoportja

Rendezők: Manhercz Teréz és Kondákorné

Ócsi Zsuzsanna ovodapedagógusok.

Közreműködik: Keresztes Nagy Árpád énekmondó, zenész

2008. augusztus 18. 16 óra

Helyszín: ZENEISKOLA DÍSZTERME

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
(A belépés ingyenes!)

A Városi Napos Oldal Szociális Központ Családsegítő szolgálatának augusztusi programjai

2008. augusztus 6. szerda 14-16h Pumukli klub (általános iskolás
korú gyermekek részére)

2008. augusztus 7. csütörtök 18-tól Filmklub. Helyszín: A Városi
Napos Oldal Szociális Központ, Pilisvörösvár, Rákóczi u. 5.
Mindenkit szeretettel várunk! Belépődíj nincs! További informá-
ciók a 0630 3329350 telefonszámon.

2008. augusztus 13. szerda 14-16h Pumukli klub (általános iskolás
korú gyermekek részére)

2008. augusztus 14. csütörtök 10-12h Álláskeresők klubja
Mindenkinek, aki állást keres, vagy állást szeretne változtatni.
Tallózás a Budaörsi Munkaügyi Központ aktuális állásai, és
képzései között. Álláskeresési taktikák, tanácsok.

2008. augusztus 27. szerda 14-16h Pumukli klub (általános iskolás
korú gyermekek részére)

2008. augusztus 28. csütörtök 10-12h Álláskeresők klubja
Mindenkinek, aki állást keres, vagy állást szeretne változtatni.

Tájékoztató

Pilisvörösvár Város Polgármesteri
Hivatalának illetékességi területeiről

Sokan nem tudják, hogy Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala nem csak a Pilisvörösváron lakók ügyeivel kapcsolatosan jár el, hanem illetékességi területe kiterjed számos egyéb településre is. Íme egy vázlatos felsorolás az illetékességi területről:

Pilisvörösvár városi jegyző illetékességi területe (Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszentiván, Pilisszántó, Pilisvörösvár, Tinnye, Solymár, Üröm)

– gyámhivatali ügyek (331/2006 (XII. 23.) Kormányrendelet melléklete szerint),

– szociális- és gyermekvédelmi szolgáltatások és intézmények működési engedélyezése 31/2006 (XII. 23.) Kormányrendelet melléklete és a 188/1999. (XII. 16.) Kormányrendelet szerint,

– állampolgári ügyekben (honosítás, visszahonosítás, állampolgársági bizonyítvány (1993. évi LV. törvény alapján),

– Okmányiroda illetékességi területe vállalkozói igazolványokkal kapcsolatos feladatok tekintetében.

Pilisvörösvár kistérségi jegyző illetékességi területe (pilisvörösvári statisztikai kistérség 14 településére kiterjedően, a kistérség székhelye Pilisvörösvár)

– falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenység – 136/2007. (VI. 13.) Kormányrendelet alapján,

– 2008. január 1-jéig ha az óvoda, általános iskola többcélú kistérségi társulás területén van, a területileg illetékes jegyző adja ki a működési engedélyt, veszi nyilvántartásba, végzi a törvényességi ellenőrzést (2005. évi CXLVIII. törvény 23. §-a),

– közreműködik – az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint – az érettségi vizsgák előkészítésében, megtartásában; (közoktatási törvény 1993. évi LXXIX. törvény 91.§-ának (2) bekezdése)

Jegyző választókerület szerinti illetékességi területe:

– Választás és országos népszavazás (a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény alapján) a következő települések tartoznak a választókerülethez: Budajenő, Budakeszi, Nagykovácsi, Páty, Perbál, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Remeteszőlős, Solymár, Telki, Tinnye, Üröm)

A Magyar Köztársaság teljes területére kiterjedően – a lakcímbejelentés és a vállalkozói igazolványokkal kapcsolatos feladatok kivételével – az okmányirodai feladatok.

Jegyző építéshatósággal kapcsolatos illetékességi területe:

Pilisvörösvár Polgármesteri Hivatalának építéshatósága jelenleg a következő településekre kiterjedő illetékességgel látja el feladatait (az építésügyi és az építés-felügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet alapján): Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisjászfalu, Tinnye.

dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

FELHÍVÁS

Parlagfű-mentesítésre

Felhívjuk Városunk lakosságát, hogy a parlagfű irtási kötelezettségüknek tegyenek eleget!

A 2000. évi XXXV. törvény 5. §-a szerint: „A földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig a használatában lévő ingatlanon a parlagfű növényen a virágbimbó kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”

A gyommentesítés elmaradása esetén növényvédelmi bírság szabható ki 20.000 - 5.000.000 Ft közötti értékben.

A parlagfű magvai április elejétől kezdődően tömegesen csíráznak, virágzásának ideje zömmel július vége, augusztus és szeptember hónapok. A parlagfű irtása történhet mechanikai eszközökkel (pl: gyomlálás, kapálás, kaszálás). A kézi gyomlálás és kapálás előnye, hogy teljes mértékben eltávolítja a parlagfűvet. Biztos eredményt hoz az évi háromszori, 2 cm magasságban elvégzett kaszálás. Gyomirtó szerek közül elhanyagolt területeken a Casoron G javasolt, a már kikelt gyomnövények ellen glifozát, és glifozinát-ammónium hatóanyagú szerek alkalmazása célszerű.

Kérünk minden földhasználót, hogy - hatósági felszólítás nélkül is - az ápolat egészséges környezet, a lakosok egészsége érdekében végezzék el területeik gyommentesítését, ápolását, valamint a folyamatos gyommentes állapot fenntartását.

Pilisvörösvár, 2008. július 15.

Dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar
2085 Pilisvörösvár, Zrínyi u. 46.

Közhasznúsági jelentés

részletes adatok

2007. január 1. - 2007. december 31.

1. Az egyesület 1465 eFt költségvetési támogatást kapott a helyi önkormányzattól.
2. Az egyesület vagyona a tárgyévben 84 eFt-tal nőtt.
3. Pályázati úton nem nyert támogatást.
4. Cél szerinti juttatásokat az egyesület nem adott.
5. Egyes bevételek részletezése:

Tagdíj:	375 eFt
Cél szerinti tev. nev.:	911 eFt
Önk. támogatás:	1465 eFt
Nonprofit támogatás:	103 eFt
Üzleti szféra támogatása:	130 eFt
SZJA 1%	105 eFt
Kamatbevétel:	158 eFt
Összes bevétel:	3247 eFt

6. Az egyesület vezető tisztségviselői munkájukért tiszteletdíjat nem kapnak.

Közgyűlés

Az egyesület 2008. július 2-án megtartotta éves és vezetőségválasztó közgyűlését:

Az egyesület tiszteletbeli elnöke: Pereg Márton
Elnök: Feldhoffer János
Elnökhelyettes: Tagscherer János
Titkár: Jászkuti Oszkár
Vezetőségi tagok: Rusz Péter, Nyíró János

Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar

Összeházasodtak

06. 14.

Uresch Alajos és Huj Veronka

06. 21.

Nagy László és Tompek Aranka

Starck Péter és Nagy Annamária

07. 14.

Peller László és Silye Erika

Megérkeztek

05. 30. Fehér Milán, Fehér Attila és Mészáros Lívia fia

06. 17. Braun Máté Zsolt és Braun Csenge Cecília, Braun István és Peller Cecília gyermekei

06. 18. Gosztola Ádám, Gosztola Gyula és Wippelhauser Viktória fia

06. 20. Miereisz Tímea, Miereisz Károly és Mogyorósi Andrea leánya

06. 21. Bányai Erik, Bányai Balázs és Peller Adrienn fia

06. 21. Diószegi Ádám, Diószegi Péter és Ossó Hajnalka fia

06. 23. Nick András István, Nick Péter és Víg Noémi fia

07. 08. Szántai Adrienn, Szántai Gábor és Miereisz Zsuzsanna leánya

Vörösvári Újság on-line

Lapunk on-line (internetes) változata elérhető a következő címen:
<http://vorosvariujsg.pilisvorosvar.hu>

Vörösvári Újság Werischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:

Holitska Sándorné,
a Városi Könyvtár vezetője

Felelős szerkesztő és tördelőszerkesztő:

Fogarasy Attila

Rovatszerkesztők:

Hidas Ildikó (kultúra)
Müller Márta (nemzetiség)
Várhegyi Ferenc (sport)

On-line szerkesztő:

Schuck Béla

A szerkesztőség elérhetőségei:

Pilisvörösvár, Puskin u. 8.

Tel.: 06-26-331-712

Mobil: 06-30-228-0262

Fax: 06-26-530-091

E-mail: ujsg@pilisvorosvar.hu

Nyomdai munka:

B. EST. Nyomda Bt.
(1037 Bp., III. ker., Bojtár u. 37.
Telefon/fax: 450-1945, 450-1946)

ISSN 1417-6823

Megjelenik 1300 példányban.

Köszönjük, hogy az újságot árusítják:

Halmschláger élelmiszerboltok, Havas kiskereskedés, Hidasi vegyeskereskedés, Koller elektronika, Krivinger zöldségbolt, Krausz mezőgazdasági bolt, Liget ABC, Margit minimarket, Sikari gyógyszer-tár, Sváb pékség, Tácsik pékség, Városi könyvtár, Víztöltő gyógyszer-tár

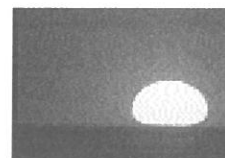
A Vörösvári Újság következő számának lapzártája: 2008. augusztus 15., tervezett megjelenése: augusztus 25.

Hirdetési díjaink:

Hátsó borító: ..... 80 000 Ft
 1/1 oldal ..... 40 000 Ft
 1/2 oldal ..... 20 000 Ft
 1/4 oldal ..... 10 000 Ft
 1/8 oldal ..... 5000 Ft
 1/16 oldal ..... 2500 Ft

Színes hirdetés: 25% felár
 (Az árak az áfával együtt értendők!)

Eltávoztak

06. 15. Fülöp Ferenc, Kozek Katalin férje, 88 éves, Lőcsei u. 19.

06. 21. Peller István, Geiselhardt Katalin özvegye, 87 éves, Szent János u. 28.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a pilisvörösvári férfi kézilabda-csapatnak, a polgárőrségnek és mindenkinek, aki édesapánkat, Nagy-György Ferencet elkísérte utolsó útjára.

*Nagy-György Erzsébet
és Nagy-György Mariann*

Búcsúzunk

Nagy-György Ferenctől

Több mint tíz éve aktív tagja voltál Polgárőr Egyesületünknek. Egyszer sem hiányoztál, minden eseményen elsőként voltál jelen. Megbízható voltál, példát mutattál nekünk emberségből, megbízhatóságból. Hiányodat meg fogjuk érezni. Emlékezni fogunk Rád. Nyugodjál békében!

Polgárőrség

Pedikűr – Manikűr

Ha Ön a kényelmét szereti,
akkor hívjon és elmegyek otthonába.

Pedikűr kezelés
Gyógy pedikűr
Frissítő talpmasszázs

Manikűr kezelés
SPA ápolás
Parafin ápolás

Pilisvörösvár Bejelentkezés: 06-70-77-433-43

Apróhirdetések

LEOLVASÁSI TEVÉKENYSÉGRE
(Pilisvörösvár és környéke)
munkatársakat felveszünk.
Tel: 06/ 1-224-0204;
06/ 30-249-4800)

Pilisszántón, Budapesttől 20 km-
re panorámás, összközműves,
kétutcafrontos, 1120 nm-es telek
megkezdett építkezéssel,
érvényes építési engedéllyel
6 500 000-ért. Részletre is!
06-30-9-417-689

Szerkesztőségi közlemény

Szerkesztőségünk július 24-től július 31-ig nyári szünetet tart.
Ez alatt csak e-mail-ben lehet elérni minket.
E-mail címünk: ujsag@pilisvorosvar.hu
Minden kedves Olvasónknak további jó nyarat, kellemes pihenést kívánunk!

— a Szerkesztőség

HANUMÁN KFT PSZICHOLÓGIAI ÉS PSZICHOTERÁPIÁS SZOLGÁLAT

Klinikai pszichológiai járóbeteg-ellátás ÁNTSZ eng.: 4061-5/2008

Rendelő: 2085 Pilisvörösvár, Fő u. 95.
Bejelentkezés: H-P 14-20 óra között
Telefon: 309130356
Mail: rendelo@hanuman.hu
Web: www.hanuman.hu

Szorongásos zavarok (pánik, fóbia, kényszer), depresszió, stressz-zavarok gyógyítása, és egyéb betegségek (pl. étkezési zavarok, fejfájás) menedzselése. Pár- és családterápiás konzultációk.

Natura Biobolt

Rohanó világunkban jó hozzánk betérni...

Kellemes zene mellett kedvére válogathat természetes és környezetbarát termékeink közül.

Újdonság: Dr. Hauschka-kozmetikumok

Nyitva: hétfő-péntek: 9.00-18.00, szombat: 9.00-13.00

Telefon: 70/383 92 42, 70/371 42 43

Cím: 2085 Pilisvörösvár, Fő utca 98.

B-ANGEL BIZTONSÁGI SZOLGÁLAT**24 órás távfelügyelet**

Tel.: 06-30-9-607-065
Honlap: www.b-angel.hu

P&T
T:26-330-756
autószerelv

Pilisvörösvár, Dugonics utca 15
Nyitvatartás: H-P 8.30-16.30

- benzines és dízel zöldkártya
- futómű, motor, elektromos hibák javítása
- eltárolt hibakódok olvasása, törlése
- időszakos szervizelések, gk. vizsgáztatása
- korszerű műszerek, színvonalas kiszolgálás
- olajszerelv a kijelző visszaállításával

GYÓGYÁSZATI ÉS EGÉSZSÉG BOLT

A **DUX papucs** német termék.

Speciális high-tech, antibakteriális, pille könnyű anyagból készült.

Rendkívül puha, a talp hőmérsékletének hatására felveszi annak formáját.

Jól használható lúdtalp, bűtyök, kalapácsujj, sarkantyúkinövés, sarokfájdalom és más lábproblémák esetén is. Ha a pántot hátrahajtjuk szandálként hordható.

Jól szellőzik, csúszásmentes talppal ellátott.

8 méretben, méretenként 10 különböző színben rendelhető.

Gyógyászati boltunkban minden szín megtekinthető, minden méret felpróbálható.

Érdemes rászánni egy percet és kipróbálni, soha nem tapasztalt kényelmi érzés benne járni.

Cím: Solymár, Terstyánszky u.2.

Tel: 70-3399322

Nyitva tartás: H – P: 11-18, Szo: 8-12

www.kristofy.hu

a bankok hasznát hozhatnák Önnek is!

- elérhető maximum hozam: 70% (EHM: 29,03%)
- fix minimum hozam: 10% (EHM: 4,68%)
- futamidő: 2 év

K&H fix plusz bankszektor alap

2008.
augusztus
1-ig
jegyezhető

A jegyzés korábban is lezárható.

Pilisvörösvár, Fő út 30.
Telefon: (06 26) 530 760

- K&H Befektetési vonal 06 40 444 888
- www.kh.hu → www.khalapok.hu → khalapok@kh.hu
- gyors ügyek sávja → hiteltanácsadás → befektetéstervezés → biztosítások

Jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek vagy befektetési tanácsadásnak. Az alap részletes leírását, így a befektetési politikát a Tájékoztató és a Kezelési szabályzat tartalmazzák, melyek elérhetők a K&H Bank fiókjában, mint forgalmazási helyeken, a www.khalapok.hu, valamint a www.kh.hu internetes oldalon. Leendő befektetőként alaposan vizsgálja meg az ezen dokumentumokban szereplő adatokat, különös tekintettel az esetleges kockázatokra. A tőke megővéására és a hozamra vonatkozó ígéret csak a teljes futamidőre történő befektetés esetén érvényes, azt kizárólag az alapok pénzügyi eszközei és befektetési politikája biztosítja, kifizetésére harmadik személy garanciát nem vállal. A múltbeli hozamok nem jelentenek garanciát a jövőbeni teljesítményekre. Az alap származtatott eszközökbe fektető alap, ezért a szokásostól eltérő kockázati szintű. A befektetési jegyek forgalmazási költségeiről tájékozódjon a forgalmazási helyeken található hirdetményekből, és a forgalmazó www.kh.hu internetes oldalán. A K&H Alapkezelő a PSZAF III/100.058/2002 sz. engedélye alapján gyakorolja tevékenységét. EHM = egységesített értékpapír hozammutató. Az évesített hozam a kamatos kamatszámítás módszerével számolva történik, az alapok teljes futamidejére, ahol egy év 365 nap. „Az év megtakarítási terméke 2007” díjat a K&H Bank a K&H öko alapok termékcsaládjával nyerte el.

DUNA HOUSE®

Ingatlan • Hitel • Biztosítás

Használt és újépítésű, eladó, kiadó lakások, telkek, házak.

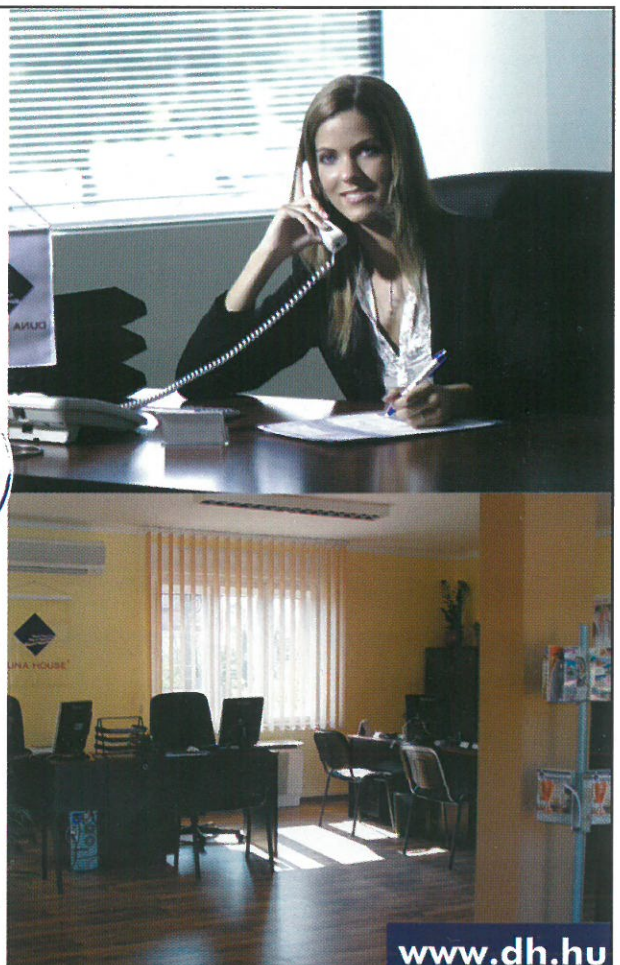
Eladó ingatlana van?
Eladó ingatlant keres?
Hitelre lenne szüksége?

Vevőinknek díjmentes szolgáltatás.
Eladóinknak hatékonyság és biztonság.

Térjen be hozzánk Ön is:

Cím: Pilisvörösvár, Bartók Béla út 2/a
Tel.: 26/334-079
E-mail: pilisvorosvar@dh.hu

www.dh.hu

Képről képre

Repceföld a határban

Pillangó — az Ásványbánya légifelvételről

Régi parasztház a Dózsa György utcában

A Szent Borbála templom üvegablaka

Úszótáborban

Gyermeknapon

Régi rendőrautó a tűzoltónapon

Állomás eső után